

2e Bestuursrapportage 2026

MOERDIJK

Colofon

Ontwerp/opmaak: John Gaasbeek, johngaasbeek.nl

Fotografie: Gert van der Ros, Marcel Otterspeer, gemeente Moerdijk

Uitgave: oktober 2026

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook en evenmin in een geautomatiseerd gegevensbestand worden opgeslagen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Gemeente Moerdijk.

Bij het redigeren en optimaliseren van enkele teksten is generatieve AI als hulpmiddel ingezet.

Inhoud

Inleiding 4

Bestuurlijke samenvatting 6

Programmma's
Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk 13
Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk 25
Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk 36
Ondersteuning voor mensen die het écht nodig hebben 50
Partnerschap in een veranderende samenleving 65

Inleiding

Beste raadsleden,
Voor u ligt de tweede bestuursrapportage van 2026. Hierin leest u hoe de gemeente ervoor staat met de uitvoering van de plannen uit de begroting 2026. Op verschillende terreinen zijn belangrijke stappen gezet onder meer bij woningbouw, duurzaamheid, verkeersveiligheid, ondersteuning van inwoners, economie en veiligheid. Tegelijkertijd hebben ontwikkelingen zoals netcongestie en stijgende kosten invloed op de uitvoering van sommige plannen.

Voortgang op hoofdlijnen
We werken aan nieuwe woningen in verschillende kernen. Naar verwachting worden in 2026 netto 82 woningen toegevoegd.

Ook op het gebied van verkeersveiligheid zijn resultaten geboekt. Door de verkeerspilot nam het verkeer in de Stationsstraat in Zevenbergen met ruim 83 procent af. Voor de Achterdijk tussen Zevenbergen en Zevenbergschen Hoek is een ontwerp gemaakt dat de verkeersveiligheid moet verbeteren en sluipverkeer moet verminderen.

Voor Powerport wordt een alternatief scenario onderzocht dat minder ruimte vraagt en waarbij het dorp Moerdijk behouden kan blijven. Totdat er een gezamenlijk voorkeursscenario is, nemen de betrokken overheden geen onomkeerbare besluiten over grote energieprojecten in Moerdijk, zoals elektriciteitsstations.

In Dintelmond wordt in het laatste kwartaal van 2026 een energyhub gerealiseerd. Hiermee kunnen bedrijven energie slimmer gebruiken. Daarnaast zijn voor verschillende kernen vergroeningsplannen gemaakt en werken we aan een integrale aanpak van hitte.

We versterken ook de ondersteuning van inwoners die dat nodig hebben. Zo houdt het WIN-punt structureel spreekuur in het gemeentehuis voor arbeidsmigranten. De gemeente is aangesloten bij het Volwassenfonds Sport & Cultuur en meer inwoners hebben subsidie aangevraagd voor individueel muziekonderwijs. Daarnaast werken we aan de weerbaarheid van de gemeente en vitale voorzieningen en aan de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Financiële tussenstand
De gemeente verwacht over 2026 een financieel tekort van € 1,6 miljoen. Dat is € 3,2 miljoen minder dan eerder werd verwacht. De verbetering komt vooral doordat de gemeente meer geld ontvangt van het Rijk. Daarnaast worden sommige budgetten in 2026 nog niet volledig gebruikt, omdat werkzaamheden doorlopen in 2027. Het financiële beeld voor 2026 is daarmee gunstiger dan eerder verwacht. De voordelen in deze bestuursrapportage zijn voornamelijk incidenteel van aard en bieden geen structurele extra ruimte vanaf 2027. Zoals toegelicht in de begroting 2027-2030, bekijken we de komende periode samen met uw raad welke mogelijkheden er zijn om de begroting ook op langere termijn gezond en betaalbaar te houden.

Definitieve resultaten bij jaarrekening 2026

Over het algemeen kunnen we stellen dat in 2026 veel stappen zijn gezet. In de jaarrekening 2026 wordt het definitieve resultaat berekend, waarbij we uiteraard ook inhoudelijk uitgebreid(er) terugblikken op de prestaties die we in 2026 met elkaar hebben gerealiseerd.

Zevenbergen, 27 oktober 2026

Het college van burgemeester en wethouders,

Aart-Jan Moerkerke
Arno Fens
Bennie Blom
Danny Dingemans
Pauline Joosten
Sjoerd Elseman

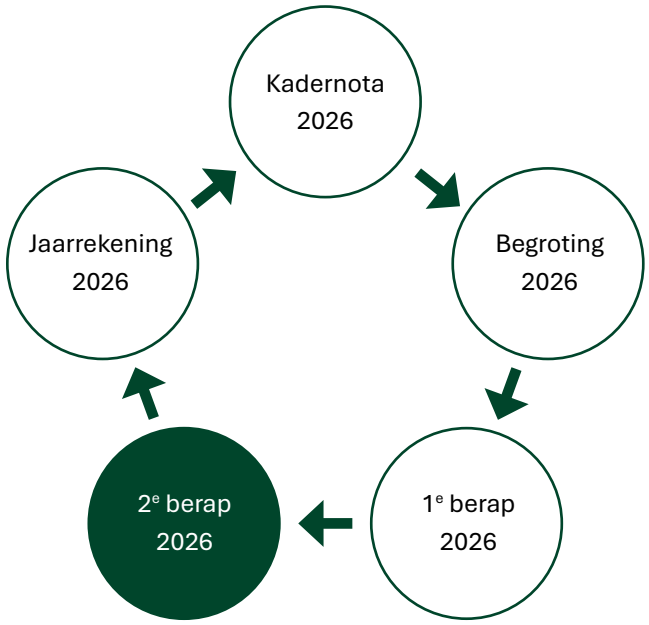
Bestuurlijke samenvatting

Zoals is afgesproken in de Financiële verordening informeert het college de gemeenteraad via tussentijdse rapportages over de uitvoering van de begroting. In dit geval betreft het de begroting 2026-2029, zoals vastgesteld tijdens de raadsvergadering van 6 november 2025.

In de 1e bestuursrapportage 2026 (raadsvergadering 2 juli 2026) is op hoofdlijnen gerapporteerd over de ontwikkelingen in de eerste maanden van het jaar.

De 2e bestuursrapportage 2026 geeft een uitgebreidere weergave van eventuele afwijkingen en/of ontwikkelingen. Daarbij ligt de nadruk op de prestaties zoals opgenomen in de begroting 2026 en of deze nog volgens planning verlopen. Wat betreft de financiële effecten wordt bekeken of aanpassingen in budgetten en investeringskredieten noodzakelijk zijn voor het lopende boekjaar. De benodigde bijstellingen worden, via het raadsvoorstel bij de 2e bestuursrapportage, ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd. Dit is immers het laatste moment om bij te sturen vóór de opstelling van de jaarrekening 2026.

In deze bestuurlijke samenvatting wordt ingegaan op de belangrijkste beleidsmatige- en financiële ontwikkelingen.

Figuur 1 P&C cyclus

Beleidsmatige ontwikkelingen

Op verschillende terreinen zijn belangrijke stappen gezet onder meer bij woningbouw, duurzaamheid, verkeersveiligheid, ondersteuning van inwoners, economie en veiligheid. Tegelijkertijd hebben ontwikkelingen zoals netcongestie en stijgende kosten invloed op de uitvoering van sommige plannen. Enkele in het oog springende ontwikkelingen zijn:

Woningbouw en verkeersveiligheid

De gemeente blijft werken aan nieuwe woningen in de verschillende kernen. Naar verwachting worden in 2026 netto 82 woningen toegevoegd. Een deel van de woningen die voor dit jaar gepland stond, schuift door. Zo lopen 44 woningen bij het project Suikerentrepot in Standdaarbuiten vertraging op, onder andere door netcongestie. Voor 2027 wordt een duidelijke stijging van de woningbouwproductie verwacht.

Ook op het gebied van verkeersveiligheid zijn stappen gezet. De verkeerspilot in de Stationsstraat en Neerhofstraat in Zevenbergen leidde tot een afname van het verkeer in de Stationsstraat van ruim 83 procent. Voor de Achterdijk tussen Zevenbergen en Zevenbergschen Hoek is een ontwerp gemaakt dat de verkeersveiligheid moet verbeteren en sluipverkeer moet verminderen.

Ontwikkelingen rond Powerport

Ook rond Powerport waren er in 2026 belangrijke ontwikkelingen. Op 29 juni hebben Rijk, provincie en gemeente afgesproken dat met prioriteit een alternatief scenario wordt onderzocht waarbij het dorp Moerdijk behouden kan blijven. Tot er een gezamenlijk voorkeursscenario is, nemen de overheden geen onomkeerbare besluiten over grote energieprojecten in Moerdijk zoals elektriciteitsstations.

De Moerdijkregeling blijft in ieder geval tot het bestuurlijk weegmoment van kracht. Woningeigenaren houden daarbij recht op 100 procent van de getaxeerde en geïndexeerde woningwaarde. Voor de uitvoering van Powerport is in 2026 extra budget nodig. De gemeente is met het Rijk en de provincie in gesprek over de vergoeding van deze kosten.

Duurzamer en beter voorbereid op extreem weer

In Dintelmond wordt in het laatste kwartaal van 2026 een energyhub gerealiseerd. Daarbij worden bedrijven op energiegebied aan elkaar gekoppeld zodat beschikbare energie slimmer kan worden gebruikt. Dit is belangrijk omdat netcongestie steeds meer invloed heeft op onder meer woningbouw, verduurzaming en uitbreiding van bedrijven.

Daarnaast zijn voor diverse kernen vergroeningsplannen gemaakt. Ook werkt de gemeente aan een integrale aanpak van hitte. Onderdeel daarvan zijn plannen voor een koele locatie in iedere kern, meer groene en schaduwrijke routes en het stimuleren van groen in tuinen.

Ondersteuning en meedoen

Binnen het programma Nieuwkomers zijn in 2026 verschillende stappen gezet. Het WIN-punt heeft inmiddels een structureel spreekuur in het gemeentehuis in Zevenbergen voor arbeidsmigranten. Vanaf januari 2027 worden ook spreekuren bij enkele werkgevers en huisvesters georganiseerd.

Ook op andere terreinen wordt gewerkt aan ondersteuning en preventie. Sinds februari is Moerdijk aangesloten bij het Volwassenfonds Sport & Cultuur voor inwoners die moeite hebben om sport of cultuur te betalen. Tot en met het derde kwartaal hebben zich 19 inwoners aangemeld. Het aantal aanvragen voor subsidie voor individueel muziekonderwijs steeg dit jaar van 80 naar 170.

Economie en arbeidsmarkt

NXT Moerdijk is in 2026 verder ontwikkeld als samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en publieke partners. Ruim 200 leerlingen maakten via bedrijfsbezoeken, gastlessen en banenmarkten kennis met werken en leren op het haven- en industrieterrein. De samenwerking richt zich onder meer op opleidingen, talentontwikkeling en het beter aansluiten van onderwijs op de vraag van bedrijven.

Veiligheid en weerbaarheid

De gemeente werkt aan een bedrijfscontinuïteitsplan voor de eigen organisatie en aan een plan om inwoners en ondernemers beter voor te bereiden op bijvoorbeeld langdurige uitval van voorzieningen. Daarmee wil de gemeente de weerbaarheid vergroten tegen situaties waarin vitale voorzieningen tijdelijk niet beschikbaar zijn. Daarnaast blijft de aanpak van ondermijnende criminaliteit onderdeel van de veiligheidsaanpak.

Inwoners betrekken bij plannen

Ook op het gebied van participatie zijn in 2026 stappen gezet. De gemeente werkt aan nieuw participatiebeleid en een participatieverordening. Bij de voorbereiding daarvan zijn inwoners betrokken via onder meer een enquête, straatgesprekken en bijeenkomsten. De nieuwe afspraken moeten duidelijker maken hoe en wanneer inwoners bij gemeentelijke plannen en besluiten worden betrokken.

Financiële ontwikkelingen

Diverse ontwikkelingen die in deze bestuursrapportage worden toegelicht hebben een financieel effect. Hierdoor is bijstelling nodig in diverse exploitatiebudgetten en (investerings)kredieten. Hieronder worden de belangrijkste inzichten samengevat.

Bijstelling exploitatiebudgetten

De benodigde wijzigingen in de exploitatiebudgetten zijn als volgt samen te vatten:

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Bedrag	V/N
Uitkering gemeentefonds	2.421	V
Openbaar groen en recreatie	508	V
OZB	500	V
Inkomensregelingen	447	V
Milieubeheer	210	V
Wmo	194	V
Sportaccommodaties	186	V
Stelposten	176	V
Samenkracht en burgerparticipatie	174	V
Verkeer en vervoer	144	V
Economische ontwikkeling	352	V
Saldi kostenplaatsen	139	V
Bibliotheken	130	V
Gebiedsplannen	115	V
Totaal voordelen	**5.696**	**V**

Onderwerp	Bedrag	V/N
Grondexploitaties	-1.032	N
Jeugd	-711	N
Overhead	-179	N
Treasury	-164	N
Afval	-108	N
Overig	-268	N
Totaal nadelen	**-2.462**	**N**

Totaal effect 2e berap 2026	**3.234**	**V**

Tabel 1 Wijzigingen met effect op het begrotingsresultaat 2026

* De in de tabel opgenomen bedragen betreffen de netto-effecten op het begrotingsresultaat. Deze kunnen daarom afwijken van de bedragen die in de bestuursrapportage bij de afzonderlijke programma's zijn opgenomen. Dit is het geval wanneer een nadeel binnen het ene programma samenhangt met een corresponderend voordeel binnen een ander programma en deze effecten elkaar per saldo opheffen.

De diverse ontwikkelingen hebben voor 2026 per saldo een voordelig effect van € 3,2 miljoen.
Dit effect komt voort uit diverse voor- en nadelen.

- De **voordelen** ontstaan voornamelijk doordat de uitkering uit het gemeentefonds hoger uitvalt dan eerder geraamd (€ 2,4 miljoen voordeel). Daarnaast vallen de lasten t.b.v. openbaar groen en recreatie lager uit doordat baggerwerkzaamheden op basis van de gewijzigde planning van het waterschap deels naar volgende jaren worden verschoven (€ 0,5 miljoen voordeel). Verder vallen de OZB-opbrengsten naar verwachting hoger uit (€ 0,5 miljoen voordeel).
- De **nadelen** doen zich met name voor binnen de grondexploitaties doordat op basis van de ontwikkelingen binnen de diverse grondexploitaties een storting nodig is in de verliesvoorziening (€ 1 miljoen nadeel). Daarnaast worden binnen de jeugdhulpbudgetten hogere lasten verwacht (€ 0,7 miljoen nadelig).

In de 2e bestuursrapportage worden alle verschillen >€ 50.000 toegelicht.

De grootste voor- en nadelen worden hieronder nader toegelicht.

Uitkering gemeentefonds **(€ 2,4 miljoen voordeel)**

Gemeenten zijn sterk afhankelijk van rijksinkomsten, met de algemene uitkering als grootste component. Voor Moerdijk bedraagt dit ruim € 84 miljoen. Via de mei-, september- en decembercirculaire informeert het Rijk gemeenten over de hoogte en verdeling van deze middelen.

In deze 2e bestuursrapportage zijn de financiële effecten van de mei- en septembercirculaire 2026 verwerkt. Gezamenlijk leveren deze een positief effect op van € 0,3 miljoen. Over deze circulaires is de gemeenteraad via informatiebrieven geïnformeerd.

Vanuit het gemeentefonds worden via de circulaires middelen toegekend voor de uitvoering van bepaalde taken (taakmutaties). Deze middelen zijn niet geoormerkt en vallen onder de vrij te besteden middelen. Deze middelen worden in eerste instantie op een stelpost binnen programma 5 gereserveerd zodat deze indien nodig aangewend kunnen worden om invulling te kunnen geven aan de betreffende taken. Van de gereserveerde middelen kan circa € 1,6 miljoen vrijvallen, omdat hiervoor in 2026 geen concrete lastenverhogingen meer worden verwacht. Het betreft voornamelijk de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Hoewel de klimaat- en energieopgave de komende jaren mogelijk extra inzet en middelen vraagt, is dit op dit moment onvoldoende concreet te onderbouwen. Op basis van de huidige inzichten is de resterende stelpost in 2026 niet nodig boven op de bestaande budgetten. Daarom wordt voorgesteld de stelpost te laten vrijvallen ten gunste van het begrotingsresultaat. Dit ligt in lijn met hetgeen onlangs in de bespreking van de begroting 2027-2030 aan bod is gekomen. Voor een nadere toelichting hierop wordt dan ook verwezen naar de aanbiedingsnota van de begroting 2027-2030.

Tot slot leiden diverse kleinere voor- en nadelen (waaronder afrekeningen over voorgaande jaren) per saldo tot een voordeel van € 0,5 miljoen.

Openbaar groen en recreatie ***(€ 0,5 miljoen voordeel)***
Het voordeel binnen dit taakveld ontstaat voornamelijk doordat op basis van de gewijzigde planning van het Waterschap het budget voor baggerwerkzaamheden met € 0,4 miljoen kan worden verlaagd.

In de oorspronkelijke planning voor 2026 was rekening gehouden met het baggeren van de haven van Willemstad en een ronde stedelijk baggeren. Het Waterschap heeft deze werkzaamheden in de gewijzigde planning niet opgenomen voor 2026 en 2027. De hiervoor beschikbare middelen zijn in 2026 daarom niet benodigd. Het budget kan als gevolg hiervan met € 0,3 miljoen worden verlaagd.

Daarnaast wordt het baggeren van de polders aan de westkant van Zevenbergen doorgeschoven naar 2027. Hiervoor is in 2026 een bedrag van € 0,1 miljoen beschikbaar. Omdat deze werkzaamheden wel worden uitgevoerd, maar op een later moment, wordt voorgesteld dit bedrag opnieuw beschikbaar te stellen in 2027.

OZB ***(€ 0,5 miljoen voordeel)***
De OZB-opbrengsten vallen naar verwachting hoger uit. Afgezet tegen de totale OZB-opbrengsten van ruim € 26 miljoen betreft dit een afwijking van circa 1,9%. De hogere opbrengsten hebben betrekking op de ‘niet-woningen’ (o.a. bedrijfspanden) en zijn vooral het gevolg van hogere WOZ-waarden dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. In de begroting 2027-2030 is rekening gehouden met een verwachte toename van de OZB-opbrengsten als gevolg van nieuwbouw, waaronder LPM. Deze inschatting wordt periodiek bij de kadernota en de begroting geactualiseerd op basis van de meest recente informatie van de Belastingsamenwerking West-Brabant en de woningbouwprognose van de gemeente.

Grondexploitatie ***(€ 1 miljoen nadeel)***
De grondexploitaties worden periodiek geactualiseerd. De huidige actualisatie leidt tot een verslechtering van het cumulatieve verwachte resultaat van de verlieslatende grondexploitaties.

Wanneer een grondexploitatie naar verwachting met een verlies wordt afgesloten, dient vanuit het voorzichtigheidsprincipe en op grond van de geldende wet- en regelgeving direct een verliesvoorziening te worden gevormd in het jaar waarin het verwachte verlies bekend wordt. Deze voorziening dient ter dekking van het verwachte verlies dat in de toekomst zal ontstaan bij afsluiting van de grondexploitatie.

Als gevolg van de gewijzigde verwachte resultaten is in 2026 een aanvullende storting in de verliesvoorziening van circa € 1 miljoen noodzakelijk. De verslechtering van het verwachte resultaat is grotendeels toe te schrijven aan gewijzigde verwachtingen binnen de grondexploitaties Westschans Klundert (€ 0,5 miljoen), Waterfront Moerdijk (€ 0,3 miljoen) en Markvelden Zuid (€ 0,2 miljoen).

- Bij Westschans Klundert wordt dit negatievere resultaat gecreëerd door het uitstellen van de planning met één jaar, wat het gevolg is van het moeten aanpassen van het ontwerp om te voorzien in aanvullende oppervlakte waterberging en watergangen vanwege een zienswijze van de provincie. Aangezien het plan moet worden aangepast zal er uiteraard nog wel gekeken worden naar mogelijke optimalisaties om dit negatieve effect te mitigeren.
- Voor wat betreft Waterfront Moerdijk, wordt de negatievere uitkomst veroorzaakt door hoger uitgevallen civieltechnische kosten.
- Voor Markvelden Zuid is de nadelige wijziging het gevolg van diverse relatief kleine wijzigingen. Door de omvangrijke omvang van deze grondexploitatie (totale kosten ruim € 28 miljoen) zijn de effecten relatief beperkt.

De actualisatie van de grondexploitaties heeft ook meerjarige financiële effecten. In het raadsvoorstel wordt dit nader toegelicht.

Jeugd ***(€ 0,7 miljoen nadeel)***
De kosten voor specialistische jeugdhulp vallen per saldo hoger uit dan begroot. Het financiële beeld wordt mede beïnvloed doordat meer dan € 550.000 aan kosten die betrekking hebben op zorg geleverd in 2025, in 2026 is gedeclareerd en verwerkt. Daarnaast zien we binnen de gecontracteerde specialistische jeugdhulp hogere kosten en zorgvragen waarbij intensievere ondersteuning wordt ingezet. Tegelijkertijd nemen het aantal en de kosten van maatwerktrajecten af. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting in programma 4. Het inzicht in de kostenontwikkeling en de onderliggende oorzaken is gedurende 2026 verder verbeterd. De prognose voor de uiteindelijke realisatie blijft nog onzeker, onder andere door het moment van declareren en verwerken van zorgkosten en de ontwikkeling van lopende en nieuwe maatwerk zorgtrajecten.

Bijstelling investeringskredieten

Naast de exploitatiebudgetten zijn ook bijstellingen nodig in enkele (investerings)kredieten.

Dit betreft diverse relatief kleine bijstellingen. Over de bijstelling van € 90.000 t.b.v. de drukriolering bij Fort Sabina is de gemeenteraad via de informatiebrief van 9 juni 2026 geïnformeerd. Verder is een bijstelling van € 50.000 nodig t.b.v. het investeringskrediet ‘vitale centra Fijnaart’ en € 40.000 t.b.v. het ‘Lichtplan Klundert’. Daar staat tegenover dat het investeringskrediet ‘Noordhaven 60’ met € 289.000 kan worden afgeraamd. Zoals in de raadsinformatiebrief van 2 juni 2026 is toegelicht is dit pand in het centrum van Zevenbergen zonder boekverlies verkocht. Deze bijstellingen hebben beperkte invloed op de jaarlijkse kapitaallasten die uit deze investeringskredieten voortkomen.

Tot slot heeft het college de afgelopen periode binnen de door de raad vastgestelde kaders en spelregels diverse gronden strategisch aangekocht. Bij een aantal verwervingen blijven opstallen tijdelijk in gebruik of worden deze verhuurd. Op grond van de BBV-regelgeving moeten deze opstallen worden afgeschreven. Conform het gemeentelijk beleid bedraagt de afschrijvingstermijn 25 jaar. Voorgesteld wordt de hieruit voortvloeiende afschrijvingslasten te dekken uit de reserve strategische verwervingen onroerend goed. Dit heeft geen effect op het begrotingsresultaat, maar expliciete instemming van de gemeenteraad is nodig om de financiële verwerking formeel te borgen en onduidelijkheden bij de controle van de jaarrekening te voorkomen.

In de 2e bestuursrapportage en het bijbehorende raadsvoorstel wordt dit nader toegelicht.

Wat betekent dit voor het verwachte begrotingsresultaat 2026?

Op basis van de raadsbesluiten t/m 29 oktober 2026 werd voor 2026 een begrotingsresultaat verwacht van € 4,8 miljoen negatief. De ontwikkelingen die in de 2e bestuursrapportage 2026 zijn toegelicht, leiden per saldo tot een voordeel van € 3,2 miljoen. Daarmee komt het verwachte begrotingsresultaat 2026 uit op € 1,6 miljoen negatief.

Figuur 2 Ontwikkeling verwacht begrotingsresultaat 2026

Bij de jaarrekening 2026 wordt het definitieve resultaat vastgesteld en worden eventuele afwijkingen ten opzichte van de in deze bestuursrapportage opgenomen prognose toegelicht.

Conclusie financiële uitkomsten

Op basis van de ontwikkelingen in deze 2e bestuursrapportage verbetert het verwachte begrotingsresultaat 2026 met € 3,2 miljoen. Hoewel richting het eind van het jaar nog steeds een tekort wordt verwacht, neemt het verwachte tekort hierdoor af tot € 1,6 miljoen.

Het voordeel in deze 2e bestuursrapportage is voor een groot gedeelte gerelateerd aan ontwikkelingen ten aanzien van het gemeentefonds, waarop de gemeente geen directe invloed heeft. Van het totale voordelige effect van deze 2e bestuursrapportage is € 2,4 miljoen te relateren aan het gemeentefonds. Dit is ongeveer 75 % van het totaal ontstane voordeel in deze 2e bestuursrapportage.

Daarnaast wordt een deel van het positieve effect veroorzaakt doordat enkele incidentele budgetten (totaal € 0,5 miljoen) in 2026 niet meer volledig uitgegeven worden omdat de uitvoering ervan deels doorloopt in 2027. In het raadsvoorstel wordt dit nader toegelicht. Om deze zaken in 2027 verder op te kunnen pakken, wordt voorgesteld om deze middelen opnieuw beschikbaar te stellen in 2027. Ondanks het feit dat dit in 2026 een incidenteel voordeel oplevert, resulteert dit in 2027 dus juist in een incidenteel nadeel.

Het positieve resultaat van deze bestuursrapportage moet daarom vooral worden gezien als een verbetering van het verwachte resultaat voor 2026 en niet als een structurele verbetering van de financiële ruimte vanaf 2027. De financiële ontwikkeling blijft daarmee aandacht vragen, mede gezien het resterende begrotingstekort en de onzekerheden in de ontwikkeling van de gemeentelijke inkomsten en uitgaven zoals die in de begroting 2027-2030 zijn geschetst.

Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk

Er ligt een grote opgave om tot een duurzaam Moerdijk te komen. Het tegengaan van klimaatverandering, aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering en een transitie naar een circulaire economie zijn randvoorwaarden voor het behoud van onze leefbaarheid.

Energietransitie en klimaatadaptatie hebben impact op hoe we onze openbare ruimte inrichten en beheren. De klimaat- en energietransitie gaan ons landschap daarnaast zichtbaar veranderen. Het vraagt om een ontwikkelend perspectief op onze ruimtelijke ordening en openbare ruimte, waarbij we opgaven slim combineren en de kwaliteit bewaren.

Ook in de eigen bedrijfsvoering maken we keuzes die bijdragen aan een duurzaam Moerdijk. Zo komt duurzaamheid ook als een rode draad terug in alle andere programma's in deze begroting.

Thema Energietransitie

Strategisch doel

- We leveren een evenredige bijdrage aan mondiale en Rijksdoelstellingen (inclusief het Klimaatakkoord), zoals minimaal 55% reductie van uitstoot van broeikasgassen in 2030 (t.o.v. 1990).

Onderstaand worden de relevante veranderingen c.q. aanvullingen beschreven op de begroting 2026-2029

Mijlpalen

Energyhub Dintelmond

In het laatste kwartaal van 2026 is de energyhub op Dintelmond gerealiseerd. Het Rijk en de provincie stimuleren de ontwikkeling van energyhubs op bedrijventerreinen. Daarmee willen zij netcongestie beperken en verdere ontwikkeling mogelijk maken. In een energyhub werken meerdere bedrijven samen op energiegebied en wisselen zij energie met elkaar uit.

Ontwikkelingen

Netcongestie

Netcongestie blijft een belangrijk risico. De vraag naar elektriciteit groeit door verdere elektrificatie, terwijl uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnet tijd kost. Daardoor nemen de komende jaren de risico's op uitval, preventief afschakelen en vertraging van woningbouw, verduurzaming en uitbreiding van bedrijven toe.

Sinds juni 2026 zetten we extra capaciteit in op de nieuwe werkwijze rond netcongestie. We melden kleinverbruikaansluitingen sneller aan bij Enexis. Ook vragen we eerder transportcapaciteit aan voor woningbouw- en onderwijshuisvestingsprojecten. Deze aanpak vraagt ook de komende periode extra inzet, onder meer voor verzoeken om maatschappelijke prioriteit.

Netcongestie vraagt daarnaast om een andere manier van projectontwikkeling, waarbij de beschikbaarheid van elektriciteit vanaf de start wordt meegenomen en wordt onderzocht of en hoe realisatie met geen of kleinere aansluitingen mogelijk is. Door de vele ontwikkelingen en de technische mogelijkheden die nog volop in beweging zijn, is nu nog niet duidelijk hoeveel extra capaciteit hiervoor de komende jaren nodig is.

Netcongestie is een domein-overstijgende opgave, die vraagt om integrale prioritering van projecten, afstemming met netbeheerders en mogelijk bestuurlijke keuzes.

Warmteprogramma als onderdeel van het vernieuwde energieprogramma

Het huidige energieprogramma is begin 2025 vastgesteld. Door de vele ontwikkelingen op energiegebied is het wenselijk om dit programma in 2027 te vernieuwen.

Het warmteprogramma, als opvolger van de transitievisie warmte, wordt nu opgesteld. Dit programma geeft richting aan de wijken en kernen waar we tot en met 2035 starten met het proces om aardgasvrij te worden. De minister heeft de deadline voor het vaststellen van het eerste warmteprogramma verschoven van 31 december 2026 naar 31 december 2027. Vanwege de huidige onduidelijkheden en onzekerheden gebruiken we deze extra tijd om meer duidelijkheid te krijgen. Het warmteprogramma werken we in 2026 en 2027 verder uit en ronden we daarna af. Het zal onderdeel worden van het vernieuwde energieprogramma van de gemeente Moerdijk.

Uitvoering verduurzamingsproject Windkernen en Klundert

In 2026 heeft de gemeente Moerdijk een tweede deel van een lening verstrekt aan de Stichting Energietransitie Moerdijk (STEM). Met deze lening financieren we toekomstige opbrengsten uit de windfondsen A16 en Haven- en Industrieterrein Moerdijk voor. De lening wordt gebruikt voor het uitvoeren van een concreet energiebesparingsproject in de kernen Moerdijk, Langeweg, Zevenbergschen Hoek en Klundert. Vooral de uitgifte van zogenaamde vouchers aan inwoners van deze kernen verloopt succesvol.

Duurzaamheidsprogramma gemeente

Binnen de gemeente lopen op dit moment veel verschillende projecten en deelprojecten op het gebied van duurzaamheid. Deze projecten vallen onder verschillende onderdelen en domeinen van de organisatie. Om deze goed samen te brengen in één integraal duurzaamheidsprogramma is meer tijd nodig dan eerder voorzien. Daarom loopt de verdere uitwerking van dit programma door in 2027.

Energietransitie

De belangrijkste risico's voor de voortgang van de energie- en warmtetransitie zijn het uitblijven van duidelijke landelijke en provinciale keuzes over de rol van gemeenten, een gebrek aan financiële slagkracht, een tekort aan personele capaciteit en onzekerheid over landelijk beleid en wet- en regelgeving.

Prestaties

Thema Klimaatadaptatie

Strategisch doel

- We handelen klimaatbestendig bij het (her)inrichten van onze ruimtelijke omgeving.

Mijlpalen

Uitvoering vergroeningsplannen

De vergroeningsplannen voor alle kernen worden dit jaar afgerond. Deze plannen brengen per kern in beeld waar mogelijkheden liggen voor extra bomen en groen op basis van de wensen van onze inwoners. Daarbij wordt gekeken naar haalbaarheid, beschikbare ruimte, kabels en leidingen, ruimtelijke ontwikkelingen en het meerjarig uitvoeringsprogramma. Bij het opstellen van de plannen zijn de richtlijnen 3-30-300 en de klimaatmeetlat voor een groene, klimaatadaptieve bebouwde omgeving gebruikt. De vergroeningsplannen vormen hiermee een belangrijke basis voor de herziening van het groenbeleid dat in ontwikkeling is. Inmiddels is gestart met de uitvoering binnen integrale werken. Daarbij kijken we niet alleen naar het behoud en de vervanging van bestaand groen, maar voegen we ook extra groen toe op basis van de vergroeningsplannen. Groen, wegen, riolering, waterberging en klimaatadaptatie pakken we daarbij zoveel mogelijk in samenhang aan. Zo groeit het openbaar groen mee met de toekomstige inrichting van de openbare ruimte. De verdere uitvoering van de vergroeningsplannen valt onder programma 2.

Vervangingsopgave bomen

Naast het toevoegen van nieuw groen werken we ook aan de vervanging van bestaande bomen. Zo houden we het huidige groenareaal in stand. Het bomenbestand staat onder druk door natuurlijke uitval, ziekten, klimaatverandering en werkzaamheden in de openbare ruimte. Met het jaarlijks groeiende vervangingsbudget voor bomen geven we invulling aan deze opgave binnen het bestaande areaal. De uitwerking hiervan valt onder programma 2.

Hitteprotocol

Met subsidie van de provincie is dit jaar een traject gestart voor een integrale aanpak van hitte. In maart vond een startbijeenkomst plaats met interne en externe partners. Daar is in beeld gebracht welke maatregelen al lopen en waar extra inzet nodig is.

Medio 2026 is dit integraal actieplan hitte voor gemeente Moerdijk afgerond in samenwerking met ketenpartners van de gemeente en de interne domeinen, ‘gebied, gebouw en gezondheid’. In dit actieplan zijn per domein acties en projecten verwoord met de hoogste prioriteit en die in 2026 en 2027 uitgevoerd ‘moeten’ worden. Daarbij ligt de nadruk op een lokaal hitteplan (gezondheid), een koele locatie in iedere kern (gebouw), het stimuleren van groene voortuinen en het ontwikkelen van groene, schaduwrijke routes (gebied). Zo werken we stap voor stap aan een gemeente die beter bestand is tegen perioden van extreme hitte.

Voor het domein gezondheid betreft het een lokaal hitteplan Moerdijk. In dit hitteplan wordt beschreven waarom het tot stand is gekomen, wat er mee beoogd wordt, wie we er mee willen beschermen en hoe verantwoordelijkheden zijn belegd en hoe het wordt geactiveerd. In de komende jaren wordt vooral aandacht voor borging van het plan binnen de organisatie gevraagd.

Ontwikkelingen

Klimaatsubsidie

Ook in 2026 konden inwoners en bedrijven gebruikmaken van de klimaatsubsidie voor maatregelen zoals het vergroenen van tuinen, groene daken en het opvangen van regenwater. Daarmee stimuleren we klimaatadaptatie op particulier terrein.

Om het nemen van klimaatmaatregelen verder te stimuleren, is het beschikbare budget dit jaar verhoogd naar € 100.000. Ook zijn de subsidiebedragen verruimd. De regeling wordt goed gebruikt, op 1 juli was ruim € 20.000 aan subsidies verstrekt. Dat is ongeveer 40% meer dan in voorgaande jaren. Omdat naar verwachting niet het hele budget wordt benut, is in september een huis-aan-huisflyer verspreid. Daarmee brengen we de regeling extra onder de aandacht en stimuleren we het gebruik verder.

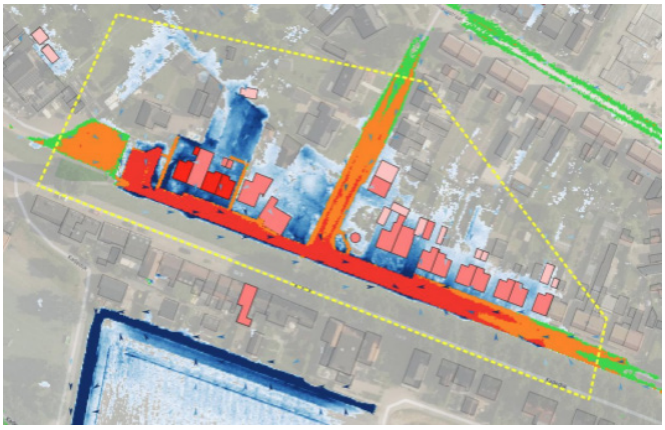

Locaties voor waterberging in bestaande kernen en buitengebied

Binnen het programma HWA van de Toekomst werkt de gemeente aan het in beeld brengen van locaties voor waterberging in de kernen en het buitengebied. Daarbij kijken we in samenhang naar het rioolstelsel, water dat bovengronds afstroomt, kwetsbare panden, waterdieptes, waterpeilen en kansrijke locaties voor waterberging.

Na afronding van de methodiek voor Fijnaart worden in 2026 de kernen Heijningen/Dintelmond en Klundert doorgerekend. De koppeling met HWA van de Toekomst levert meer samenhang en kwaliteit op, maar maakt ook dat dit project langer duurt dan eerder voorzien. De resultaten gebruiken we voor de verdere uitwerking en prioritering van maatregelen voor waterberging.

HWA van de Toekomst biedt de gemeente ook handvatten voor de samenwerking met andere partijen, zoals het waterschap.

Ontwikkelingen uitvoering GWP

Exploitatiebudget riolering en water

Op de exploitatie verwachten we een overschrijding van € 90.000. Deze overschrijding komt vooral door de kosten voor het opruimen van een olieverontreiniging in Dintelmond. Omdat de veroorzaker van deze oliedumping onbekend is, kunnen we deze kosten niet verhalen.

Daarnaast zijn eenmalige kosten gemaakt voor het inmeten van putten binnen de gemeente. Deze werkzaamheden zijn nodig om het areaal en de bijbehorende beheerdata op orde te brengen. De gegevens vormen een belangrijke basis voor het programma HWA van de Toekomst. Ook helpen ze bij een betere voorbereiding en onderbouwing van toekomstige investeringen en maatregelen in het water- en rioleringsbeheer.

Projecten

Reconstructie Zeestraat, Willem Alexanderlaan en Dr. Ariënslaan

Op dit krediet wordt in 2026 € 3,5 miljoen minder uitgegeven dan begroot. De uitvoering van het project is uitgesteld door de planning van de werkzaamheden van Brabant Water. Brabant Water start naar verwachting eind 2026 met deze werkzaamheden, die ongeveer een jaar duren. Daarna kan de reconstructie starten, op dit moment gaan we uit van het vierde kwartaal van 2027.

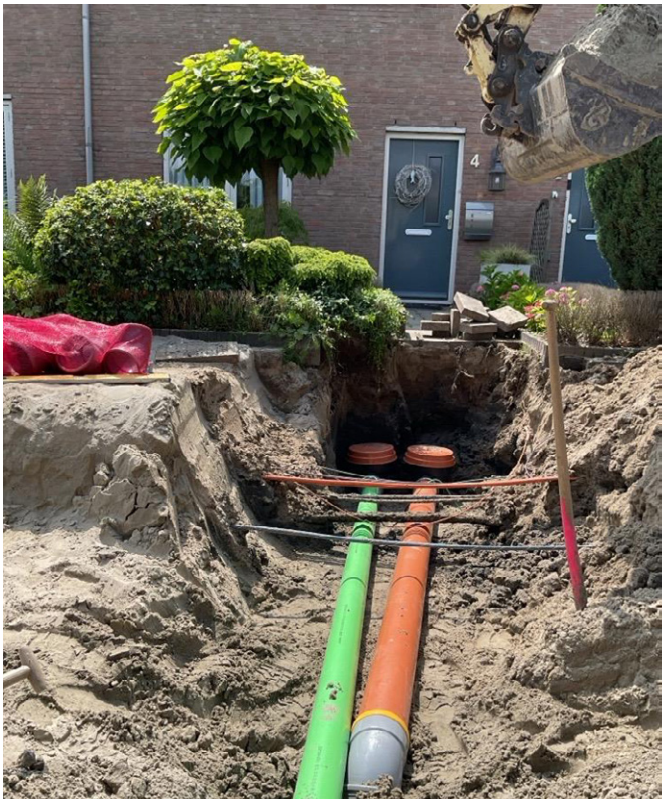
Groot onderhoud Wieken

Voor het project Wieken heeft de raad in 2024 een krediet van € 1,8 miljoen beschikbaar gesteld voor een integrale onderhoudsaanpak en de uitwerking van klimaatadaptieve maatregelen. De civieltechnische werkzaamheden zijn in juli 2026 afgerond. De resterende werkzaamheden bestaan uit het aanbrengen van beplanting, deze staan gepland voor medio november. Daarmee wordt het project dit jaar volledig afgerond.

Reconstructie Predikherenstraat e.o.

De reconstructie van de Predikherenstraat e.o. is een integraal project waarin wegen, groen, riolering en openbare verlichting worden vernieuwd. Voor de riolering is een investering van € 1,6 miljoen beschikbaar gesteld voor de aanleg van een gescheiden rioolstelsel en het afkoppelen van hemelwater. De civieltechnische werkzaamheden zijn in juni 2026 afgerond. De resterende werkzaamheden bestaan uit het aanbrengen van beplanting. Deze staan gepland voor medio november. Daarmee wordt het project binnen dit jaar volledig afgerond.

Persleiding Fort Sabina

Voor de aanleg van drukriolering naar Fort Sabina heeft de raad op 23 oktober 2025 een krediet van € 240.000 beschikbaar gesteld. Het project zorgt voor een toekomstbestendige afvoer van afvalwater voor Fort Sabina. Ook biedt het de mogelijkheid om toekomstige ontwikkelingen in de omgeving, zoals de herontwikkeling van de botenloods, hierop aan te sluiten.

Bij de verdere uitwerking van het project bleek dat een extra gestuurde boring noodzakelijk is door de aanwezigheid van kabels en leidingen. Daarnaast hebben stijgende materiaalprijzen en marktomstandigheden geleid tot hogere uitvoeringskosten. Daardoor is een verhoging van het krediet met € 90.000 noodzakelijk. Het totale krediet komt daarmee uit op € 330.000.

Integraal project vervangen ondergrondse infrastructuur vesting Willemstad

Sinds het voorjaar van 2025 werkt de gemeente samen met Brabant Water en Enexis aan de vervanging van de ondergrondse infrastructuur in de vesting Willemstad. Het gaat om waterleidingen, gas- en elektriciteitskabels en de riolering. Door deze werkzaamheden integraal uit te voeren, stemmen we het werk beter op elkaar af en beperken we de overlast voor inwoners en ondernemers zoveel mogelijk.

De uitvoering verloopt volgens planning. Op dit moment vinden werkzaamheden plaats aan de Kerkring. Dit deel wordt naar verwachting eind 2026 afgerond. Vanaf 2027 gaan de werkzaamheden verder in de Groenstraat en Landpoortstraat. De gefaseerde uitvoering loopt naar verwachting door tot 2028.

Tijdens de uitvoering blijkt dat meer niet-herbruikbare grond vrijkomt dan vooraf was voorzien. Ook is op verschillende locaties herstel van straatwerk nodig als gevolg van zettingen. De omvang van deze werkzaamheden en de financiële gevolgen worden tijdens het project verder in beeld gebracht. Eventuele meerkosten worden gezamenlijk gedragen door de drie samenwerkende partijen.

Prestaties

	2026	2027	2028	2029
• Uitvoering vergroeningsplannen				
• Vervangingsopgave bomen				
• Hitteprotocol				
• Definiëren locaties waterberging voor de bestaande kernen en buitengebied				
• Versterking dijktraject Willemstad-Noordschans en dijktraject Moerdijk-Drimmelen				

Thema Leefomgeving

Strategisch doel

- Bij ontwikkelingen in het gebied streven we naar een beter evenwicht tussen economie en de (milieu) druk op mens en omgeving. Daarbij kijken we naar wat ontwikkelingen bijdragen aan het realiseren van doelstellingen ten aanzien van duurzaamheid, klimaat en leefbaarheid.

Mijlpalen

Geluid

Begin 2026 is het geluidsbeleid aangepast. Ook is de Beleidsregel Overschrijding standaardwaarde geluidgevoelig gebouw gemeente Moerdijk vastgesteld.

Omgevingsplan Moerdijk

De eerste fase van het gebiedsdekkend omgevingsplan Moerdijk voor het Centrum en de centrumrandzone van Zevenbergen is in mei 2026 door de gemeenteraad vastgesteld. De tweede fase (voor de rest van Zevenbergen, exclusief bedrijventerreinen) is in concept gereed en begin september 2026 aan de bestuurlijk partners toegestuurd voor reactie.

Ontwikkelingen

Geluid

Zoals eerder aangegeven ligt het proces voor het vaststellen van geluidproductieplafonds voor het Haven- en Industrieterrein Moerdijk voorlopig stil. We wachten hierbij op de ontwikkelingen rond Powerport Moerdijk.

In de tussentijd zijn er vragen ontstaan over de omzetting van andere bedrijventerreinen zonder geluidszone. De VNG heeft hiervoor in 2024 de Handreiking activiteiten en milieuzonering vastgesteld. We moeten nog beslissen of we deze systematiek gaan toepassen. Om die keuze goed te kunnen onderbouwen, voeren we eerst een pilot uit met de VNG-systematiek op het bedrijventerrein in Klundert.

Uitvoering Kaderrichtlijn Water

Uiterlijk eind 2027 moet de gemeente voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Bij de uitvoering van de VTH-taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) moeten wij aantoonbaar borgen dat besluiten bijdragen aan het verbeteren van de waterkwaliteit en geen verslechtering optreedt. Vanaf 2027 wordt verwacht dat wij verantwoording afleggen over de waterkwaliteit en de bijdrage van verschillende bronnen aan de belasting van het oppervlaktewater.

Samen met de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) is voor dit jaar een project opgezet om de bijdrage van indirecte lozingen binnen de gemeente Moerdijk in beeld te brengen. In samenwerking met het waterschap voert de OMWB metingen uit in het rioolstelsel. Zo wordt duidelijk wat de bijdrage is van indirecte lozingen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. Ook wordt onderzocht welke bronnen, gebieden en sectoren binnen de gemeente verantwoordelijk zijn voor de grootste belasting van KRW-stoffen in het oppervlaktewater. Met deze inzichten kunnen we bepalen welke maatregelen de gemeente vanaf 2027 kan nemen om de uitstoot van deze stoffen te verminderen.

Dit project maakt deel uit van het gemeentelijk actieplan voor de Kaderrichtlijn Water. In dit actieplan werken we uit welke maatregelen nodig zijn om bij te dragen aan alle KRW-doelen. Afhankelijk van de uitkomsten kunnen extra investeringen en beheermaatregelen noodzakelijk zijn. Dit heeft gevolgen voor de gemeentelijke begroting en de planning van projecten.

Omgevingsplan Moerdijk

Voor de derde fase van het gebiedsdekkend omgevingsplan Moerdijk (de kernen Klundert, Fijnaart en Willemstad) start later dit jaar een aanbestedingsproces. Daarmee lopen de werkzaamheden volgens planning. Wel merken we dat de inhuur van adviesbureaus steeds duurder wordt. Dat komt doordat de werkzaamheden voor het omgevingsplan ingewikkelder zijn dan vooraf was ingeschat. Daarnaast is de vraag groter dan de beschikbare capaciteit bij adviesbureaus, daardoor stijgen de uurtarieven. Mogelijk heeft dit tot effect dat het budget dat jaarlijks beschikbaar gesteld wordt om het niet toereikend zal zijn.

Prestaties

	2026	2027	2028	2029
• Totstandkoming gebiedsdekkend Omgevingsplan, realisatie tot 2032				
• Uitvoering van de restant geluidsaneringsprogramma's				
• Vaststellen geluidproductieplafonds Haven- en Industrieterrein Moerdijk (HIM)				
• Aangepast beleid geluid				
• Geurbeleid en geurgevoelige functies en locaties				
• Basisgeluidemissies vast te stellen voor gemeentelijke wegen				
• Geluidproductieplafonds Dintelmond				
• Beleid luchtkwaliteit				

Thema Circulaire Economie

Strategisch doel

- De gemeente Moerdijk levert een passend aandeel in de overgang naar een circulaire economie. Dat doen we vanuit onze rol als aandeelhouder van het Havenbedrijf, als partner aan de ontwerptafel Powerport en via ons eigen beleid, bijvoorbeeld bij inkoop, fysiek-ruimtelijke projecten en samenwerkingen met ondernemers en onderwijs, zoals binnen NXT Moerdijk.
- We willen het aantal kilogram restafval per inwoner per jaar verminderen door in te zetten op bewustwording en communicatie.

Mijlpalen

Zwerfafval

Inwoners blijven betrokken bij het onderwerp zwerfafval. Regelmatig worden opruimacties georganiseerd, waarbij de gemeente een ondersteunende rol heeft.

In het centrum van Zevenbergen loopt de campagne ‘Peuk op? Druk uit. Gooi in.’ om zwerfafval van sigarettenpeuken tegen te gaan. De campagne is opgezet samen met IVN en wordt breed gedragen door lokale partners. Ondernemers in het centrum, klimaatburgemeesters en betrokken inwoners denken actief mee en helpen bij de uitvoering. Deze aanpak maakt deel uit van de gezamenlijke inzet binnen de Schone Maasdelta en krijgt financiële steun van het Europese Treasure-project en de provincie Noord-Brabant.

Daarnaast vond in mei en juni 2026 de Textiel Race plaats op basisscholen in Roosendaal en Moerdijk. Na een interactieve gastles over textiel, de herkomst van kleding en de impact van kledingproductie op mens en milieu gingen de deelnemende klassen aan de slag met het hergebruiken, repareren en inzamelen van oud en ongebruikt textiel. De Textiel Race koppelt educatie aan een actieperiode waarin leerlingen werken aan meer bewustwording over kledinggebruik, hergebruik en de circulaire economie. Dit vergroot het bewustzijn van leerlingen én hun omgeving.

Ontwikkelingen

Samenwerking Afvalservice Breda

Afvalservice Breda verzorgt sinds 2017 de inzameling en verwerking van afval voor de gemeente Moerdijk. De huidige samenwerkingsovereenkomst loopt tot en met 31 december 2026.

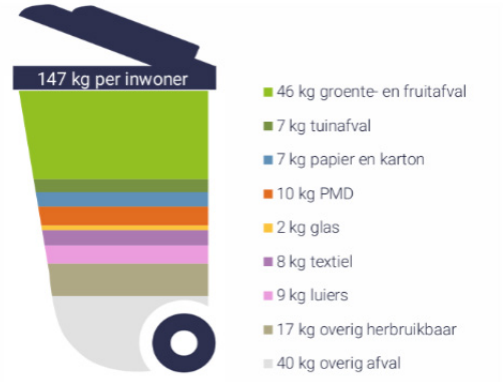
Binnen Afvalservice Breda lopen op dit moment onderzoeken naar de manier waarop kosten aan deelnemende gemeenten worden toegerekend en naar de toekomstige inrichting en positie van Afvalservice Breda binnen de regionale samenwerking. De uitkomsten van deze onderzoeken zijn van belang voor gemeente Moerdijk, omdat deze gevolgen kunnen hebben op de toekomstige kosten voor de dienstverlening en de samenwerking. Daarom lag het niet voor de hand om vooruitlopend op de uitkomsten een nieuwe, meerjarige samenwerkingsovereenkomst aan te gaan. In plaats daarvan wordt de huidige overeenkomst met één jaar verlengd. Zo kunnen de uitkomsten van deze onderzoeken zorgvuldig worden meegenomen in de besluitvorming over de toekomstige samenwerking.

Tegelijkertijd heeft de gemeente Breda aangekondigd de tarieven vanaf 2027 substantieel te verhogen. De achtergrond van deze tariefstijging is toegelicht in de Raadsinformatiebrief ‘Tariefwijzigingen Afvalservice Breda en gevolgen voor Moerdijk’. Deze verhoging leidt tot hogere kosten voor de afvalinzameling, die naar verwachting zullen doorwerken in een stijging van de afvalstoffenheffing.

Doelstellingen afval scheiden

De doelstelling om de hoeveelheid restafval te verminderen, wordt niet gehaald. De hoeveelheid restafval blijft hoog, ondanks de inzet op communicatie en bewustwording. Uit sorteeranalyses blijkt dat veel herbruikbare grondstoffen nog steeds bij het restafval terechtkomen. Dit heeft zowel een negatief effect op

het milieu, omdat waardevolle materialen verloren gaan, als op de gemeentelijke financiën. De kosten voor het verbranden van restafval nemen toe, terwijl betere afvalscheiding juist kan bijdragen aan lagere kosten.

Figuur: Samenstelling fijn restafval in kilogram per inwoner, Bron: De Afval Spiegel

De huidige aanpak blijkt onvoldoende effect te hebben op het verminderen van de hoeveelheid restafval. Dit vraagt om een evaluatie van het huidige afvalsysteem. Daarbij is het wenselijk om met de gemeenteraad in gesprek te gaan over de effectiviteit van de huidige inzamelwijze en de mogelijke vervolgstappen die nodig zijn om de gestelde doelstellingen alsnog te behalen.

Circulaire economie

De ontwikkeling van lokaal circulair economiebeleid met eigen doelen en ambities wordt doorgeschoven naar 2027. Door een wisseling van beleidsmedewerker heeft in 2026 de nadruk gelegen op overdracht en op de continuïteit van lopende werkzaamheden. Daardoor is de beleidsontwikkeling vertraagd. In 2027 wordt dit verder opgepakt.

Prestaties

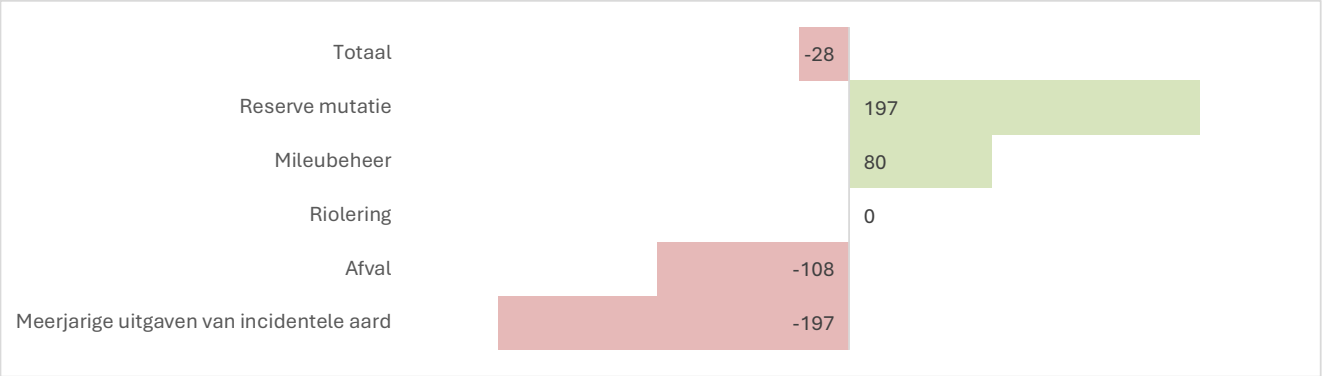
	2026	2027	2028	2029
• Lokaal circulair economie beleid formuleren met eigen doelen en ambitie.				

Financiële wijzigingen programma 1

Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk	Begroting 2026 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2026 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is nadelig)			
Totaal lasten	-17.173	-6	-17.179
Totaal baten	16.059	-220	15.840
Saldo van baten en lasten	**-1.114**	**-226**	**-1.340**
Storting in reserves	-	-	-
Onttrekking aan reserves	50	197	247
Resultaat na bestemming	**-1.064**	**-28**	**-1.092**

Samenvatting wijzigingen programma 1

De wijzigingen binnen programma 1 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een nadelig effect van € 28.000. Ten opzichte van de totale omvang (lasten) van dit programma is dat een afwijking van 0,2%. De grootste wijzigingen komen voort uit de uitgaven die in 2026 worden gedaan t.b.v. afval.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting
Mutaties reserve*	197	V	De uitgaven die in 2026 worden gedaan op de 'meerjarige uitgaven van incidentele aard' (zie ook de toelichting bij het betreffende onderwerp) worden gedekt uit de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve.
Mileubeheer	80	V	Op basis van de jaarstukken 2025 van de GR OMWB ontvangen we een teruggave vanuit het positieve jaarrekeningresultaat (€ 199.000 V). Daar staat tegenover dat binnen dit programma een nadeel van € 130.000 ontstaat door een administratieve overheveling van het duurzaamheidsbudget van programma 2 naar programma 1. Per saldo is deze wijziging budgetneutraal. Tegenover het nadeel binnen dit programma staat namelijk een voordeel binnen programma 2. Tot slot zijn er binnen dit taakveld diverse kleine voor- en nadelen ontstaan (€ 11.000 V).
Riolering	-	-	De aan riolering gerelateerde baten en lasten vormen een gesloten exploitatie. Omdat de tarieven maximaal 100% kostendekkend mogen zijn, wordt een eventueel saldo gestort in of onttrokken aan de voorziening riolering (per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat). De ontrekking uit de voorziening valt naar verwachting € 304.000 hoger uit. Dit heeft diverse oorzaken: • In totaal moet het exploitatiebudget voor de rioleringszorg opgehoogd worden met € 90.000. Hier zijn diverse oorzaken voor, zowel positief als negatief. De belangrijkste reden is de ophoging van het onderhoudsbudget in verband met een grote verontreiniging aan het rioolstelsel Dintelmond (€ 35.000) en extra controlewerkzaamheden aan het areaal in verband met een kwaliteitsslag van de beheerdata (€ 65.000). • Daarnaast vindt er voor € 250.000 lagere toerekening van de uren op investeringen plaats in 2026 in verband met lagere uitgaven op de investeringskredieten dan gepland. De oorzaak hiervan is het doorschuiven van integrale projecten in de openbare ruimte naar volgend jaar vanwege uitgelopen voorbereidingswerkzaamheden. • Tot slot wordt de opbrengst aan rioolheffing € 36.000 hoger ingeschat dan verwacht. Ook de riolering van het Havenbedrijf is een gesloten systeem, waarbij eventuele voor-of nadelen worden verrekend met de daarvoor ingestelde voorziening. De mutatie op de voorziening neemt met € 130.000 toe ivm hogere opbrengsten vanuit de rioolheffing Havenschap.
Afval	-108	N	De verwachte lasten nemen toe. Door de ontwikkeling van de dieselprijs in 2026 en de CAO voor inhuur is de gemeente Breda genoodzaakt geweest om de tarieven extra te verhogen bovenop de reguliere indexatie. Deze verhoging was niet voorzien en leidt tot ongeveer € 50.000 aan meerkosten in 2026. Daarnaast is de vergoeding voor papier fors gedaald in 2026 door een overschot aan kartonproductie in Europa en stijgende operationele- en verwerkingskosten. Waar uitgegaan is van € 110 per ton (vergoeding begin 2025) wordt momenteel ongeveer € 85 per ton vergoedt waardoor de opbrengsten met € 45.000 naar beneden zijn bijgesteld. De kosten voor het haaktransport op de milieustraat vallen hoger uit doordat het uurtarief fors omhoog is gegaan van bijna € 105 naar bijna € 114 per uur. Hierdoor is het budget met € 40.000 opgehoogd.
Meerjarige uitgaven van incidentele aard*	-197	N	De inkomsten en uitgaven die in 2025 worden gedaan op de 'meerjarige uitgaven van incidentele aard' komen in het betreffende jaar ten laste van de exploitatie. In deze bestuursrapportage is een inschatting gemaakt van deze inkomsten en uitgaven en worden ze als raming opgevoerd. In programma 1 betreft het € 197.000 ten behoeve van het project Geluidsmaatregelen HSL-Zuid. Deze uitgaven worden gedekt uit de specifiek daarvoor ingestelde bestemmingsreserve (zie ook de toelichting bij het onderwerp 'mutatie reserve').
Totaal	**-28**	**N**	

Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk

Prettig en veilig wonen in een fijne omgeving is een belangrijke basis voor dagelijks welzijn. Daarom is daar in de elf woonkernen van onze gemeente elke dag aandacht voor. We werken aan passende woningen, goede voorzieningen, bereikbaarheid, veiligheid, gezondheid en een prettige sociale leefomgeving.

Thema Wonen

Strategisch doel

- We willen voldoende goede en betaalbare woningen, in nieuwbouw én in de bestaande voorraad. Zo voorzien we in de woningbehoefte van huidige en nieuwe inwoners, zowel in aantal als in soort woningen.

Mijlpalen

Wet versterking regie op de volkshuisvesting

Op 1 juli 2026 is de Wet versterking regie op de volkshuisvesting in werking getreden. De wet heeft drie doelen:

- meer regie op hoeveel woningen waar gebouwd worden voor welke doelgroep;
- meer betaalbare woningen;
- gelijke kansen voor aandachtsgroepen en woningzoekenden met urgentie.

Op basis van deze wet krijgen gemeenten een aantal opgaven:

- voor 31 december 2026 moeten gemeenten in regionaal verband afspraken maken over de verdeling van de opgave voor betaalbare woningen. De gesprekken hierover zijn gestart;
- voor 1 juli 2027 moeten gemeenten een volkshuisvestingsprogramma vaststellen;
- voor 31 december 2027 moeten gemeenten in regionaal verband afspraken maken over de verdeling van aandachtsgroepen en urgent woningzoekenden. Deze gesprekken zijn gestart. Voor Moerdijk geldt dat deze in twee regio's moeten worden gevoerd. Voor uitstroom uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang valt Moerdijk onder de SRBT. Voor de overige urgentiegroepen valt Moerdijk onder de SRWB;
- voor 31 december 2027 moeten gemeenten een urgentieregeling hebben vastgesteld in een huisvestingsverordening.

Volkshuisvestingsprogramma

Vooruitlopend op de Wet versterking regie op de volkshuisvesting heeft de gemeenteraad op 29 januari 2026 het Volkshuisvestingsprogramma gemeente Moerdijk vastgesteld. In dit programma staan vier leidende principes:

1. we faciliteren de volgende stap op de woningmarkt;
2. Moerdijk biedt goed wonen voor elke portemonnee;
3. iedere kern krijgt de kans om zich vitaal te ontwikkelen;
4. in Moerdijk bouwen we aan een inclusieve samenleving.

Het volkshuisvestingsprogramma wordt in 2026 verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma.

Huisvestingsverordening

Op 29 januari 2026 heeft de gemeenteraad de Huisvestingsverordening gemeente Moerdijk vastgesteld. In deze verordening staat een voorrangsregeling. Daarmee kunnen woningzoekenden met een maatschappelijke binding voorrang krijgen bij de toewijzing van aangewezen sociale huurwoningen.

Woonwagenbeleid

Op 2 juli 2026 is in regionaal verband de systematiek voor inschrijving en toewijzing van woonwagenstandplaatsen vastgesteld. Deze systematiek moet nog worden opgenomen in de huisvestingsverordening.

Woningbouw

We sturen actief op de woningbouwopgave om onze ambitie voor de komende tien jaar waar te maken. Het

aantal woningen dat per jaar netto wordt toegevoegd, inclusief sloop en andere onttrekkingen, kan wel schommelen.

In 2025 zijn in totaal 43 extra woningen opgeleverd in de projecten ZNS Fijnaart, Wethouder Trompersstraat Langeweg en Dorpshart Moerdijk. Deze woningen zijn derhalve sneller gerealiseerd dan de geplande oplevering in 2026. Daarentegen worden 44 andere woningen die voor 2026 waren voorzien, door externe factoren pas ná 2026 opgeleverd. Dit maakt dat de woningbouwproductie in 2026 met 87 woningen lager uitvalt. De woningbouwproductie komt in 2026 naar verwachting uit op 82 woningen.

2026 is naar verwachting een overgangsjaar voor de woningbouwproductie. In 2027 verwachten we een duidelijke stijging. De geprognotiseerde opleveringen zijn tot stand gekomen na overleg met de projectmanagers in september en oktober jl. Behalve het project Gemeentelijke kavel in Noordhoek en Flexwonen in Fijnaart gaat het om projecten waarvan de planologie hard is.

De projecten ’t Hooft in Klundert, Kloosterlaan in Langeweg en de gemeentelijke kavel in Noordhoek zijn planologisch de ontwerpfase ingegaan waarmee de procedure is gevorderd.

Ontwikkelingen

Volkshuisvestingsprogramma

Het gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma moet nog worden afgestemd op het volkshuisvestingsprogramma van het Rijk en de provincie en op de regionale afspraken over betaalbaarheid, aandachtsgroepen en urgentiegroepen. Daarom verwachten wij dat het programma in 2028 moet worden geactualiseerd.

Woningbouw

Om de planning van de woningbouwopgave zo goed mogelijk in beeld te brengen worden via periodieke uitvraag bij de projectmanagers juist de vertragende risico's besproken.
Daarbij zien we uiteenlopende factoren:

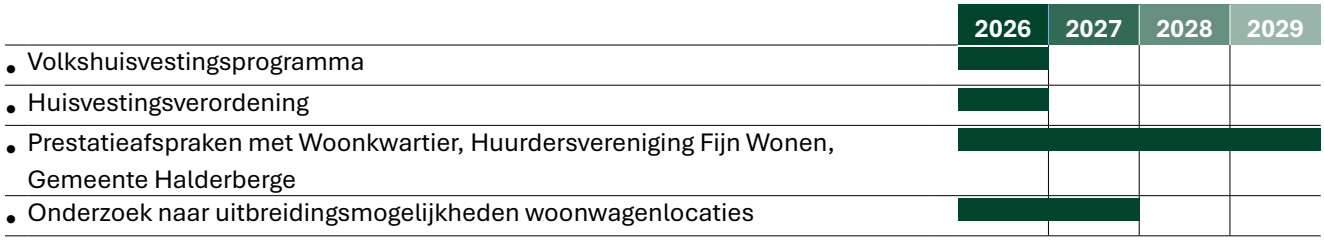
- Netcongestie in het algemeen en het prioriteringskader van Enexis in het bijzonder zijn externe factoren die grote invloed kunnen hebben op de planning en realisatie van woningbouwplannen. Moerdijk heeft hiervoor extra externe capaciteit ingezet. Daarmee is in beeld gebracht waar mogelijke risico’s zitten in de planning van bouwfasen.
  Voor een aantal (deelfases van) projecten geldt dat netcongestie nog voor vertraging kan zorgen. Dat zou nog kunnen bij (delen van) Markvelden Noord en Markvelden Midden in Zevenbergen.
- Voor project Flexwonen in Fijnaart geldt dat de participatie/ Raad van State-procedure voor vertraging kan zorgen.
- Bij project Suikerentrepot in Standdaarbuiten worden de woningen gerealiseerd in 2026 maar door een geschil met de grondeigenaar heeft Enexis geen toegang en kunnen deze woningen pas in 2027 worden aangesloten op het net.

Daarnaast zien we dat de provincie tijdelijke conceptuele woningbouw op uitbreidingslocaties beschouwt als permanente woningbouw. Moerdijk is hierover in gesprek met enkele gemeenten en marktpartijen om een volledig beeld te krijgen. Tegelijkertijd onderhouden we hierover contact met de provincie via periodieke en extra ingelaste overleggen.

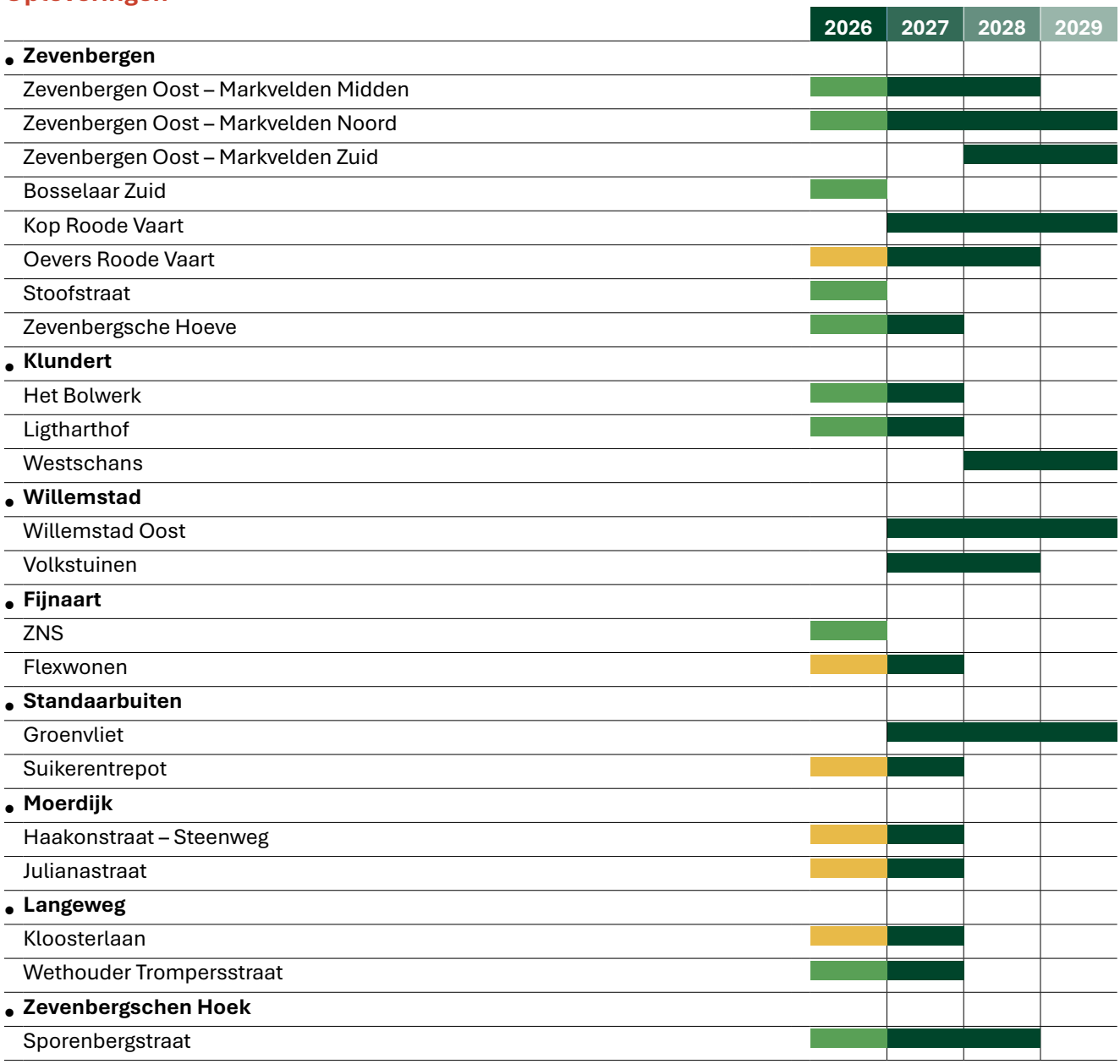
De grondexploitaties worden halfjaarlijks bijgesteld o.b.v. de meest actuele verwachtingen qua kosten, opbrengsten en planning. Reeds verwachte vertragingen in de bouw van woningen en de financiële effecten daarvan zit daarom dus al verwerkt in de meest actuele versie van de grondexploitatie (versie 2de BERAP 2026). Op dit moment nog onzekere potentiële vertragingen, zoals bijvoorbeeld door netcongestie, zitten hierin nog niet verwerkt. Dit wordt pas gedaan op het moment dat de kans groter dan kleiner is dat het vertragingsrisico zich voordoet. Uiteraard kan het uitstellen van de planning financiële effecten hebben, maar dit is ook afhankelijk van de rente en opbrengsten- en kostenstijgingen in de toekomst waarvan we nog niet weten hoe die zich gaan ontwikkelen.

De gemeenteraad van Moerdijk heeft de motie Flex aangenomen om sneller woningen toe te voegen. De visie van de provincie werkt daarbij belemmerend en zorgt specifiek bij het tijdelijke woningbouwinitiatief in Fijnaart voor vertraging.
Zodra Moerdijk de gesprekken met andere gemeenten en marktpartijen heeft afgerond en een volledig beeld heeft gaan we verder in gesprek met de provincie om te komen tot een oplossing.
Wanneer dat niet mogelijk blijkt kan er vanzelfsprekend geen vervolg worden gegeven aan de motie Flex.

Prestaties

Opleveringen

Thema Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid

Strategisch doel

- We zorgen voor verkeersveiligheid en bereikbaarheid in een groeiend en duurzamer Moerdijk, binnen de kaders van de Omgevingswet;
- Woningen en belangrijke voorzieningen zijn goed en veilig bereikbaar;
- Werklocaties zijn goed en veilig bereikbaar voor personen en goederen;
- Ook landbouwgronden blijven goed en veilig bereikbaar voor de agrarische sector;
- Veilig verkeer is een belangrijke basis voor prettig wonen. Daarom investeren we in veilige infrastructuur en in verkeersgedrag;
- We werken aan een veilige en leefbare woonomgeving, met zo min mogelijk verkeersoverlast. Lopen, fietsen en elkaar ontmoeten moeten vanzelfsprekend en prettig zijn.

Mijlpalen

De oversteekvoorzieningen aan de Kristallaan in Zevenbergen zijn verbeterd en ingericht volgens de geldende CROW-richtlijnen. Daarmee zijn deze oversteekplaatsen veiliger en beter toegankelijk geworden voor voetgangers.

De verkeerspilot in de Stationsstraat en Neerhofstraat in Zevenbergen is afgerond en door omwonenden positief beoordeeld. In afwachting van de afronding van één bezwaarprocedure tegen het verkeersbesluit, bereiden we een definitief ontwerp voor de kruising voor. De maatregel heeft geleid tot 83,2% minder verkeer in de Stationsstraat. Daardoor hebben de Stationsstraat en Neerhofstraat niet langer het karakter van een doorgaande route van en naar het centrum van Zevenbergen. Dit draagt bij aan een verkeersveiligere en leefbaardere woonomgeving.

Voor de Achterdijk tussen Zevenbergen en Zevenbergschen Hoek ligt inmiddels een breed gedragen ontwerp klaar en is het participatietraject afgerond. Later dit jaar leggen we een raadsvoorstel over de komgrenzen voor aan de gemeenteraad. De uitvoering is gepland in 2027. Met het ontwerp verbeteren we de verkeersveiligheid door een duidelijkere plaats op de weg voor fietsers en een passende inrichting van de weg. Ook zorgt de toekomstige inrichting, samen met een lagere rijsnelheid, ervoor dat de Achterdijk minder aantrekkelijk wordt als sluiproute van en naar de A16.

Het mobiliteitsprogramma is vastgesteld. Nu werken we aan een uitvoeringsprogramma dat hieruit voortkomt. In de komende periode bepalen we de opbouw van dit uitvoeringsprogramma. Daarbij brengen we in beeld wat op korte termijn en wat op langere termijn haalbaar is. Dat hangt af van capaciteit, middelen, prioriteiten en de uitvoerbaarheid van projecten.

Het project Oudendijk - Kreekdijk - Weeldijk is opgeleverd. De nieuwe inrichting, in combinatie met de snelheidsverlaging naar 30 km/u, maakt de weg duidelijker herkenbaar en draagt bij aan een betere verkeersveiligheid en leefbaarheid.

Ontwikkelingen

Gymvervoer

De huidige vervoersovereenkomst voor het gymvervoer voor enkele basisscholen is geëindigd op 1 augustus 2026. Daarom heeft het college een vereiste openbare Europese aanbesteding uitgevoerd. Het gaat om gymvervoer voor de groepen 3 en 4 van basisschool De Arenberg in Zevenbergen, tot de nieuwe gymzaal bij De Regenboog in gebruik is, en voor basisschool De Rietvest in Klundert en De Springplank in Fijnaart. Voor deze scholen ligt de dichtstbijzijnde gymzaal of sporthal op meer dan één kilometer afstand. Ook gaat het om gymvervoer voor de groepen 3 tot en met 8 van basisschool Het Kompas, waar de dichtstbijzijnde gymzaal of sporthal op meer dan twee kilometer afstand ligt.

Voor de periode van 1 augustus 2026 tot 1 augustus 2029 is een nieuwe vervoersovereenkomst gesloten met SnelleVliet Touringcars B.V. uit Alblasserdam. De overeenkomst kan daarna nog drie keer met één jaar worden verlengd, tot uiterlijk 1 augustus 2032.

Ruigenhilpolder

Er zijn nog geen concrete aanwijzingen wanneer Vakantiepark Bovensluis met de bouw begint en wanneer het park in gebruik wordt genomen. Daarom worden de verkeersmaatregelen die hiervoor nodig zijn nog niet uitgevoerd. Wel liggen er verschillende opties klaar die op korte termijn kunnen worden uitgevoerd zodra er meer duidelijkheid is over de komst van het vakantiepark.

Noordhoek

Het groot onderhoud aan de doorgaande weg in Noordhoek is uitgesteld. De geplande vervanging van de waterleiding heeft grote gevolgen voor de openbare ruimte. Daarom is het niet doelmatig om het wegonderhoud al eerder uit te voeren. We wachten hiermee tot deze werkzaamheden zijn afgerond.

Tegelijkertijd werken we aan een herinrichting van de weg naar een herkenbare 30 km/u-inrichting. Uit de participatiebijeenkomsten blijkt dat de verwachtingen van bewoners niet volledig aansluiten op wat technisch en beleidsmatig mogelijk is. Om te komen tot een ontwerp met zo breed mogelijk draagvlak, werken we samen met een ontwerpgroep verder aan de uitwerking. Daarbij streven we naar een oplossing die recht doet aan de uiteenlopende belangen en binnen de technische, verkeerskundige en beleidsmatige kaders op een zo breed mogelijk draagvlak kan rekenen.

Prestaties

	2026	2027	2028	2029
• Uitvoering mobiliteitsprogramma				
• Afschalen N285, inclusief brug over de Roode Vaart met inlaatvoorziening				
• Wegonderhoud en verkeersmaatregelen worden aan elkaar gekoppeld door middel van risicoanalyses verkeersveiligheid				
• Vaststellen mobiliteitsprogramma (inclusief bereikbaarheidsplan en verkeersveiligheidsplan)				
• Willemstad, diverse aanpassingen aan de wegen rondom de Ruigenhilpolder				
• Reconstructie Oude Heijningsedijk				
• Reconstructie Oudendijk/Kreekdijk/Weeldijk				
• Reconstructie Noordhoek				
• Bredere laadvisie: Meer integraal (aanvullende modaliteiten naast de auto) en dieper ingaan op innovaties binnen elektrisch laden				

Thema Veilige buurt

Strategisch doel

- We hebben veilige kernen met een sterke sociale structuur;
- De buurt is goed ingericht, schoon, heel en veilig;
- Het integrale beheer van de openbare ruimte is zichtbaar voor bewoners.

Mijlpalen

De Wieken in Standdaarbuiten is vernieuwd en klimaatbestendig ingericht. Door riolering, wegen, groen en speelvoorzieningen in samenhang aan te pakken, heeft het gebied een duidelijke kwaliteitsverbetering gekregen. Met deze integrale aanpak is niet alleen achterstallig onderhoud aangepakt, maar is ook de leefbaarheid en toekomstbestendigheid van de openbare ruimte verbeterd.

In de Predikherenstraat en omgeving is de grootschalige vervanging van de riolering afgerond. Tegelijk zijn ook de wegen en trottoirs vernieuwd en is de wijk verder vergroend. Daarmee heeft de openbare ruimte een belangrijke kwaliteitsimpuls gekregen en is de wijk beter voorbereid op de toekomst.

Met nieuwe vormen van aanbesteden zetten we in op duurzame en langdurige samenwerking met aannemers. Deze aanpak biedt meer ruimte voor kwaliteit, innovatie en minder uitstoot. Door de planning beter af te stemmen met marktpartijen werken we toe naar een efficiëntere uitvoering en een geleidelijke afname van uitgesteld onderhoud. Deze werkwijze is in 2026 gestart en zal naar verwachting vanaf 2027 steeds zichtbaarder bijdragen aan de gewenste resultaten.

Ontwikkelingen

De ontwikkelingen in de grond-, weg- en waterbouw worden beïnvloed door geopolitieke spanningen en economische onzekerheid. Dit leidt tot wisselende prijzen voor materialen, energie en uitvoering. Daarom blijft aandacht nodig voor het beheersen van projectbudgetten en het actualiseren van kostenramingen.

Europese Natuurherstelverordening

De Europese Natuurherstelverordening is sinds augustus 2024 van kracht. Deze verordening vraagt om het behouden, herstellen en uitbreiden van groen en biodiversiteit. Voor Moerdijk betekent dit dat groen vroeg en structureel moet worden meegenomen in ruimtelijke ontwikkelingen. Tot 2030 mag er geen nettoverlies zijn van stedelijk groen en boomkroonbedekking. Daarna geldt een opgave om dit verder te vergroten.
Met de vergroeningsplannen en het programma Fysieke Leefomgeving heeft Moerdijk hierin al belangrijke stappen gezet. De volgende stap is om deze aanpak structureel vast te leggen in beleid, planvorming en monitoring.

Baggeren

Eind 2025 heeft waterschap Brabantse Delta de financiering van het groot onderhoud baggeren herzien. Omdat wij door de ontvangstplicht van baggerspecie hierin grotendeels volgend zijn, heeft dit ook gevolgen voor onze planning en de inzet van budgetten. Het waterschap werkt nu met een vast budget binnen het beheersgebied. Daardoor zijn werkzaamheden verder naar de toekomst doorgeschoven.

Doorschuiven uitvoering projecten

Maatschappelijke opgaven zoals woningbouw, de energietransitie en de groeiende vervangingsopgave van nutsvoorzieningen maken de voorbereiding van infrastructurele projecten complex. Daardoor zijn enkele projecten, waaronder de Zeestraat - Willem Alexanderlaan en de Oude Heijningsedijk, doorgeschoven in de planning.

Het doorschuiven van projecten vermindert de opgave niet, maar verplaatst deze naar toekomstige jaren. Hierdoor neemt de omvang van de geprogrammeerde werkzaamheden vanaf 2027 toe en wordt de beschikbare uitvoeringscapaciteit sterker belast. Dit vergroot het belang van een integrale programmering en heldere keuzes ten aanzien van prioritering. In het nog vast te stellen Wegenbeheerplan 2026-2030 leggen we hiervoor de afwegingskaders vast, zodat inzichtelijk wordt welke projecten voorrang krijgen en onder welke omstandigheden uitstel verantwoord is.

Openbaar groen

Op basis van het programma Fysieke Leefomgeving zijn structurele middelen beschikbaar voor de vervanging van bomen. Dit budget loopt op tot € 459.000 in 2028. Daardoor ontstaat ook ruimte om binnen integrale projecten bestaand groen kwalitatief te vervangen.

We combineren vervanging en uitbreiding van groen zoveel mogelijk. Extra groen planten we aan op basis van de vergroeningsplannen. Ongeveer 90% van het beschikbare vergroeningsbudget wordt uitgevoerd in het plantseizoen 2026-2027. De overige 10% schuift door naar 2027-2028 door vertraging in projecten.

Actualisatie beheerplan civiele kunstwerken

Voor de civiele kunstwerken zijn aanvullende constructieve onderzoeken uitgevoerd. Daarmee brengen we de aanwezige risico's beter in beeld en kunnen we een gericht meerjarenprogramma opstellen.

Voor de waterbouwkundige objecten is daarnaast een extra inventarisatie uitgevoerd van alle duikers die de gemeente beheert.

Deze onderzoeken en inventarisaties zorgen voor een volledige en beter onderbouwd beheerprogramma. Omdat niet alle inspecties en inventarisaties op tijd waren afgerond, is ervoor gekozen het beheerprogramma later te actualiseren. Daardoor kan deze actualisatie in één keer volledig en effectiever worden uitgevoerd.

Prestaties

	2026	2027	2028	2029
• Klimaatbestendige inrichting De Wieken Standdaarbuiten				
• Predikherenstraat, Vijverstraat, Dr Poelsstraat Standdaarbuiten				
• Uitvoering werken die zijn opgenomen in de paragraaf kapitaalgoederen;				
• Urgente gevallen van essentaksterfte (ETS) zijn aangepakt en data is op orde, diverse locaties waar bomen met ETS staan zijn gefaseerd aangepakt op basis van nieuwe data vanuit inspectie.				
• Uitvoering beheerplan Waterbouwkundige objecten 2024-2028 inclusief onderhoud stadshaven Willemstad				
• Uitvoering is gegeven aan de plannen vanuit eerste vastgestelde vergroeningsplannen				
• Actualiseren beheerplan civiele kunstwerken 2025-2030				
• Doorontwikkeling programma Fysieke Leefomgeving				

Thema Accommodaties en voorzieningen

Strategisch doel

- We bieden accommodaties en voorzieningen aan die passen bij de behoefte, het draagvlak en de kwaliteit die nodig is. Daarbij leveren we maatwerk;
- We kiezen voor kansrijke en aantrekkelijke locaties waar voorzieningen duurzaam en veilig in stand kunnen blijven en goed te exploiteren zijn;
- In onze accommodaties streven we naar een samenhangend en zoveel mogelijk gebundeld aanbod van onderwijs, sport, cultuur en ontmoeting;
- We stimuleren dat gebruikers zelf verantwoordelijkheid nemen voor het beheer en de exploitatie van sociaal-maatschappelijke voorzieningen.

Mijlpalen

Verduurzaming zwembaden

De Bosselaar

Er heeft inmiddels een burgerraadpleging plaatsgevonden onder inwoners en gebruikers. Daarbij is veel input opgehaald. De gemeente ontvangt binnenkort de uitkomsten. In het najaar werken we deze uit in een toekomstvisie. Deze kan begin 2027 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Multifunctionele accommodatie (MFA) Willemstad

De vergunning voor het verplaatsen van De Kogelvangers is verleend. Daardoor kan de toekomstige locatie van de MFA worden vrijgemaakt.

Sporthal De Bosselaar

In mei 2026 is de sporthal opgeleverd en in gebruik genomen. In juni vond de feestelijke opening plaats, die druk is bezocht.

Ontwikkelingen

Integraal Huisvestingsplan (IHP)

De raad heeft op 29 januari 2026 het Integraal Huisvestingsplan voor de periode 2025-2041 vastgesteld. De lopende projecten worden voortgezet. Het gaat om project 201 scholenontwikkeling Klundert voor de basisscholen De Rietvest, De Molenvliet en Het Bastion, en om project 2025 scholenontwikkeling Fijnaart voor de basisscholen De Springplank en De Fijne Aarde.

Daarnaast starten nieuwe scholenprojecten voor:

- de nieuwe voorziening in de nieuwe wijk Zevenbergen-Oost;
- basisschool De Toren en gymzaal Droge Mark;
- basisschool De Boemerang in Zevenbergen.

De gemeente heeft samen met de schoolbesturen de belangrijkste uitgangspunten in het IHP benoemd:

- bereidheid van de gemeente om bij nieuwbouw van scholen te investeren in huisvesting voor kinderopvang voor Integrale Kindcentra;
- bereidheid van de gemeente om te investeren in 5% extra bruto vloeroppervlak voor inclusief onderwijs;
- aandacht in het ontwerp voor toekomstige uitbreiding, aanpassing en ander gebruik;
- voor het speelterrein geldt als uitgangspunt minimaal vijf vierkante meter per leerling, waarvan drie vierkante meter verhard en twee vierkante meter onverhard of groen;
- aandacht voor duurzaamheid, zoals groenblauwe schoolpleinen, regenwateropvang, grijswatersystemen, hoge eisen aan binnenklimaat en gebruikscomfort, een energieneutraal schoolgebouw met maximale zelfvoorzienendheid en circulair bouwen.

Wetsvoorstel doelmatige aanpak onderwijshuisvesting

Het wetsvoorstel is landelijk aangenomen en treedt op 1 januari 2027 in werking.

De gemeente is dan wettelijk verplicht om elke vier jaar een Integraal Huisvestingsplan vast te stellen, met een doorkijk naar de twaalf jaren daarna.

Door deze wetswijziging moet ook de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Moerdijk worden aangepast. De VNG stelt hiervoor naar verwachting medio het tweede kwartaal van 2027 een nieuwe modelverordening beschikbaar. Daarna start het college met de voorbereiding van een nieuwe verordening. Daarin verwerken we zowel de gevolgen van de wetswijziging per 1 januari 2027 als de wijzigingen die voortkomen uit het door de raad vastgestelde IHP. De planning is om de nieuwe verordening eind 2027 aan de raad voor te leggen.

Brandweerkazerne Willemstad

Op 4 december 2025 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen. Daarin wordt het college gevraagd om een plan te maken voor een nieuwe brandweerkazerne en oefenfaciliteiten buiten de kern van Willemstad, die

voldoen aan alle eisen van de Veiligheidsregio. Ook is het college gevraagd om hierover in gesprek te gaan met de gedeputeerde van de provincie Noord-Brabant, omdat binnen de kern onvoldoende ruimte beschikbaar is.

De planning hangt af van de gekozen oplossing. De verwachting is dat de planning voor 2026 en 2027 niet wordt gehaald.

Gymzaal bij basisschool De Regenboog

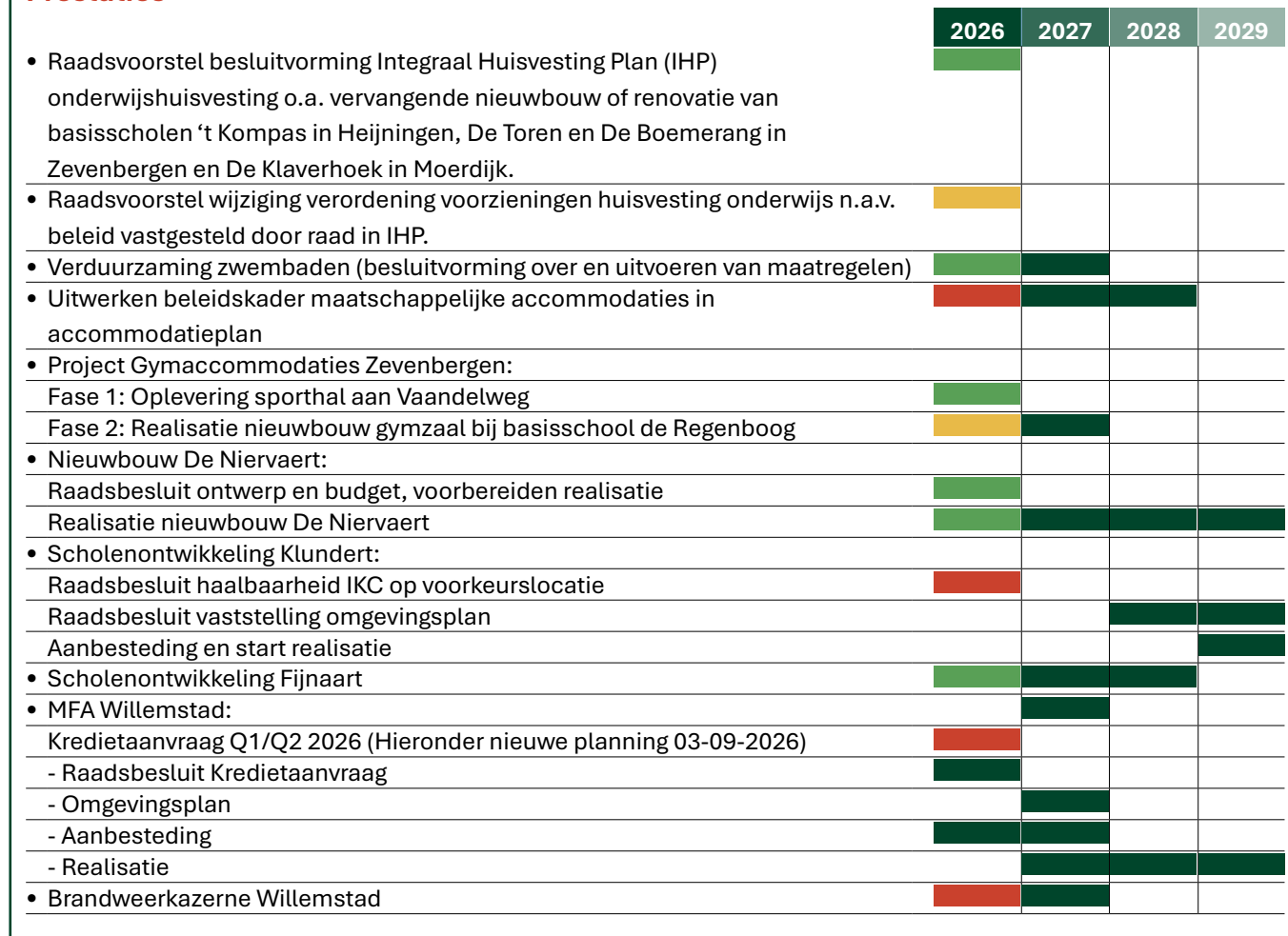
Voor de bouw van de gymzaal bij De Regenboog is een aannemer gecontracteerd. De voorbereidende werkzaamheden zijn in maart 2026 gestart. Door de noodzakelijke verlegging van enkele bestaande leidingen is vertraging ontstaan. De oplevering van het gebouw en de buitenruimte is gepland in 2027.

Verduurzaming stichtingsbaden De Oester en Het Buitendiep

Begin 2026 heeft de gemeenteraad budget beschikbaar gesteld om zwembaden De Oester en Het Buitendiep toekomstbestendig te maken. Volgens het raadsbesluit zijn in 2026, met hulp van een subsidioloog, subsidieaanvragen opgesteld voor de verduurzaming van deze zwembaden. Ook is een start gemaakt met de installatieplannen, waarin de concrete maatregelen voor de uitvoering zijn opgenomen.

Naar verwachting worden de voorbereidende werkzaamheden in 2026 afgerond. Door de benodigde voorbereiding en de wens om de gevolgen voor de openstelling van de zwembaden zo klein mogelijk te houden, is het mogelijk dat een belangrijk deel van de uitvoering in 2027 plaatsvindt.

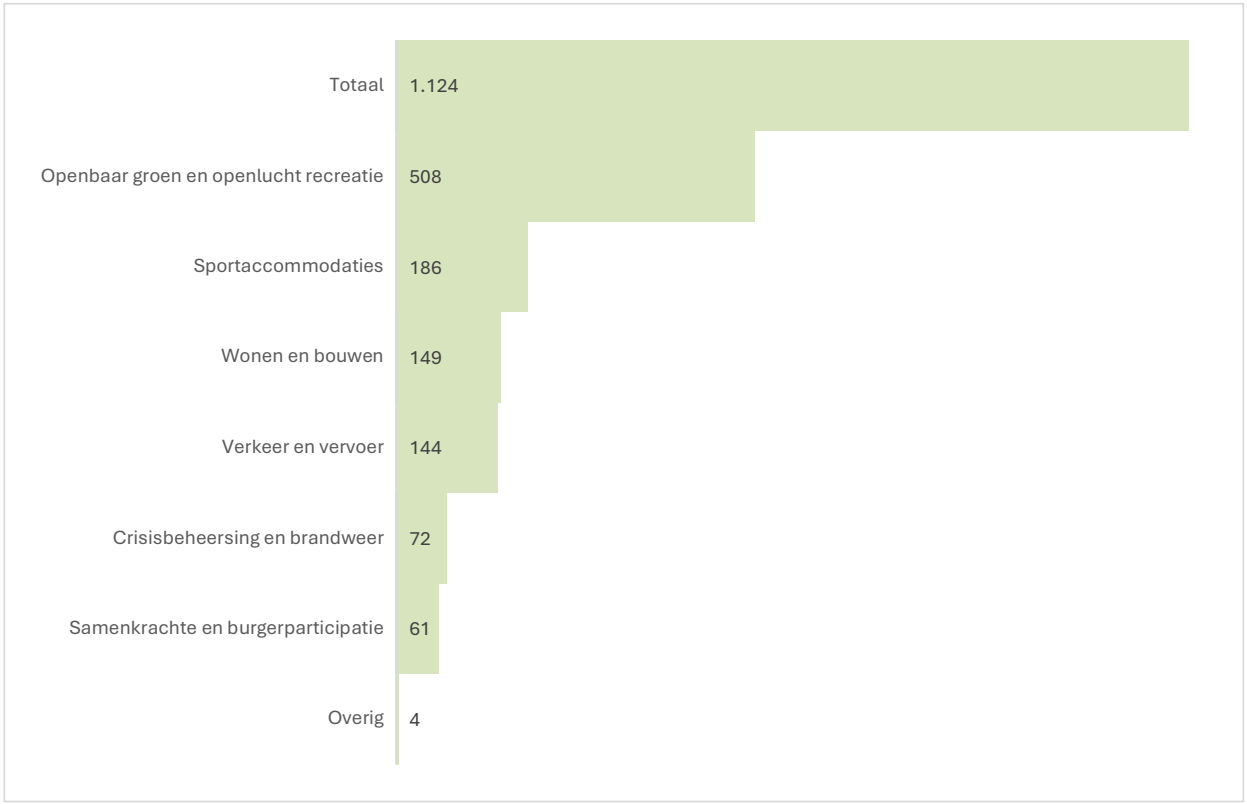
Prestaties

Financiële wijzigingen programma 2

Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk	Begroting 2026 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2026 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is nadelig)			
Totaal lasten	-43.033	1.567	-41.466
Totaal baten	5.972	-458	5.514
Saldo van baten en lasten	**-37.061**	**1.109**	**-35.952**
Storting in reserves	-2.650	-	-2.650
Onttrekking aan reserves	4.155	15	4.170
Resultaat na bestemming	**-35.556**	**1.124**	**-34.432**

Samenvatting wijzigingen programma 2

De wijzigingen binnen programma 2 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een voordelig effect van € 1.124.000.

Ten opzichte van de totale omvang (lasten) van dit programma is dat een afwijking van 3%. Het grootste voordeel doet zich voor binnen openbaar groen en openluchtrecreatie (€ 508.000), voornamelijk als gevolg van een gewijzigde planning van baggerwerkzaamheden. Daarnaast ontstaan voordelen bij sportaccommodaties (€ 186.000) en verkeer en vervoer (€ 144.000), met name door lagere kapitaallasten. Het voordeel bij wonen en bouwen (€ 149.000) betreft grotendeels een budgetoverheveling naar programma 1 en heeft per saldo geen effect op het begrotingsresultaat. Verder zijn er enkele kleinere voor- en nadelen ontstaan.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting
Openbaar groen en openlucht recreatie	508	V	Op basis van de gewijzigde planning van het waterschap kan het baggerbudget voor 2026 met in totaal € 420.000 worden verlaagd. In de oorspronkelijke planning voor 2026 was rekening gehouden met het baggeren van de haven van Willemstad en een ronde stedelijk baggeren. Het waterschap heeft deze werkzaamheden in de gewijzigde planning niet opgenomen voor 2026 en 2027. De hiervoor beschikbare middelen zijn in 2026 daarom niet benodigd. Het budget kan als gevolg hiervan met € 335.000 worden verlaagd. Daarnaast wordt het baggeren van de polders aan de westkant van Zevenbergen doorgeschoven naar 2027. Hiervoor is in 2026 een bedrag van € 85.000 beschikbaar gesteld door de raad. Omdat deze werkzaamheden wel worden uitgevoerd, maar op een later moment, wordt voorgesteld dit bedrag opnieuw beschikbaar te stellen in 2027. Tot slot zijn binnen dit taakveld diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan. Zo valt de urentoerekening aan investeringen lager uit dan begroot (€ 50.000 N) als gevolg van lagere investeringsuitgaven, is een voordeel ontstaan als gevolg van de herberekening van de kapitaallasten (€ 93.000 V) en zijn er diverse kleinere verschillen ontstaan (€ 45.000 V).
Sportaccommodaties	186	V	De grootste afwijking binnen dit taakveld wordt veroorzaakt door een herberekening van de kapitaallasten. Diverse geplande investeringen waren eind 2025 nog niet volledig afgerond. Dit zorgt ervoor dat de begrote afschrijvingslasten voor 2026 lager (€ 157.000 V) uitvallen dan begroot. Daarnaast zijn binnen dit taakveld overige diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan.
Wonen en bouwen (deels*)	149	V	Dit voordeel komt voornamelijk doordat een budget vanuit programma 2 is overgeheveld naar programma 1. Dit leidt binnen dit programma tot een voordeel (€ 130.000 V.) en tot een gelijk nadeel binnen programma 1. Per saldo heeft deze administratieve wijziging dan ook geen effect op het begrotingsresultaat. Tot slot zijn er binnen dit taakveld diverse kleine voor- en nadelen ontstaan (€ 19.000 V).
Verkeer en vervoer	144	V	Het taakveld verkeer en vervoer is een omvangrijk taakveld, waaronder een breed en divers takenpakket valt. Dit betreft alle taken op het gebied van verkeer te land en de bijbehorende infrastructuur. Binnen dit taakveld worden diverse benodigde bijstellingen verwacht. Door lagere uitgaven op de investeringskredieten dan gepland vindt er een lagere toerekening aan de uren op investeringen plaats in 2026. Dit wordt met name veroorzaakt door het doorschuiven van integrale projecten in de openbare ruimte naar volgend jaar vanwege uitgelopen voorbereidingswerkzaamheden. (€ 275.000 N). In lijn hiermee zorgt de herberekening van de kapitaallasten voor lagere lasten binnen dit taakveld (€ 260.000 V). Dit is het resultaat van het doorschuiven van investeringskredieten naar 2026 die in 2025 niet volledig zijn afgerond. Verder worden in 2026 diverse verkeersremmende maatregelen uitgewerkt voor Zevenbergschen Hoek op de locaties Driehoefijzerstraat (binnen en buiten de bebouwde kom) en de Vlijt. De uitvoering hiervan zal in 2027 plaats gaan vinden. Hierdoor resteert in 2026 naar verwachting € 70.000. Voorgesteld wordt dit bedrag (€70.000 V) opnieuw beschikbaar te stellen voor 2027. Tot slot vallen de opbrengsten voor kabels en leidingen per saldo € 80.000 hoger uit. Door vertraging bij de aanleg van glasvezel is langer toezicht nodig dan voorzien. De extra kosten worden volledig vergoed. Ook de ambtelijke inzet wordt doorberekend, waardoor de opbrengsten hoger uitvallen dan de niet-begrote extra kosten.
Crisisbeheersing en brandweer	72	V	De actuele huurvergoeding voor de tijdelijke huisvesting van de brandweerkazerne bedraagt € 2.500 per maand. Het reeds beschikbaar gestelde budget is hierdoor hoger dan noodzakelijk en kan derhalve worden afgeraamd (€ 50.000 V). Daarnaast zijn er binnen dit taakveld diverse kleine voor- en nadelen ontstaan (€22.000 V).
Samenkracht en burgerparticipatie	61	V	Bij MFC De Parel in Fijnaart ontstaat een voordeel (€ 75.000 V) doordat ten tijde van het raadsvoorstel rekening is gehouden met btw als kostenverhogende factor, terwijl deze fiscaal kan worden verrekend. Daarnaast zijn er binnen dit taakveld diverse kleine voor- en nadelen ontstaan (€14.000 N).
Overig	4	V	Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	**1.124**	**V**	

Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk

Onze gemeente heeft een sterke economie met regionale en nationale betekenis. Dat zorgt voor werkgelegenheid voor onze inwoners en voor de regio. De economische ontwikkeling biedt kansen voor een inclusieve en duurzame arbeidsmarkt. Ook helpt zij om nieuwe inwoners aan te trekken, zodat de leefbaarheid en het voorzieningenniveau op peil blijven.

We bouwen de economische positie van de gemeente verder uit door kansen te benutten. Met daarbij oog voor een beter evenwicht tussen economie en de (milieu) druk op mens en leefomgeving. We kijken ook naar de bijdrage van economische ontwikkelingen aan onze doelen voor duurzaamheid, klimaat, leefbaarheid en bereikbaarheid.

West-Brabant profileert zich als circulaire, innovatieve en plantaardige regio. Dat biedt ook kansen voor ondernemers en gebruikers in het buitengebied. We kijken daarbij naar mogelijkheden voor ondernemerschap en verbrede landbouw, in balans met het gebruik van natuur, landbouw en recreatie. De komende jaren werken we actief aan een groen, duurzaam, veilig en beleefbaar buitengebied.

Waar mogelijk verbinden we de economische kracht van het haven- en industrieterrein aan andere lokale en regionale opgaven in de stedelijke regio's. Er liggen kansen om de spin-off van de industrie naar lokale bedrijvigheid te vergroten.

De aanwezigheid van de zeehaven van Moerdijk en het uitgestrekte buitengebied met agrarische bebouwing en recreatieterreinen maakt onze gemeente helaas ook aantrekkelijk voor georganiseerde criminaliteit. Dit kan een ondermijnend effect hebben op onze samenleving.

Thema Haven- en Industrieterrein

Strategisch doel

- Het Haven- en Industrieterrein ontwikkelt zich toekomstbestendig en in balans met de omgeving. Daarbij kijken we naar people, planet, profit. We benutten de economische kracht van het gebied en zorgen dat ruimtelijk-economische ontwikkelingen bijdragen aan onze doelen voor klimaat, duurzaamheid en leefbaarheid.

Ontwikkelingen

Ontwerptafel Powerport

In het dossier Powerport hebben zich de afgelopen periode verschillende ontwikkelingen voorgedaan en besluiten plaatsgevonden:

- Met de komst van een nieuw kabinet begin 2026 willen het Rijk en de regio een alternatief scenario voor Moerdijk onderzoeken. Het kabinet heeft de Tweede Kamer hierover op 29 mei 2026 geïnformeerd;
- Op 4 juni 2026 vond een informatiebijeenkomst voor inwoners plaats. Daar is toegelicht dat een derde scenario wordt onderzocht en wat dit betekent voor het proces;
- Op 29 juni 2026 hebben het Rijk, de provincie en de gemeente gezamenlijk besloten de keuze voor een ontwikkelrichting uit te stellen tot een nader te bepalen moment. Tijdens de informatiebijeenkomst van 30 juni 2026 zijn inwoners hierover geïnformeerd;
- De aanhoudende onzekerheid rond Powerport heeft gevolgen voor woningbouwinitiatieven. Ontwikkelaars trekken zich terug. Ook op eigen gemeentelijke locaties maken we een zorgvuldige afweging of kwalitatief goede, tijdelijke woningbouw (financieel) haalbaar is;
- In de zomerperiode hebben het Rijk, de provincie en de gemeenten aangegeven hoe zij het vervolgtraject voor zich zien. Dit moet uiteindelijk leiden tot een plan van aanpak voor het vervolgproces;
- De gemeente Moerdijk heeft een programmaplan Powerport 2.0 vastgesteld. Dit plan geeft een doorkijk over de periode tot en met eind juni 2027 en bevat ook een bijbehorende begroting. Daarbij gaan we ervan uit dat alle kosten door het Rijk worden vergoed, met

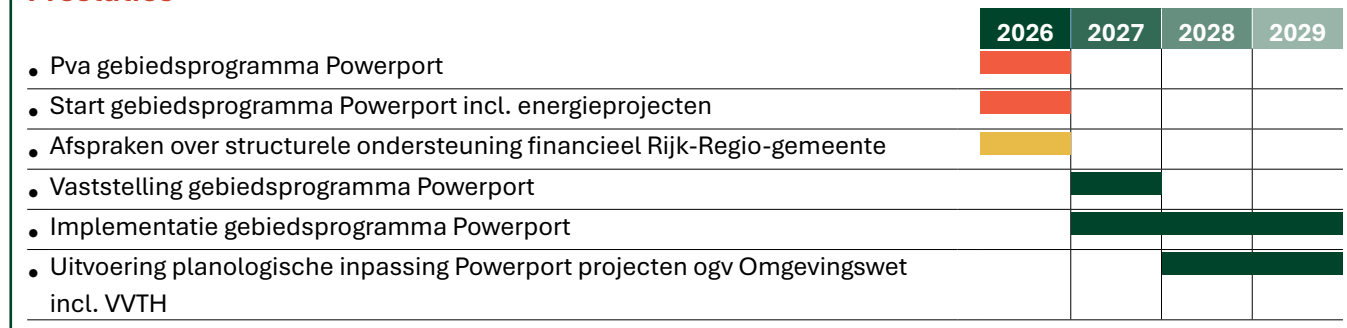

uitzondering van de bijdrage aan de ontwerptafel en andere gemeentelijke kosten die niet voor vergoeding in aanmerking komen;
- Voor het dossier Powerport ontvangt de gemeente in 2026 de gemaakte kosten over 2024 en 2025 terug. Deze middelen worden als resultaatbestemming ingezet voor 2026;
- Het beschikbare budget voor Powerport in 2026 is niet toereikend. Op basis van de huidige inschatting is ongeveer € 2.000.000 nodig. Het huidige budget moet daarom worden verhoogd met € 628.000. De belangrijkste oorzaken zijn het te hoge bedrag dat is uitgekeerd bij de aankoop van woningen binnen de Moerdijkregeling (€ 310.000) en de inzet van extra capaciteit voor de uitvoering van het programmaplan. Het gaat daarbij om ingehuurde capaciteit en om vervanging van eigen medewerkers die voor Powerport worden ingezet. Voor 2026 is op dit moment nog geen bijdrage van het Rijk of de provincie geraamd. De gesprekken hierover lopen nog. Het Rijk heeft wel toegezegd dat de personele inzet grotendeels wordt vergoed. Voor nu is de bijstelling gelijkgesteld aan de nog te verwachten ophoging van de bijdrage van het Rijk. Daardoor is deze budgetneutraal verwerkt in de bestuursrapportage. We verwachten echter dat de uiteindelijke bijdrage van het Rijk nog aanzienlijk hoger zal zijn;
- In september en oktober 2026 werken we aan een samenwerkingsovereenkomst. Daarin leggen we ook vast hoe de bekostigingsafspraken werken en worden uitgevoerd.

Sociale, maatschappelijke, financiële en juridische ondersteuning
- In de bestuurlijke overleggen van 1 december 2025 en 29 juni 2026 is afgesproken dat Moerdijk direct middelen ontvangt voor sociale, maatschappelijke, financiële en juridische ondersteuning. Deze middelen zijn nog niet beschikbaar gesteld. De verwachting is dat dit later dit jaar alsnog gebeurt.
  Daarom wordt een apart budget ingericht waarin deze kosten worden opgenomen. Voor 2026 worden deze kosten geraamd op € 550.000. Daartegenover zetten we een Rijksbijdrage ter hoogte van het benodigde budget voor 2026. Voor de komende jaren is een hogere bijdrage van het Rijk nodig. De gesprekken met de betrokken partners over het totale bedrag en de invulling lopen nog.

Moerdijkregeling
- In de periode van november 2025 tot en met mei 2026 is de voorgeschreven berekening van de koopsommen niet of niet volledig toegepast. Daardoor is voor een aantal woningen in totaal ongeveer € 310.000 te veel betaald. Deze meerkosten worden betaald uit het Powerport-budget. Vooralsnog worden deze kosten door de gemeente zelf opgevangen en verwerkt in de tweede bestuursrapportage. Met de betrokken partners wordt nog besproken of zij bereid zijn een deel van deze meerkosten voor hun rekening te nemen;
- In de raadsinformatiebrief van 26 mei 2026 over de bekostiging van de Moerdijkregeling tot 100% garantiewaarde is de raad geïnformeerd over de verhoging van de vergoeding van 95% naar 100% van de getaxeerde en geïndexeerde woningwaarde. Het beslispunt is opgenomen ter formalisering van eerder gemaakte afspraken;
- Tijdens het bestuurlijk overleg van 29 juni 2026 hebben het Rijk, de provincie en de gemeente Moerdijk besloten om de huidige Moerdijkregeling in ieder geval tot het bestuurlijk weegmoment voort te zetten onder de huidige voorwaarden, met recht op 100% van de getaxeerde en geïndexeerde waarde. Dit betekent dat de regeling in elk geval ook in 2027 doorloopt.

Prestaties

Thema Vitale Centra

Strategisch doel

- Zevenbergen, Fijnaart, Klundert en Willemstad hebben een bereikbaar en compact winkelhart dat uitnodigt om elkaar te ontmoeten. Een centrum met een aantrekkelijk aanbod van winkels, horeca, cultuur, recreatie en evenementen.

Mijlpalen

Vaststelling centrumvisie Willemstad

We werken samen aan het centrum van morgen. Daarom is een kopgroep gevormd met onder meer ondernemers, eigenaren en de stadstafel. Zij denken in verschillende fasen van het proces mee. Ook zijn een inwonersenquête en een brede bijeenkomst, de centrumconferentie, georganiseerd om een bredere groep inwoners en betrokkenen te betrekken. Op donderdag 12 maart is de centrumvisie vastgesteld door de gemeenteraad.

Willemstad is een unieke vestingstad met een rijke historie, een herkenbare identiteit en een sterke toeristische aantrekkingskracht. Tegelijkertijd stond de vitaliteit van de vesting onder druk. Het aantal winkels nam af, voorzieningen veranderden en steeds meer panden kregen een woonfunctie. Deze ontwikkelingen vormden de aanleiding om een duidelijke koers voor de toekomst vast te leggen.

Met deze centrumvisie wordt ingezet op een vitale, levendige en aantrekkelijke vesting waar het prettig wonen, ondernemen en verblijven was. De historische kwaliteiten van Willemstad werden gekoesterd, terwijl tegelijkertijd werd gewerkt aan het versterken van voorzieningen, leefbaarheid en economische vitaliteit. Willemstad was klein van schaal, maar groot in karakter. Met deze visie werd de basis gelegd om de vesting ook in de toekomst aantrekkelijk en vitaal te houden voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

Oprichting ondernemersvereniging Willemstad

Op maandag 15 juni hebben de ondernemers van Willemstad officieel de nieuwe, brede Ondernemersvereniging Willemstad opgericht. Centrummanager Cees van Veen lichtte toe dat dit initiatief is ontstaan vanuit een denktank van lokale ondernemers. De vereniging richt zich op alle bij de Kamer van Koophandel geregistreerde bedrijven in de kern en is dus breder dan alleen detailhandel en horeca.

Het doel is om samen op te komen voor een vitale, aantrekkelijke en economisch gezonde vesting, in nauwe verbinding met de inwoners.

Oplevering herinrichting centrum Klundert, fase 2

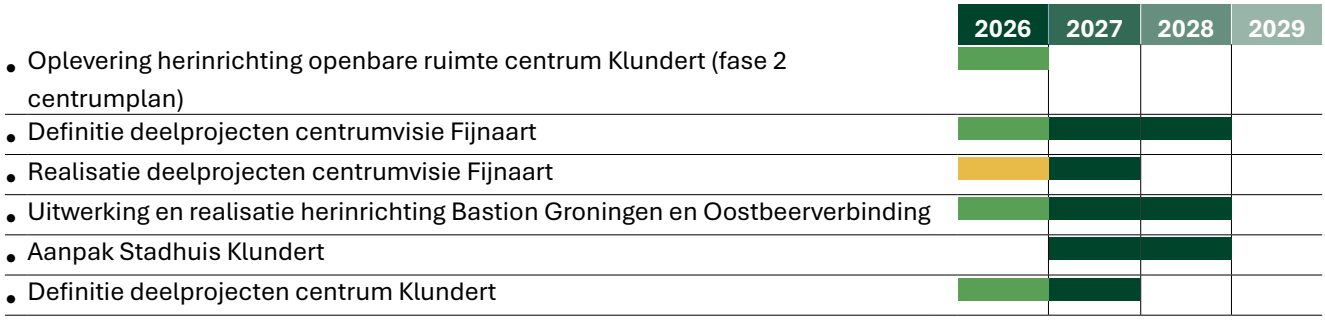
De tweede fase bestond oorspronkelijk uit de aanpak van de Voorstraat, Molenstraat en Zevenbergsepoort. Op verzoek van bewoners is het plan uitgebreid met de Kaai, de Brugstraat, de Molenberglaan en de Zevenbergsepoort tot aan het kruispunt met het Walletje. Dit totaalplan versterkt de aantrekkelijkheid van het centrum. Het ontwerp is in samenspraak met de bewoners tot stand gekomen.

Ontwikkelingen

Centrumplan Fijnaart

Op dit moment worden de laatste onderdelen van het centrumplan voor Fijnaart uitgewerkt. De planning is om in het eerste kwartaal van 2027 een raadsvoorstel aan de raad voor te leggen. Daarin worden de wijzigingen opnieuw aangeboden. Daarna kunnen de werkzaamheden definitief worden ingepland en uitgevoerd.

Prestaties

Thema toerisme

Strategisch doel

- Het gemeentelijk aandeel in het toeristisch product van Moerdijk is en blijft op orde;
- We benutten de toeristische kansen van het gebied op basis van de thema's en doelen uit het programma toerisme;
- Ondernemers versterken het toeristisch product van Moerdijk en dragen bij aan de verdere ontwikkeling ervan;
- Samen met ondernemers brengen we het toeristisch product van Moerdijk op een effectieve en inspirerende manier onder de aandacht van inwoners en bezoekers.

Mijlpalen

Programma vrijetijdseconomie vastgesteld

Vrijetijdseconomie is belangrijk voor een aantrekkelijke, levendige en leefbare omgeving, voor inwoners én bezoekers. Daarbij is een goede balans belangrijk. Met het programma vrijetijdseconomie zetten we in op de ontwikkeling van het toeristisch product van Moerdijk. Daarmee versterken we de brede welvaart en draagt vrijetijdseconomie bij aan een fijne en aantrekkelijke leefomgeving en heeft het een meerwaarde voor het gebied.

Realisatie spreekwoordenroutes

Samen met de heemkundekringen en met een bijdrage van de provincie zijn de spreekwoordenroutes in Willemstad en Klundert ontwikkeld en gelanceerd. Dit is een mooie aanvulling op het toeristisch product, vooral voor jonge inwoners en bezoekers. Een spreekwoordenroute voor Zevenbergen is in ontwikkeling.

Succesvolle zomercampagne uitgevoerd

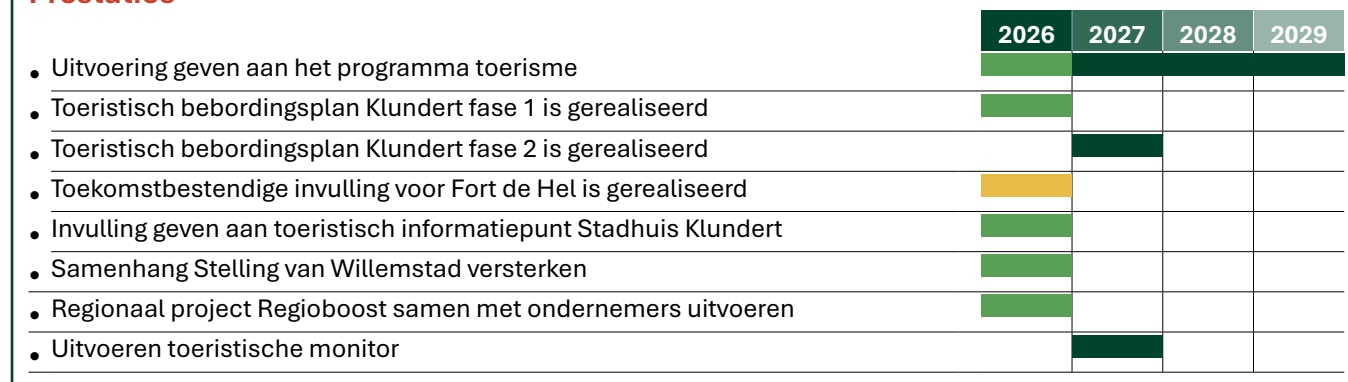
Samen met onze marketingpartner Every Day is een succesvolle zomercampagne uitgevoerd. Uit de cijfers blijkt dat onze berichten regelmatig worden opgeslagen. Dat wijst op interesse om Moerdijk als bestemming te bezoeken. Om het effect van onze marketinginspanningen te meten, herhalen we in 2027 de toeristische monitor.

Ontwikkelingen

Regionale samenwerking

Vrijetijdseconomie krijgt een steeds stevigere plek in de regio. Door samen te werken, kunnen we grotere vraagstukken gezamenlijk oppakken. Denk aan vitale vakantieparken en de positionering en marketing van de regio. Een regionale aanpak levert hierbij meerwaarde op voor het gebied. De uitwerking van deze vraagstukken in uitvoerbare plannen loopt door in 2027.

Prestaties

Thema Arbeidsmarkt

Strategisch doel

- Er is voldoende en goed gekwalificeerd personeel voor nieuwe en bestaande bedrijven.

Mijlpalen

NXT Moerdijk is verder uitgebouwd als publiek-private samenwerking met een gezamenlijke activiteitenagenda voor arbeidsmarkt, talentontwikkeling, Leven Lang Ontwikkelen en innovatie. De HR-community en de Talentenpoule zijn daarbij verder ontwikkeld als structurele verbinding tussen onderwijs en bedrijfsleven.

- De scholingsbehoefte van bedrijven in logistiek, techniek en chemie is in beeld gebracht en vertaald naar concrete ontwikkelrichtingen. Op basis hiervan zijn vraag en aanbod van opleidingen met elkaar verbonden;
- Ruim 200 leerlingen hebben via bedrijfsbezoeken, gastlessen en banenmarkten kennisgemaakt met werken en leren op het haven- en industrieterrein. Ook werken we aan een structurele aanpak voor loopbaanoriëntatie en kennismaking met technische en logistieke beroepen;
- De positionering van NXT Moerdijk is verder versterkt met een gezamenlijk kernverhaal, een communicatie- en contentstrategie en een dashboard waarmee partners resultaten en voortgang kunnen volgen;
- De behaalde resultaten bevestigen dat de ingezette arbeidsmarktprojecten meerwaarde hebben. Daarmee is een stevige basis gelegd voor de structurele voortzetting en verdere ontwikkeling van de arbeidsmarktaanpak binnen NXT Moerdijk vanaf 2027.

Hiermee is in 2026 een belangrijke stap gezet van netwerkvorming naar een duurzame, vraaggerichte en programmatische arbeidsmarktaanpak voor het haven- en industrieterrein.

Ontwikkelingen

NXT Moerdijk heeft zich verder ontwikkeld van losse activiteiten naar een samenhangend en vraaggericht programma voor arbeidsmarkt, leren en ontwikkelen. Bedrijven, onderwijsinstellingen en publieke partners werken steeds intensiever samen aan het versterken van de arbeidsmarkt op het haven- en industrieterrein. Daarbij is de focus verschoven naar het ophalen van concrete scholings- en ontwikkelbehoeften van bedrijven en het gezamenlijk uitwerken van passende oplossingen.

De groeiende betrokkenheid van bedrijven, onderwijs en regionale partners biedt kansen om talentontwikkeling, Leven Lang Ontwikkelen en sectorgerichte leerpaden verder uit te bouwen. Ook bieden de in 2026 ontvangen bijdragen van Katapult (€ 50.000), de provincie Noord-Brabant (€ 70.000) en de samenwerking met Brabant Leert mogelijkheden om de aanpak verder te versterken. Daarnaast wordt NXT Moerdijk steeds nadrukkelijker verbonden aan economische transities zoals de energietransitie, digitalisering, circulariteit en logistieke ontwikkelingen. Daardoor kunnen we beter inspelen op de kennis en vaardigheden die in de toekomst nodig zijn.

De ambitie voor een online campus, in de vorm van een app, is in 2026 verbreed naar een fysieke én digitale kennis- en leerinfrastructuur. Daarin komen leren, ontwikkelen, innovatie en loopbaanoriëntatie samen. De verdere uitwerking hiervan loopt door in 2027.
Tegelijk blijft de krapte op de arbeidsmarkt een belangrijke uitdaging voor bedrijven op het haven- en industrieterrein. Ook vraagt de structurele borging van NXT Moerdijk vanaf 2027 nog om besluitvorming over de organisatie, het opdrachtgeverschap en de financiering. De ontwikkeling van de kennis- en leerinfrastructuur is meerjarig en loopt daarom door in 2027.

Door de groei van de samenwerking en het toenemende aantal activiteiten is in 2026 meer behoefte ontstaan aan projectondersteuning, communicatiecapaciteit en uitvoeringsmiddelen. Om de samenwerking goed te ondersteunen, activiteiten uit te voeren en resultaten zichtbaar te maken, was naast de ontvangen subsidies een aanvullende gemeentelijke investering van € 15.000 nodig. Deze investering heeft bijgedragen aan de verdere ontwikkeling van NXT Moerdijk en vormt mede de basis voor gesprekken over structurele inhoudelijke en financiële bijdragen van partners vanaf 2027.

Prestaties

	2026	2027	2028	2029
• Doorontwikkeling van de bestaande NXT Moerdijk-app: we verkennen de haalbaarheid voor uitbreiding van de app van een oriënterend hulpmiddel voor loopbaanvragen naar een hybride leeromgeving/online campus waar werkenden en studenten kunnen leren en ontwikkelen.				
• Lancering sectorgerichte leerpaden: er worden nieuwe leertrajecten gestart die inspelen op sectorale behoeften, zoals het ontwikkelen van taal, maar ook opleidingen in de sectoren procestechniek/chemie en logistiek.				
• Structurele loopbaanoriëntatie activiteiten: in samenwerking met onderwijsinstellingen en ondernemers worden vanaf 2026-2027 jaarlijks terugkerende oriëntatiedagen, bedrijfsbezoeken en workshops georganiseerd.				
• Uitbouw van het netwerk naar een hybride leeromgeving/campus van NXT Moerdijk: we bouwen uit als verbindend platform waar kennisontwikkeling, innovatie en doelgroep benadering samenkomen.				
• Voorbereiding subsidie aanvraag 2026-2029: we stellen gezamenlijk met bedrijven en publieke partners een sterke subsidie aanvraag op, inclusief een sluitende cofinanciering.				

Thema Vestigingsklimaat

Strategisch doel

- We beschikken over schone, veilige en duurzame bedrijventerreinen met voldoende ruimte voor ontwikkeling.
- Onze bedrijventerreinen zijn goed en op een duurzame wijze te bereiken voor zowel het personenvervoer (fiets, deelmobiliteit en auto) als het goederenvervoer (spoor, buis, water en weg).
- We faciliteren ondernemers in aansluiting op hun behoeften en stimuleren het realiseren van economische en maatschappelijke meerwaarde en samenwerking tussen ondernemers onderling.
- We zoeken een goede balans tussen het type werkgelegenheid en het aanbod van beschikbare werknemers inclusief daarbij behorende huisvesting en aantrekkelijke leefomgeving.

Mijlpalen

Voor het vestigingsklimaat is beschikbare energie essentieel. Zowel voor nieuw vestigers als voor groei van bedrijven. Er is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld deze zomer tussen bedrijven op het industrieterrein Dintelmond. Dit is de opstap naar de GroepsTransport Overeenkomst (GTO) die in Q4 wordt ondertekend door deze bedrijven en Enexis, waarmee de eerste Energiehub in de gemeente Moerdijk een feit is. Daarmee bereiken we een mijlpaal om de groei van bedrijven te blijven borgen ondanks de beperkingen op energiegebied die de komende jaren steeds groter zullen worden.

Ontwikkelingen

Programma lokale bedrijventerreinen

In 2025 heeft de gemeenteraad de visie op de lokale bedrijventerreinen vastgesteld. In deze visie is een duidelijke stip op de horizon gezet voor de lokale bedrijventerreinen in 2040. Per terrein is een koers uitgezet op onderwerpen als beter benutten en intensiveren, verduurzaming, bereikbaarheid en veiligheid. De volgende stap is om deze koers verder uit te werken in een concreet programma voor de lokale bedrijventerreinen. De uitwerking hiervan zal in 2027 worden afgerond.

Energiehubs

Om ruimte te blijven bieden aan bedrijven op gebied van energie worden bedrijven benaderd om inzicht te krijgen in de energiemiddelen en energiebehoefte en actief gezocht naar mogelijke samenwerking op gebied van energie (energiehubs).

Moerdijks Ondernemersontbijt

Op 2 april 2026 vond het zeventiende Moerdijks Ondernemersontbijt plaats. De bijeenkomst bood ondernemers volop gelegenheid om te netwerken, kennis te delen en inspiratie op te doen. Nieuw dit jaar was de deelname van leerlingen van het Markland College, die met vier ondernemerspitches jong ondernemerschap onder de aandacht brachten. Gastspreker Ben van der Burg nam de aanwezigen mee in de ontwikkelingen rondom digitalisering en kunstmatige intelligentie (AI), met aandacht voor innovatie en nieuwe kansen voor ondernemers. Met het jaarlijks terugkerende ondernemersontbijt en onze bijdrage aan andere ondernemersevenementen stimuleren we als gemeente kennisdeling, versterken we de verbinding tussen ondernemers, onderwijs en gemeente en bevorderen we de onderlinge samenwerking.

Regionale samenwerking

In 2026 is, naast de verdere ontwikkeling en inrichting van de regionale samenwerkingsverbanden zoals beschreven in programma 5, ook inhoudelijke voortgang geboekt op het gebied van ruimtelijk-economische ontwikkeling. Binnen de SRBT wordt verder gewerkt aan de ontwikkelstrategie en de bijbehorende uitvoeringsagenda. Daarnaast werken we aan de bestuurlijke opdrachten voor het Ruimtelijk-Economisch Ambitiedocument en het Landelijk Wenkend Perspectief. Binnen de SRWB wordt gewerkt aan de werkagenda voor de periode 2027–2030. Ook binnen de samenwerking in De Baronie wordt verder gewerkt aan de totstandkoming van de kernagenda.

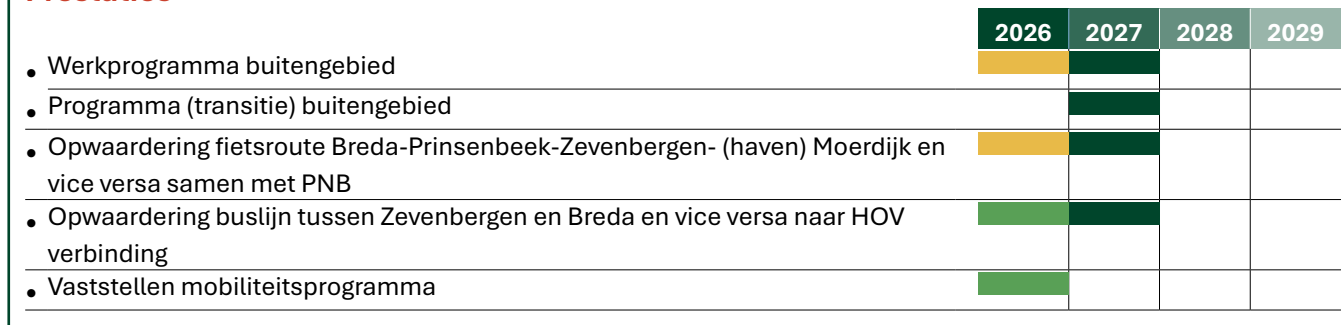
Regionale bedrijventerreinenprogrammering

In 2026 is de regionale samenwerking met de SRWB en Baronie voortgezet om te komen tot een afgestemde programmering van werklocaties. Hierbij vormen de provinciale behoefteraming bedrijventerreinen Noord-Brabant en de regionale afsprakenkaders het uitgangspunt. De afsprakenkaders richten zich op de ontwikkeling van werklocaties in Regio West-Brabant tot en met 2030, met een doorkijk naar 2040. Daarbij staan het economisch toekomstbeeld, scenario's voor de programmering en kwalitatieve en kwantitatieve afspraken centraal. De regionale afstemming draagt bij aan een toekomstbestendig aanbod van bedrijventerreinen dat aansluit op de economische ontwikkeling en de behoefte van bedrijven.

Buitengebied

In 2026 is de pilotfunctie coördinator buitengebied structureel ingebed in de organisatie. Hiermee is de noodzakelijke basis gelegd om het werkprogramma en het programma transitie buitengebied uit te werken. Beide stukken worden samengevoegd in een transitievisie landbouw (Visie buitengebied 2.0). De uitwerking vindt in 2027 plaats.

Prestaties

Thema Veiligheid

Strategisch doel

- We bestrijden sociale en fysieke veiligheidsrisico's en georganiseerde, ondermijnende criminaliteit integraal.

Mijlpalen

Tien actiedagen

Er hebben al meerdere actiedagen plaatsgevonden en er staan er nog in ieder geval vier gepland. Daarmee halen we dit jaar wat we hebben afgesproken.

Presentatie aan de gemeenteraad

Op 10 september is een presentatie gegeven aan de gemeenteraad over het Integraal Veiligheidsplan (IVP). Team Veiligheid heeft de raad op een interactieve manier meegenomen in drie hoofdthema's: jeugd, zorg en veiligheid, ondermijning en crisisbeheersing en weerbaarheid. In het IVP werken we samen met de zeven gemeenten in ons district. De raad stelt dit plan aan het einde van dit jaar vast.

Inzetten op bewustwording

We hebben een eierdoosactie en een brievenbus-stickeractie uitgevoerd om de bewustwording te vergroten.

Weerbaarheid & Crisisbeheersing

Op het gebied van weerbaarheid zijn verschillende presentaties gegeven bij gebieds- en dorpstafels, aan buurtpreventisten en aan raadsleden. Daarnaast brengen we in beeld wat de kritieke processen van de gemeente zijn, verkennen we locaties voor noodsteunpunten in combinatie met koelteplekken en voeren we gesprekken met bedrijven en inwoners om de bewustwording te vergroten.

Op 13 oktober is een grote oefening gehouden voor de gehele crisisorganisatie, samen met de veiligheidsregio, alle hulpdiensten en defensie. Het scenario past ook binnen het thema weerbaarheid en sluit aan op de doelen om als veiligheidspartners en bedrijfsleven weerbaarder te worden en dit uit te stralen naar de samenleving.

Ontwikkelingen

Crisisbeheersing en weerbaarheid

Op het gebied van crisisbeheersing en weerbaarheid hebben we te maken met ontwikkelingen die continu veranderen. Dat komt onder meer door geopolitieke dreigingen, hybride oorlogsvoering, klimaatverandering en de kans op langdurige uitval van nutsvoorzieningen. Zo hadden we afgelopen zomer voor het eerst code rood voor hitte, hebben we te maken met onbekende drones boven het haven- en industrieterrein en werken we aan een bedrijfscontinuïteitsplan voor de gemeentelijke organisatie. Ook werken we aan een plan voor de weerbaarheid van inwoners en ondernemers in Moerdijk. Dit worden dus 2 verschillende plannen waarbij het onderscheid wordt gemaakt dus de weerbaarheid en continuïteit van de gemeentelijke organisatie en de weerbaarheid en veerkracht van de inwoners en ondernemers van gemeente Moerdijk. In het plan van de inwoners en ondernemers wordt er ook input opgehaald vanuit hen en worden burgerinitiatieven verwerkt.

Mainportprogramma

Voor de vier gemeenten binnen de Mainport Zeeland-West-Brabant is ongeveer € 1,2 miljoen beschikbaar. Dit betekent niet dat Moerdijk automatisch 25% van dit bedrag ontvangt. We moeten rekening houden met een lager aandeel.

Daar zijn verschillende redenen voor. Een belangrijke reden is dat de havens van Vlissingen, Terneuzen en Borsele nog investeringen moeten doen om op een vergelijkbaar veiligheidsniveau te komen als Port of Moerdijk. Moerdijk loopt door eerdere investeringen al voorop. Daardoor ontvangen andere gemeenten nu relatief meer middelen om hun veiligheidsniveau op orde te brengen.

Voor 2026 heeft het programmabureau van het Mainportprogramma twee bestedingsvoorstellen van Port of Moerdijk goedgekeurd voor in totaal € 330.000. Dit budget hoeft niet volledig in 2026 te worden besteed. De bedragen die jaarlijks in de begroting zijn opgenomen, zijn daarom indicatief. Binnen het programma wordt steeds nadrukkelijker gekeken naar de locaties en opgaven waar de beschikbare middelen het hardst nodig zijn.

De gemeente Borsele treedt op als kassier van de mainportmiddelen. De gemeente Moerdijk heeft daarbij alleen de rol van tussenrekening voor de middelen die bestemd zijn voor Port of Moerdijk.

Prestaties

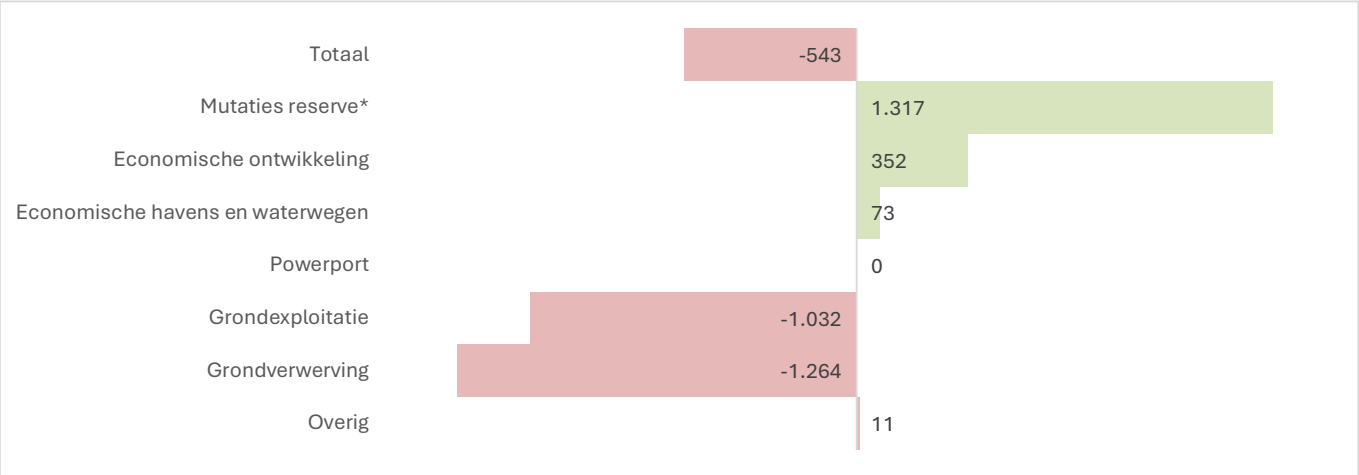
	2026	2027	2028	2029
• Inzet op awareness				
• Uitvoering geven aan “Port of Moerdijk nog Veiliger”				
• 10 actiedagen op aanpak ondermijning				
• Presentatie voor de gemeenteraad over de vormen van ondermijning en de kwetsbare rol van de gemeenteraad daarbij				
• Oriëntatie informatieknooppunt				
• Digitale en fysieke campagne in samenwerking met M. (Meld Misdaad Anoniem) in het kader van de meldingsbereidheid				
• Actief inzetten Wet aanpak woonoverlast				
• 100 adhoc controles naar aanleiding van meldingen, signalen of eigen bevindingen				
• Verkenning op regionale samenwerking op het gebied van jeugdcriminaliteit en mogelijk een jeugdconvenant				
• Weerbaarheid burgers en ondernemers vergroten, opstellen plan van aanpak				

Financiële wijzigingen programma 3

Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk	Begroting 2026 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2026 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is nadelig)			
Totaal lasten	-25.224	1.178	-24.046
Totaal baten	20.020	-3.038	16.982
Saldo van baten en lasten	**-5.204**	**-1.860**	**-7.064**
Storting in reserves	-426	-	-426
Onttrekking aan reserves	1.482	1.317	2.800
Resultaat na bestemming	**-4.148**	**-543**	**-4.691**

Samenvatting wijzigingen programma 3

De wijzigingen binnen programma 3 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een nadelig effect van € 543.000. Ten opzichte van de totale omvang (lasten) van dit programma is dat een afwijking van 2 %. De belangrijkste nadelige afwijking betreft de grondexploitaties (€ 1.032.000 N). Door verslechterde verwachte resultaten bij met name Westschans Klundert, Waterfront Moerdijk en Markvelden Zuid is een aanvullende storting in de verliesvoorziening noodzakelijk.

Daarnaast is sprake van circa € 1.264.000 aan strategische grondverwervingen. Deze worden gedekt uit de daarvoor ingestelde reserve en hebben daarmee per saldo geen effect op het begrotingsresultaat. Binnen het taakveld economische ontwikkeling ontstaat een voordeel van € 352.000 doordat regionale opgaven later tot uitvoering komen en door een positieve afrekening van de RWB. Een belangrijk deel van de niet-bestede middelen voor regionale samenwerking wordt voorgesteld om door te schuiven naar 2027.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting
Mutaties reserve*	1.317	V	De kosten die gemaakt zijn t.a.v. strategische verwervingen worden conform de geldende werkwijze gedekt uit de reserve strategische verwerving onroerend goed (zie ook de toelichting bij het onderwerp 'grondverwerving').
Economische ontwikkeling	352	V	De regionale opgaven vanuit de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) en Baronie zijn in de loop 2026 verder geconcretiseerd, waardoor de uitvoering van deze opgaven later is gestart. Dit hangt met name samen met de opstartfase van Baronie en het feit dat de Ruimtelijk Economische Visie van SRBT nog in ontwikkeling is. Tegelijkertijd werken we intern aan een heldere Governance en een verdere prioritering van onderwerpen binnen de regionale samenwerking. Ook de komst van een nieuw bestuur vraagt om een zorgvuldige afstemming en verdere positionering van de regionale samenwerking. Hierdoor komt een deel van de voorgenomen bestedingen later tot uitvoering. Daarom wordt voorgesteld om de middelen die in 2026 niet worden besteed (€ 260.000 V) voor 2027 opnieuw beschikbaar te stellen zodat deze gericht worden ingezet voor de verdere uitvoering van de regionale opgaven. Daarnaast ontvang de gemeente vanuit de gemeenschappelijke regeling RWB op basis van de definitieve jaarcijfers 2025 een uitkering van het positieve jaarrekeningresulltaat van € 107.000. Tot slot worden zowel de baten als lasten m.b.t. NXT Moerdijk verhoogd. In totaal is € 120.000 aan subsidie verworven: € 70.000 van de provincie Noord-Brabant en € 50.000 vanuit het platform Talent voor Technologie/Katapult. Met deze middelen kan de verdere uitvoering van het programma worden bekostigd. Van het totale subsidiebedrag is € 60.000 bestemd voor algemene programmakosten en € 60.000 voor de inhuur van een communicatiespecialist, die ondersteuning biedt bij de verdere ontwikkeling, positionering en zichtbaarheid van NXT Moerdijk.
Economische havens en waterwegen	73	V	De herberekening van de kapitaallasten zorgt voor lagere lasten binnen dit taakveld (€ 93.000 V). Dit is het resultaat van het doorschuiven van investeringskredieten naar 2026 die in 2025 niet volledig zijn afgerond. Hierdoor starten de afschrijvingslasten een jaar later dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Daarnaast zijn er binnen dit taakveld diverse kleine voor- en nadelen ontstaan (€ 20.000 N).
Powerport	-	-	Zowel de baten als de lasten worden via deze bestuursrapportage verhoogd. In de beleidstekst van programma 3 wordt dit nader toegelicht. Per saldo heeft dit geen effect op het begrotingsresultaat.
Grondexploitatie	-1.032	N	De grondexploitaties worden tweemaal per jaar geactualiseerd, bij de jaarrekening en de 2e bestuursrapportage. Wanneer een grondexploitatie naar verwachting met een verlies wordt afgesloten, is het vanuit het voorzichtigheidsprincipe verplicht hiervoor een verliesvoorziening te vormen. Deze voorziening dient om het verwachte verlies bij afsluiting van de grondexploitatie te kunnen dekken. De huidige actualisatie leidt tot een verslechtering van het cumulatieve verwachte resultaat van de verlieslatende grondexploitaties. Hierdoor is een aanvullende storting in de verliesvoorziening van circa € 1 miljoen noodzakelijk. Dit effect valt grotendeels toe te wijzen aan de gewijzigde verwachte resultaten van de grondexploitaties Westschans Klundert (ca. € 494.000), Waterfront Moerdijk (ca. € 345.000) en Markvelden Zuid (ca. € 211.000). Bij Westschans Klundert wordt dit negatievere resultaat gecreëerd door het uitstellen van de planning met één jaar, wat het gevolg is van het moeten aanpassen van het ontwerp om te voorzien in aanvullende oppervlakte waterberging en watergangen vanwege een zienswijze van de provincie. Aangezien het plan moet worden aangepast zal er uiteraard nog wel gekeken worden naar mogelijke optimalisaties om dit negatieve effect te mitigeren. Voor wat betreft Waterfront Moerdijk, wordt de negatievere uitkomst veroorzaakt door hoger uitgevallen civieltechnische kosten. Voor Markvelden Zuid is de nadelige wijziging van € 211.000 het gevolg van diverse relatief kleine wijzigingen. Door de omvangrijke omvang van deze grondexploitatie (totale kosten ruim € 28 miljoen) is dit relatief beperkt.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting
Grondverwerving*	-1.264	N	In de afgelopen periode heeft de gemeente diverse gronden en/of opstallen strategisch verworven. Met deze verwervingen wordt beoogd tijdig een grondpositie te verkrijgen om regie te kunnen voeren op toekomstige ontwikkelingen, gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken of ongewenste ontwikkelingen te voorkomen. De verwervingen hebben plaatsgevonden binnen de kaders van de vastgestelde Spelregels strategische verwerving. De gemeenteraad heeft hiervoor de reserve strategische verwerving onroerend goed ingesteld, zodat de gemeente slagvaardig kan handelen bij strategische aankoopmogelijkheden en de financiële gevolgen hiervan kan opvangen. De totale kosten van de strategische verwervingen in de afgelopen periode bedragen circa € 1,3 miljoen. Deze kosten worden conform de geldende werkwijze ten laste van de reserve gebracht en hebben daardoor per saldo geen effect op het begrotingsresultaat (zie ook het onderdeel 'mutatie reserve').
Overig	11	V	Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	**-543**	**N**	

Investeringskredieten (x € 1.000)

Binnen programma 3 zijn er naast bovenstaande exploitatiebudgetten, aanpassingen nodig in de eerder beschikbaar gestelde investeringskredieten. Deze investeringen worden na afronding meerjarig afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur.

Krediet	Bedrag	V/N	Toelichting
Noordhaven 60	289	V	Zoals in de tweede bestuursrapportage 2025 (raadsvergadering 4 december 2025) is toegelicht, was de intentie om dit pand in het Centrum van Zevenbergen te verkopen. Inmiddels is het pand verkocht. Omdat de verkoop zonder verlies heeft plaatsgevonden, kan het investeringskrediet van € 289.000 worden verlaagd tot € 0.
Drukriolering Fort Sabina	-90	N	Zoals toegelicht in de informatiebrief van 9 juni 2026 is in het verleden bij Fort Sabina bij wijze van proef een helofytenfilter aangelegd, waarop het rioleringsstelsel van het fort was aangesloten. Omdat geen sprake is van een constante volumestroom van afvalwater, functioneert het biologische filter niet meer en kan het niet worden hersteld. De aanleg van drukriolering naar Fort Sabina biedt hiervoor een structurele oplossing. Hiervoor is een kredietbijstelling van € 90.000 nodig. Zoals in de informatiebrief is toegelicht, wordt deze kredietbijstelling verwerkt in deze tweede bestuursrapportage. De investering wordt in 45 jaar afgeschreven. Dit leidt tot circa € 4.000 hogere jaarlijkse kapitaallasten, bestaande uit afschrijving en rente.
Ontwikkelen vitale centra Fijnaart	-50	N	Ontwikkelen vitale centra Fijnaart moet leiden tot een grondexploitatie die ter vaststelling voorgelegd wordt aan de gemeenteraad. Om zover te komen zijn nog werkzaamheden nodig voor het begeleiden van de benodigde ruimtelijke procedures. De kosten hiervan kunnen niet meer gedekt worden uit het resterende investeringskrediet.
Lichtplan Klundert	-40	N	In de raadsvergadering van 26 juli 2025 heeft de gemeenteraad een investeringskrediet van € 300.000 beschikbaar gesteld t.b.v. het lichtplan in het centrum van Klundert. Bij de verdere uitwerking en voorbereiding van het lichtplan zijn aanvullende kosten naar voren gekomen. Deze worden met name veroorzaakt door noodzakelijke aanpassingen aan het leidingwerk van Enexis en de aanleg van extra verlichtingspunten om een volledig, veilig en consistent lichtbeeld te realiseren binnen het projectgebied. Om het lichtplan conform de vastgestelde kwaliteits- en veiligheidsambities volledig uit te voeren, is een aanvullend budget van € 40.000 benodigd. Zonder deze extra investering kan het beoogde eindbeeld niet volledig worden gerealiseerd en blijft de kwaliteit van de verlichting achter bij de uitgangspunten die voor de herinrichting van fase 2 zijn vastgesteld. De investering wordt in 40 jaar afgeschreven. De benodigde ophoging leidt tot circa € 2.000 hogere jaarlijkse kapitaallasten, bestaande uit afschrijving en rente.
Opstallen Strategische grondverwervingen	-2.043	N	De afgelopen periode zijn diverse gronden strategisch verworven. Strategische grondverwervingen stellen de gemeente in staat om tijdig in te spelen op toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Het gaat om aankopen die gewenste ontwikkelingen mogelijk maken, ongewenste ontwikkelingen voorkomen of toekomstige planontwikkeling ondersteunen, terwijl nog geen project- of grondexploitatie is vastgesteld. Hiertoe heeft de gemeenteraad de reserve strategische verwerving onroerend goed ingesteld. Het college is binnen de door de gemeenteraad vastgestelde kaders bevoegd om dergelijke verwervingen te doen. De betreffende verwervingen zijn binnen deze kaders gerealiseerd. Bij een aantal daarvan zijn opstallen aanwezig die tijdelijk in gebruik blijven of worden verhuurd. Op basis van de BBV-regelgeving moeten grond en opstallen afzonderlijk worden gewaardeerd. Op grond wordt niet afgeschreven, terwijl op opstallen die in gebruik zijn wel moet worden afgeschreven. Conform het waarderings- en afschrijvingsbeleid van de gemeente bedraagt de afschrijvingstermijn 25 jaar. De hieruit voortvloeiende afschrijvingslasten kunnen worden gedekt uit de reserve strategische verwervingen onroerend goed. In het raadsvoorstel bij de 2e bestuursrapportage wordt dit nader toegelicht.

Ondersteuning voor mensen die het écht nodig hebben

Gemeente Moerdijk staat voor goede, betaalbare en beschikbare zorg en ondersteuning voor kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen die dit echt nodig hebben. Soms is dat een steuntje in de rug, soms intensieve hulp. We ondersteunen inwoners bij de leefgebieden opvoeden en opgroeien, onderwijs, gezondheid, veiligheid, dagelijks leven, financiën, wonen, mobiliteit en meedoen in de samenleving.

Gemeente Moerdijk wil een inclusieve gemeente zijn waarin iedereen mee kan doen, ongeacht culturele achtergrond, gender, leeftijd of beperking.

Bij ondersteuning geldt als uitgangspunt: 'licht waar mogelijk, zwaar waar nodig'. Lichte hulp is minder ingrijpend, sluit beter aan op het gewone leven en brengt lagere kosten met zich mee. Gespecialiseerde ondersteuning voor inwoners die die echt nodig hebben, moeten we beschikbaar en betaalbaar houden. Deze ondersteuning is gericht op het individu, maar om die ook op de lange termijn goed te organiseren, is aandacht nodig voor het netwerk om iemand heen. Daarom zal deze ondersteuning steeds meer verschuiven van zelfredzaamheid naar samenredzaamheid.

Programma nieuwkomers

Strategisch doel

- We werken vanuit wederkerige integratie aan samenhangende en passende ondersteuning voor nieuwkomers. Zo kunnen zij vanaf het begin meedoen, begrijpen hoe het in Nederland werkt, zich thuis voelen in Moerdijk en verbinding maken met bestaande inwoners.

Mijlpalen

In 2026 heeft het programma Nieuwkomers belangrijke stappen gezet in de verdere uitwerking en uitvoering van de opgave. In het tweede kwartaal zijn het koersdocument 'Werk en participatie voor nieuwkomers' en het strategisch communicatieplan vastgesteld. Daarmee is een stevige inhoudelijke en communicatieve basis gelegd voor de verdere uitvoering.

Ook is in het tweede kwartaal de volledige personele inzet gerealiseerd. Daarnaast zijn bij de vaststelling van de jaarrekening de budgetten beschikbaar gesteld voor de uitvoering van activiteiten via de actietafels. Daarmee zijn de randvoorwaarden op orde gebracht om de uitvoering in de tweede helft van 2026 te intensiveren.

De inzet op werk en participatie is inmiddels inhoudelijk uitgewerkt en wordt samen met partners opgepakt. Het koersdocument is daarbij leidend voor de uitvoering.

Asielopvang

De samenwerking met het COA (AZC Zevenbergen) verloopt goed. De lijnen zijn kort en er is periodiek overleg. Een belangrijk onderwerp daarbij is de verbinding tussen het AZC en de lokale samenleving. We kijken samen hoe we deze verbinding verder kunnen versterken.

Oekraïense ontheemden

Voor Oekraïense ontheemden ligt de focus op het versterken van de zelfredzaamheid, in nauwe afstemming met partners en in samenhang met de reguliere inzet van de gemeente. Ook op dit onderdeel is de beweging ingezet om de aanpak duurzaam te verbinden aan

bestaande processen en verantwoordelijkheden binnen de organisatie.

Statushouders
Er is onderzocht of er, binnen de wettelijke kaders, meer mogelijkheden zijn voor alternatieve huisvestingsvormen voor statushouders. Dit naast de vormen die we al bieden zoals HAR-woningen, kleinschalige wooneenheden en 18+ doorstroomwoningen voor alleenstaande minderjarige statushouders. De conclusie is dat deze mogelijkheden voor onze gemeente beperkt zijn. De realisatie vraagt veel inzet en tijd en het gaat om kleine aantallen statushouders.

In de prestatieafspraken met Woonkwartier is opgenomen dat de bestaande woningaanbod beter moet worden benut. Als we daarin stappen kunnen zetten, kan dat ook voor statushouders leiden tot alternatieve huisvestingsvormen.

Arbeidsmigranten
Het WIN-punt houdt inmiddels een structureel spreekuur in het gemeentehuis in Zevenbergen. Dit spreekuur wordt steeds beter gevonden en ook steeds vaker gebruikt door arbeidsmigranten. Daarnaast zijn met een aantal werkgevers en huisvesters afspraken gemaakt om vanaf januari 2027 ook spreekuren op locatie te organiseren. Zo brengen we informatie en ondersteuning dichter bij de doelgroep. Dat versterkt de zelfredzaamheid van arbeidsmigranten en maakt de toegang tot voorzieningen laagdrempeliger.

Ontwikkelingen
De uitvoering van het programma Nieuwkomers heeft in 2026 verder vorm gekregen. In het tweede kwartaal is de volledige personele inzet gerealiseerd. Ook zijn bij de vaststelling van de jaarrekening de budgetten toegekend voor activiteiten via de actietafels in 2026. Omdat deze budgetten later beschikbaar kwamen, kan een deel van de geplande activiteiten pas in 2027 worden uitgevoerd. Daarom wordt € 50.000 overgeheveld naar 2027.

De borging van de aanpak voor nieuwkomers binnen de reguliere gemeentelijke werkzaamheden wordt de komende periode en in 2027 verder versterkt. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is voldoende capaciteit binnen de lijnorganisatie; alleen dan kunnen werkzaamheden en processen duurzaam worden ingericht.

Oekraïense ontheemden
De overgang naar duurzame opvang is gerealiseerd. Daarmee is een belangrijke eerste stap gezet. Tegelijk is nu de volgende fase aangebroken. De verlenging van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming tot maart 2028 zorgt echter voor blijvende onzekerheid. Dat heeft gevolgen voor zowel de duurzame opvang als voor de leefomstandigheden en de psychische gesteldheid van Oekraïense ontheemden. Daarom blijven verdere afstemming en een passende aanpak nodig.

Het is lokaal niet gelukt om deze psychologische ondersteuning te organiseren, omdat geen overeenstemming is bereikt over de voorwaarden. Daarom wordt dit nu regionaal opgepakt, onder meer via het AOT, het Ambulant ondersteuningsteam ontheemden Oekraïne. Daarnaast werken we samen met landelijke organisaties en kijken we naar beschikbare doorverwijsmogelijkheden, zodat inwoners op tijd en op de juiste plek geholpen kunnen worden.

We brengen het totale ondersteuningsaanbod in kaart, zodat duidelijk wordt welke voorzieningen beschikbaar zijn en hoe deze elkaar aanvullen. Ook bereiden we een behoefteonderzoek voor. Daarmee brengen we zorgvuldig in beeld welke hulp- en ondersteuningsvragen Oekraïense ontheemden hebben. Op basis daarvan kunnen we de ondersteuning verder vormgeven en beter laten aansluiten op wat daadwerkelijk nodig is.

Asielopvang
Met 200 asiel-opvangplekken voldoet Moerdijk aan de Spreidingswet. Landelijk is er echter nog steeds een groot tekort aan opvangplekken. Daardoor heeft het COA nieuw beleid ontwikkeld voor de opvang van nareizigers die via gezinshereniging naar Nederland komen.

In 2026 kreeg Moerdijk voor het eerst met deze ontwikkeling te maken, omdat het COA nareizigers van alleenstaande minderjarige statushouders niet direct kon opvangen. Daardoor moest de gemeente hotelcapaciteit regelen voor deze groep. De kosten van deze hotelovernachtingen worden vergoed door het COA. Deze kosten zijn financieel verwerkt in deze tweede bestuursrapportage.

Statushouders
Het nieuwe kabinet heeft het verbod op het met voorrang huisvesten van statushouders niet doorgezet. De wettelijke taakstelling blijft dus bestaan. Moerdijk heeft

deze taakstelling in de eerste helft van 2026 gehaald met 32 gehuisveste statushouders. Ook is de achterstand teruggebracht van 9 naar 5. Nieuwe werkafspraken en een intensievere samenwerking met Woonkwartier hebben hieraan bijgedragen.

Er is nog niet genoeg uitstroom uit de Wet inburgering 2021 om deze al goed te kunnen evalueren. Wel worden steeds meer trajecten afgerond. Daardoor verwachten we dat in 2027 bij het Werkplein voldoende gegevens beschikbaar zijn om de wet te evalueren.

Arbeidsmigranten

We actualiseren de integrale aanpak arbeidsmigratie. Deze actualisatie ligt op koers en wordt naar verwachting in december 2026 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Bij huisvestingsinitiatieven voor arbeidsmigranten betrekken we de benodigde gemeentelijke deskundigheid. In de afgelopen periode moesten we daarbij wel prioriteiten stellen, omdat de beschikbare capaciteit beperkt was. Daardoor konden we niet elk initiatief direct begeleiden in de ruimtelijke procedures.

De regionale themagerichte aanpak heeft verschillende actiepunten en verbeterpunten opgeleverd. Daardoor hebben we beter zicht op knelpunten en op wat nodig is om de aanpak verder te versterken. We borgen deze werkwijze daarom structureel in de gemeentelijke organisatie. De uitkomsten nemen we mee in de actualisatie van de integrale aanpak arbeidsmigratie. Ook werken we aan een structurele inbedding van het programma Nieuwkomers in de reguliere organisatie.

Prestaties nieuwkomers

	2026	2027	2028	2029
• Realisatie van de in het programmaplan nieuwkomers opgenomen strategische en richtinggevende doelen.				
• Er is een werkgeversaanpak nieuwkomers geformuleerd, gericht op beter benutten van het arbeidspotentieel van nieuwkomers en het stimuleren en ondersteunen van werkgevers.				
• De transitie van crisisgerichte aanpak naar duurzame aanpak voor de opvang van Oekraïense ontheemden wordt voortgezet.				
• Er is inzicht in de behoefte aan op mentale gezondheidszorg voor Oekraïense ontheemden (trauma, verslaving, psychische nood) en op basis daarvan wordt passende psychologische zorg geboden.				
• De verbinding van de COA locatie (AZC Zevenbergen) met de lokale samenleving (onderwijs, sport, cultuur, welzijn, (vrijwilligers)werk etc) krijgt vorm.				
• Er wordt onderzocht of er, binnen de dan geldende wettelijke kaders, meer mogelijkheden zijn voor alternatieve huisvestingsvormen voor statushouders, naast de huisvestingsvormen die we nu al bieden.				
• De Wet Inburgering 2021 is geëvalueerd door Werkplein en De6 gemeenten.				
De integrale aanpak arbeidsmigratie is geactualiseerd.				
• Goede initiatieven voor de huisvesting van arbeidsmigranten worden gefaciliteerd.				

Thema Preventie en Meedoen

Strategisch doel

Meedoen

- Jeugd en jongeren groeien op in een veilige en kansrijke omgeving, waarin zij zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen en mee kunnen doen;
- Volwassenen zijn zoveel mogelijk zelfredzaam en doen mee in de samenleving;
- Er is een divers en betaalbaar aanbod van sport, cultuur en andere vrijetijdsactiviteiten, ook voor de meer kwetsbare doelgroepen;
- We ondersteunen de sociale basis, om meedoen mogelijk te maken.

Preventie

- Samen met onze partners maken we een beweging van zorg naar gezondheid en preventie;
- We versterken de sociale basis. Daarbij bevorderen we niet alleen zelfredzaamheid van inwoners, maar richten wij ons ook op samenredzaamheid binnen gemeenschappen;
- We willen mentale klachten, zoals eenzaamheid en depressie, verminderen door sport en cultuur in te zetten;
- Bij jeugd zetten we sport en cultuur in om groepsdynamische processen, zoals pestgedrag, te doorbreken.

Mijlpalen

Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)

In 2026 zijn we verdergegaan met de invoering van het programma OKO. Op 9 april 2026 vond de eerste dialoogsessie plaats. Samen met ouders, professionals en lokale partners zijn de uitkomsten van de OKO-vragenlijst besproken en zijn gezamenlijke speerpunten bepaald. Deze speerpunten zijn vertaald naar concrete activiteiten die we in 2026 en 2027 samen met lokale partners en inwoners uitvoeren.

Op 29 januari 2026 heeft de gemeenteraad ingestemd met een amendement waarin het college de opdracht kreeg om de meerwaarde van de Jeugdpas Moerdijk binnen het programma OKO te onderzoeken. De uitkomst van dit onderzoek is met de gemeenteraad gedeeld.

Volwassenfonds Sport & Cultuur

Sinds 1 februari 2026 zijn we voor twee jaar aangesloten bij het Volwassenfonds Sport & Cultuur. Dit fonds betaalt lesgeld of contributie voor volwassenen die willen deelnemen aan sport of cultuur, maar daar zelf onvoldoende geld voor hebben. Tot en met het derde kwartaal van 2026 hebben 19 inwoners zich aangemeld.

Uitvoering cultuur- en erfgoednota

Voor de periode 2026-2029 zijn we opnieuw aangesloten bij het provinciale programma Cultuureducatie met Kwaliteit. In dat kader is de subsidieregeling Cultuureducatie voor scholen geëvalueerd en aangepast. Scholen ontvangen subsidie voor hun culturele programma als zij een cultuurcoördinator aanstellen en een beleidsplan voor cultuureducatie opstellen met daarin een doorlopende leerlijn.

Ook de subsidieregeling voor individueel muziekonderwijs is geëvalueerd. Daarna is het subsidiebedrag per leerling verhoogd. In combinatie met extra promotie van de regeling is het aantal aanvragen in 2026 gestegen van 80 naar 170. Hiervoor is een budgetverhoging van € 12.000 opgenomen.

Op basis van het uitvoeringsplan van de cultuur- en erfgoednota werken we aan nieuwe subsidieregelingen. Zo is de regeling Cultuur opgesteld om structurele subsidies beleidsmatig te verankeren. Daarnaast is de regeling Herdenkingen opgesteld om culturele initiatieven rond de herdenking van de Tweede Wereldoorlog, de Watersnood en de viering van de bevrijding te ondersteunen, bijvoorbeeld bij het maken van een expositie of voorstelling.

Werkagenda Aanvullend Zorg- en Welzijnsakoord (AZWA)

Het integraal zorgakkoord (IZA) en het Gezond en actief leven akkoord (GALA) lopen eind 2026 af en gaan over in het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Om gebruik te kunnen maken van de middelen uit dit akkoord is een regionale werkagenda verplicht. De gemeente Moerdijk is nauw betrokken geweest bij het opstellen hiervan en heeft hieraan inhoudelijke input geleverd.

Transformatieplan Mentale Gezondheid Netwerk (MGN)

Dit transformatieplan komt voort uit het Integraal Zorgakkoord (IZA) en is gezamenlijk opgesteld door huisartsenzorggroepen, gemeenten, GGZ-aanbieders, zorgverzekeraars en cliëntvertegenwoordigers. De

coördinatie ligt regionaal, in West-Brabant-West. Het doel is om mentale zorg toegankelijker te maken door de samenwerking tussen huisartsenzorg, sociaal domein en GGZ structureel te verbeteren. Het transformatieplan is in 2026 gestart en heeft een looptijd van drie jaar.

Wet integrale suïcidepreventie
Deze wet is op 1 januari 2026 in werking getreden. In dit kader biedt GGD West-Brabant in 2026 een gatekeeperstraining aan voor twaalf geïnteresseerden. Daarnaast vond op 8 september 2026 in Klundert de wandeling 'Walk into the light' plaats. Tijdens deze wandeling liepen de burgemeester, een wethouder en medewerkers van de gemeente mee om aandacht te vragen voor dit thema.

Gezondheidsonderzoek Moerdijk
In 2026 is gestart met de voorbereiding van het derde gezondheidsonderzoek in Moerdijk. Dit onderzoek is in 2015 voor het eerst uitgevoerd, omdat huisartsen vermoedden dat bepaalde gezondheidsklachten van patiënten mogelijk samenhingen met de luchtkwaliteit in Moerdijk. Deze vermoedens bleken ongegrond. De gemeenteraad heeft besloten het onderzoek periodiek te herhalen. Na selectie van een aanbieder kan het onderzoek naar verwachting eind 2026 starten.

Actieplan tegen eenzaamheid
De gevolgen van eenzaamheid voor de mentale gezondheid zijn groot. Het aandeel inwoners in de gemeente Moerdijk dat zich eenzaam voelt, is hoog vergeleken met landelijke en regionale cijfers. Een kerngroep van instellingen, de adviesraad en inwoners heeft daarom een actieplan tegen eenzaamheid aangeboden aan de gemeenteraad. De raad heeft dit plan, met een aanvullende motie, vastgesteld in de vergadering van 17 september 2026.

Vitaal oud worden
In alle kernen zijn vitaliteitsdagen georganiseerd in het kader van valpreventie. Inwoners zijn daarbij waar nodig doorverwezen naar een sporttraject of naar een fysiotherapeut. Hiervoor is in het voorjaar van 2026 een samenwerkingsovereenkomst gesloten met alle paramedici.

Van januari tot en met mei 2026 zijn 18 afleveringen van Tijd voor Senioren in de gemeente Moerdijk uitgezonden via ZuidWestTV. In deze afleveringen was aandacht voor onderwerpen zoals de bibliotheek, Moerdijk voor Elkaar, het beweegprogramma van Meer Moerdijk en activiteiten in de kernen. De kijkcijfers waren goed, de opnames zijn terug te bekijken via: https://www.zuidwestupdate.nl/tv/tijd-senioren-gemeente-moerdijk/
Na een evaluatie met de co-presentatoren uit de kernen is besloten om eind 2026 te starten met nieuwe opnames.

Vaststelling beleidsregel toezicht en handhaving kwaliteit kinderopvang
Het college heeft de beleidsregel Toezicht en handhaving kwaliteit kinderopvang gemeente Moerdijk vastgesteld. Daarmee beschikt de gemeente over een duidelijk en transparant kader voor toezicht en handhaving op de kwaliteit van kinderopvangvoorzieningen. De beleidsregel draagt bij aan veilige, gezonde en kwalitatief goede kinderopvang, biedt meer duidelijkheid en rechtsgelijkheid voor betrokken partijen en sluit aan bij de regionale ambitie om toezicht en handhaving in West-Brabant meer uniform uit te voeren.

Ontwikkelingen

Eerste begrotingswijziging 2026 Regionaal Bureau Leren West-Brabant (RBL)
De oorspronkelijke begroting 2026 van het Regionaal Bureau Leren West-Brabant is met de eerste begrotingswijziging aangepast. Aanleiding hiervoor zijn de Wet van school naar duurzaam werk, die op 1 januari 2026 in werking is getreden, en de gewijzigde landelijke financieringsstructuur voor het Doorstroompunt voor voortijdig schoolverlaten.

Vanaf 2026 worden Leerplicht en kwalificatieplicht voor jongeren van 5 tot en met 17 jaar en het Doorstroompunt voor jongeren van 18 tot en met 27 jaar volledig apart gefinancierd. Leerplicht en kwalificatieplicht wordt betaald uit gemeentelijke bijdragen. Het Doorstroompunt wordt gefinancierd via een specifieke uitkering, met strikte ministeriële verantwoording via contactgemeente Breda. Omdat de doelgroep van het Doorstroompunt is uitgebreid tot 27 jaar, is de specifieke uitkering verhoogd.

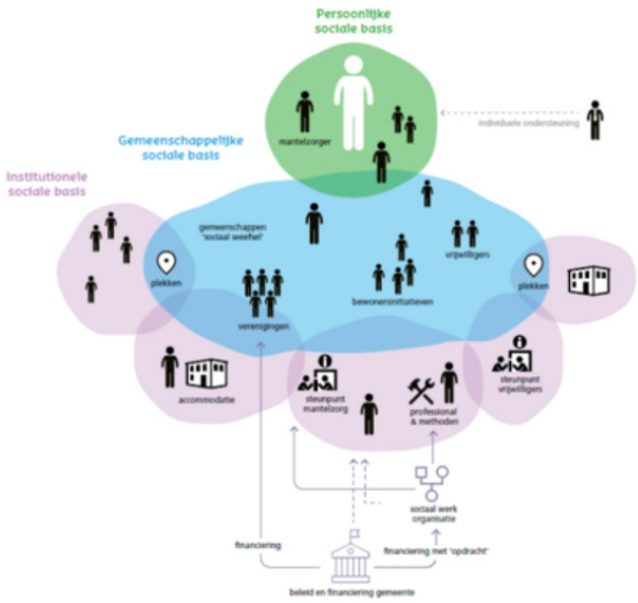
Met de begrotingswijziging zijn ook de formatie en het functieprofiel van de doorstroomcoach van het RBL aangepast aan deze nieuwe doelgroep tot 27 jaar.

Versterken van de sociale basis
De afgelopen periode is gewerkt aan een aantal belangrijke randvoorwaarden om de sociale basis te versterken. Een voorbeeld daarvan zijn de aangepaste

subsidieafspraken met welzijnsorganisatie Surplus. Er zijn nadere regels vastgesteld, waarin beleidsdoelen en resultaten zijn opgenomen, onder meer op basis van effectindicatoren. Daardoor kunnen we beter sturen op de gewenste effecten van de inzet. Dit betekent ook dat we gerichter kiezen voor verschillende inzet per kern of doelgroep, zodat de sociale basis overal zo sterk mogelijk wordt.

Voor het meten van die effecten is een monitor sociale basis ontwikkeld. Deze wordt voortaan jaarlijks uitgevoerd.

Daarnaast zetten we meer in op signalen uit de gemeenschap zelf, zoals inwonersinitiatieven en gebiedstafels. Onderstaande figuur duidt de sociale basis.

Een concreet voorbeeld is de samenwerking met de werkgroep sociaal van de kern Standdaarbuiten. Zij brachten het thema ouder worden in de kern onder de aandacht, in relatie tot het verdwijnen van De Blomhof. Daarbij trekken we ook samen op met Groenhuysen en Woonkwartier.

Een ander voorbeeld is de vraag vanuit de werkgroep dorpstafel Helwijk. Daar was onvoldoende zicht op alle partners die actief zijn in de kern. In overleg met de dorpstafel hebben medewerkers van verschillende organisaties zich daarom gepresenteerd aan een groep geïnteresseerde inwoners. Hun zichtbaarheid en bereikbaarheid werden genoemd als belangrijke voorwaarden om de grote groep vrijwilligers in de kern goed te kunnen ondersteunen.

Overgang van IZA en GALA naar AZWA

Vanaf 1 januari 2027 treedt het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord in werking. Dit akkoord loopt tot en met 2029 en heeft als doel om het tekort aan personeel te verminderen en zorg toegankelijker en gelijkwaardiger te maken.

De lokale ketenaanpakken die tijdens GALA zijn ontstaan, worden voortgezet en worden als basisfunctionaliteiten onderdeel van AZWA. Daarnaast worden nieuwe ketenaanpakken ontwikkeld, zoals de ketenaanpak dementie. Daarbij ligt een sterke nadruk op samenwerking tussen het zorgdomein en het sociaal domein. De regionale werkagenda AZWA wordt eind 2026 aan alle colleges van de gemeenten in West-Brabant aangeboden en vormt de basis voor de verdere ontwikkeling in de komende jaren.

Transitie naar structurele borging sociale benadering

In 2026 is de wet DOS in werking getreden. Daardoor moet domeinoverstijgende samenwerking steeds meer structureel worden ingericht. Dat brengt uitdagingen met zich mee, zowel financieel als in de manier waarop het werk wordt georganiseerd. Samen met zorgkantoor CZ en Surplus werken we aan de overgang van de SPUK DOS naar structurele financiering.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Het beleid voor voor- en vroegschoolse educatie wordt opgenomen in het nieuw op te stellen onderwijskansenbeleid. VVE is een integraal onderdeel van dit beleid en betreft een wettelijke taak van de gemeente, die wordt uitgevoerd met onderwijsachterstandsmiddelen van het Rijk. Het beleid draagt bij aan het voorkomen en verminderen van onderwijsachterstanden en aan gelijke ontwikkelkansen voor jonge kinderen. Het huidige onderwijsachterstandenbeleid loopt tot en met 2027.

Ter voorbereiding op de nieuwe beleidsperiode starten we in de tweede helft van 2026, samen met onderzoeks- en adviesbureau Sardes, met de evaluatie van het huidige beleid en de voorbereiding van het nieuwe onderwijskansenbeleid, inclusief de bijbehorende VVE-regeling. Door deze ontwikkeling gelijktijdig op te pakken, werken we toe naar één samenhangend beleidskader. De voorbereidingen zijn gestart, maar de beleidsontwikkeling

en besluitvorming zijn nog niet afgerond. Daarom blijft deze prestatie in uitvoering.

Wijziging Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (WSOB)

De ingangsdatum van de wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen is opnieuw uitgesteld en staat nu gepland voor medio 2027. In deze wetswijziging wordt onder meer de zorgplicht voor gemeenten opgenomen. Die bestaat uit het beschikbaar hebben van een volwaardige openbare bibliotheek en het opstellen van een meerjarenbeleidsplan.

Door de verhuizing van de bibliotheek naar het gemeentehuis zijn de huisvestingslasten structureel gedaald. In de gemeentebegroting was hier voor 2025 en 2026 nog geen rekening mee gehouden. Hiervoor is nu een correctie doorgevoerd

Prestaties

	2026	2027	2028	2029
• Opstellen nieuwe nadere regels met inflatiecorrectie basissubsidie				
• Inflatiecorrectie tarieven basissubsidie doorgevoerd				
• De functie en de formatie doorstroomcoach van het RBL is aangepast aan de nieuwe doelgroep tot 27 jaar.				
• Evaluatie uitvoering Sportakkoord				
• Opstellen meerjaren agenda OKO				
• Opstellen VVE Beleid				

Thema Lichte ondersteuning waar mogelijk

Strategisch doel

- Inwoners weten de weg naar lichte ondersteuning te vinden. Ook samenwerkingspartners werken vanuit de visie 'lichte ondersteuning waar mogelijk'. Zorg en welzijn werken daarbij nauw samen. Signalen worden vroeg opgepakt, zodat we op tijd kunnen anticiperen, bijsturen en waar nodig ondersteuning kunnen bieden;
- We versterken de samenredzaamheid, onder meer door mantelzorgers en vrijwilligers te ondersteunen. Zo kunnen zij zorg en ondersteuning blijven geven.

Mijlpalen

Zorggenoot

In juni 2026 is Zorggenoot gelanceerd, op de Dag van de Jonge Mantelzorger. Zorggenoot is de opvolger van de Mantelzorgtest. Het is een digitaal systeem met een AI-assistent voor vragen en antwoorden, een kennisbank, een test en lokaal aanbod. Hiermee krijgen digitaal vaardige mantelzorgers beter inzicht in antwoorden en ondersteuningsmogelijkheden, om overbelasting te voorkomen.

Mantelzorgers die minder digitaal vaardig zijn, kunnen voor ondersteuning terecht bij het Steunpunt Mantelzorg Moerdijk, telefonisch en op locatie.

Verbetering basisvaardigheden

Op basis van het regionale plan binnen de arbeidsmarktregio, met Breda als centrumgemeente, is een Lokaal Uitvoeringsplan Verbetering Basisvaardigheden opgesteld voor 2026 en 2027. Hierin staan activiteiten om de lokale en regionale samenwerking te versterken, een passend cursusaanbod te organiseren en meer kwetsbare inwoners te bereiken.

Een van de actiepunten is het uitbreiden van het spreekuur van het Digi-Taalhuis, in combinatie met het spreekuur van het Informatiepunt Digitale Overheid. Vanaf 1 september is dit in Klundert gerealiseerd binnen het Servicepunt van de bibliotheek.

Ontwikkelingen

Lokale aanpak dakloosheid

Door beperkte personele capaciteit is de ontwikkeling van een lokale aanpak voor dakloosheid uitgesteld. Wel sluiten we actief aan bij regionale ontwikkelingen, met specifieke aandacht voor regionale uitstroom en een evenwichtige spreiding van voorzieningen.

Uitbreiding capaciteit mensenhandel

De capaciteit voor de aanpak van mensenhandel binnen het Zorg- en Veiligheidshuis is uitgebreid. Daardoor worden signalering en ondersteuning op dit onderwerp verder versterkt.

Stevig Lokaal Team (SLT)

De gemeente Moerdijk heeft gekozen voor een 0-100-team en twee proeftuinen als voorbereidende stap naar een besluit over de structurele inrichting van een Stevig Lokaal Team in 2028. De proeftuinen lopen door tot en met Q4 2027 en zijn gericht op leren en ontwikkelen. De opgedane inzichten vormen de basis voor de verdere uitwerking en bestuurlijke afwegingen ten aanzien van de integrale ontwikkelrichting (0–100), de organisatorische en financiële impact en voorstellen voor governance, opdrachtgeverschap en samenwerking met partners. In 2026 hebben we gewerkt aan de visie en de uitgangspunten van dit team. Deze uitgangspunten, waaronder een vloeiend klantproces, hebben we in de eerste proeftuin getest binnen een zogenoemd ernaartoe-team. Dit team maakt onderdeel uit van het Stevig Lokaal Team. De professionals in het ernaartoe-team zijn flexibel inzetbaar en actief betrokken in de leefomgeving van inwoners. Daardoor zijn zij goed zichtbaar en makkelijk bereikbaar. Samen met de hulpvrager brengen zij de ondersteuningsbehoefte in beeld. Daarna maken zij in het team een gezamenlijke analyse en een systeemgerichte aanpak. Samen met de hulpvrager wordt bepaald welke vraag als eerste aandacht krijgt. Om professionals in deze nieuwe rol en werkwijze te ondersteunen, is begeleiding ingehuurd.

Contractering jeugdprofessionals: drie profielen

Het huidige contract voor de jeugdprofessionals met hun moederorganisatie Spring loopt af op 31 december 2026. Vanaf 2027 kopen we deze professionals in via twee contracten.

- De ambulant professional kopen we in via een lokale overeenkomst met een looptijd van één jaar. Deze professional biedt lokaal lichte hulp en ondersteuning en draagt mede bij aan een sterke sociale basis. Op termijn gaat deze professional ook deelnemen aan het Stevig Lokaal Team;

- Daarnaast sluiten we een regionaal contract voor twee jaar af voor de toegangsprofessional en de gezinsprofessional. De toegangsprofessional richt zich op toegang, analyse, de jeugdhulpplicht en de regie op geïndiceerde jeugdhulp. De gezinsprofessional richt zich op complexe veiligheid, gezinsregie en integrale samenwerking rond het gezin.

In aanloop naar deze nieuwe contracten werken we samen met de jeugdprofessionals en Spring de drie profielen verder uit. We hopen later dit jaar al te starten met proefdraaien in de nieuwe functies.

Wij zijn ervan overtuigd dat deze verdeling in drie profielen, met een duidelijke afbakening van taken en verantwoordelijkheden, zorgt voor meer werkplezier en betere kwaliteit van ondersteuning en hulp. Mogelijk kunnen we hiermee een kostenbesparing organiseren.

Prestaties

	2026	2027	2028	2029
• Opstellen lokale aanpak dakloosheid				
• Lokaal uitvoeringsplan Laaggeletterdheid				

Thema Gespecialiseerde, individuele hulp waar nodig

Strategisch doel

- Stevige lokale teams met voldoende kennis en expertise op het gebied van jeugd- en gezinshulp zorgen voor toegang tot hoog complexe en specialistische jeugdhulp. Zij staan in goede verbinding met huisartsen, onderwijs en andere lokale voorzieningen en partners. Daarnaast bieden zij zelf hulp bij veelvoorkomende vragen, individueel, in groepen en preventief.
- Kinderen en volwassenen wordt betere en passende hulp en ondersteuning geboden, zodat een duurzaam veilige thuissituatie ontstaat en niemand tussen wal en schip valt. Inwoners voelen zich beter gezien en gehoord. Daardoor zijn minder juridische maatregelen nodig.
- Jongeren en hun ouders hebben regie over hun leven en lossen waar mogelijk zelf of samen met hun netwerk zaken op.
- We verzachten en verbeteren waar mogelijk de gevolgen van armoede en inkomenspositie van inwoners. We zetten in op het voorkomen, aanpakken en duurzaam oplossen van schulden. Ook bieden we nazorg om herhaling te voorkomen.

Mijlpalen

Beleidsplan Schuldhulpverlening 2026-2029

Het nieuwe beleidsplan Schuldhulpverlening 2026-2029 is in het eerste kwartaal van 2026 vastgesteld. Hiermee is de koers bepaald voor het voorkomen, vroeg signaleren en duurzaam oplossen van schulden. Inmiddels is gestart met de uitvoering van het beleidsplan. De uitgangspunten en acties worden vertaald naar de praktijk en waar nodig verder uitgewerkt en geborgd in de dienstverlening. Zo geven we de komende periode verder invulling aan een integrale en preventieve aanpak van schulden.

Hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire

De uitvoering van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire vraagt ook in 2026 veel inzet van de gemeentelijke organisatie. Om gedupeerde inwoners te ondersteunen en achterstanden in dossiers weg te werken, zijn twee consulenten ingehuurd. Daardoor konden veel dossiers worden opgepakt. Inmiddels worden dossiers ook afgerond en afgesloten. De kosten voor deze inzet en ondersteuning kunnen volledig worden gedeclareerd en worden daarmee één op één vergoed. De tijdelijke inzet van deze twee consulenten eindigt in 2026. Voor 2027 zetten we in op flexibele inhuur van één consulent, zodat de capaciteit kan worden afgestemd op de resterende dossiers en nieuwe hulpvragen.

Vroegsignalering en preventie team schuldhulpverlening

In april 2026 is een consulent vroegsignalering en preventie gestart bij het team schuldhulpverlening. Dit heeft geleid tot meer contact met inwoners en tot een toename van het aantal aanvragen voor ondersteuning. Op dit moment is er een wachtlijst binnen dit team. Ook kijken we naar ondersteuning voor specifieke doelgroepen, op basis van signalen over betalingsachterstanden en schulden.

Startnotitie Bestaanszekerheid 2027-2031

In 2026 is de startnotitie Bestaanszekerheid opgesteld als basis voor het nieuwe beleidsplan Bestaanszekerheid. De startnotitie geeft richting aan de verdere ontwikkeling van het beleid en legt de verbinding met de visie Sociaal Domein.

Inmiddels werken we aan de verdere uitwerking van het beleidsplan Bestaanszekerheid. Daarbij nemen we ook de samenhang mee met onder meer armoedebeleid, schuldhulpverlening, preventie en de sociale basis.

Vergroten bereik armoederegelingen via de Voorzieningenwijzer

De Voorzieningenwijzer is inmiddels onderdeel van het reguliere contact tussen medewerkers van het Werkplein en inwoners die gesprekken voeren over inkomen. Zowel nieuwe als bestaande klanten worden hiermee gewezen op armoederegelingen en voorzieningen waarvoor zij mogelijk in aanmerking komen.

De verdere inzet van de Voorzieningenwijzer vraagt nog aandacht. Daarom kijken we in de komende periode hoe we dit instrument nog beter kunnen gebruiken en hoe we inwoners hiermee zo goed mogelijk bereiken.

Ontwikkelingen

Gemeenschappelijke regeling voor Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GR GIA)

De veertien gemeenten in West-Brabant delen samen met Veilig Thuis West-Brabant de ambitie dat inwoners duurzaam kunnen rekenen op een veilige, tijdige en kwalitatief goede uitvoering van de wettelijke taken van Veilig Thuis. Op dit moment worden de wettelijke termijnen niet gehaald.

Om deze ambitie te bereiken, is een fundamentele hervorming van Veilig Thuis nodig. Daarom moet zo snel mogelijk een herstelplan worden opgesteld, waarin fundamentele keuzes worden gemaakt. Als er aanvullende, volledige en controleerbare informatie beschikbaar komt over de financiële en organisatorische situatie van de organisatie, kan blijken dat extra financiering nodig is.

Participatiewet - ketensamenwerking

De nieuwe Participatiewet in balans is op 1 januari 2026 in werking getreden. De invoering gebeurt in fases. De wet heeft als doel meer menselijke maat en meer vertrouwen in de uitvoering.

In deze tweede fase wordt de re-integratieverordening voorbereid. Deze verordening wordt in december 2026 aan de gemeenteraad voorgelegd voor besluitvorming.

ISD Brabantse Wal, het Werkplein en WVS werken in West-Brabant West samen aan de uitvoering van de Participatiewet. De verdere ontwikkeling van deze ketensamenwerking heeft vorm gekregen in het programma WegWijzer. Het programma rapporteert periodiek over de verschillende projecten die bijdragen aan betere en beter passende dienstverlening voor inwoners. Rapportages zijn digitaal beschikbaar op: www.wegwijzerwestbrabant.nl.

Beleidsplan Wmo

De ontwikkeling van het beleidsplan Wmo is uitgesteld in afwachting van de visie Sociaal Domein. Na vaststelling van deze visie starten we met het opstellen van het Wmo-beleidsplan, zodat beide documenten goed op elkaar aansluiten.

Ook de Wet versterking regie op de volkshuisvesting, die in juli is vastgesteld, is hierop van invloed. Deze wet wijzigt meerdere wetten, waaronder de WMO 2015. De onderdelen over de woonzorgvisie en de huisvesting van aandachts- en urgentiegroepen uit het volkshuisvestingsplan moeten daarom ook terugkomen in het Wmo-beleidsplan.

Adviesraad Sociaal Domein (ASD)

Op 30 maart 2026 is de Adviesraad Sociaal Domein

geïnstalleerd als onafhankelijk adviesorgaan voor het sociaal domein. Daarmee is invulling gegeven aan de structurele betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid binnen het sociaal domein.

Kosten huishoudelijke ondersteuning (HO)
Op basis van de realisatiecijfers tot en met augustus 2026 verwachten we een voordeel op het budget voor huishoudelijke ondersteuning. Binnen deze ondersteuning is een lichte verschuiving zichtbaar van zwaardere naar lichtere vormen van hulp. Daardoor kunnen inwoners waar mogelijk eerder en efficiënter worden ondersteund, wat leidt tot lagere kosten. Daarnaast lijkt de oorspronkelijke begroting op dit onderdeel voorzichtig te zijn opgesteld. Daardoor vallen de uitgaven in 2026 lager uit dan eerder werd verwacht. Op basis van de huidige ontwikkelingen en prognoses kan het budget daarom met € 150.000 worden verlaagd.

Kosten begeleiding
Bij het opstellen van de begroting is rekening gehouden met een stijging van de kosten voor begeleiding thuis. Die verwachting was gebaseerd op het nieuwe contract voor beschermd wonen, waarbij werd uitgegaan van een snellere uitstroom naar begeleiding thuis.
In de praktijk blijkt de toename van het aantal indicaties en de zwaarte daarvan beperkter dan verwacht. Daarom wordt het budget voor begeleiding met € 50.000 verlaagd.

Kosten specialistische jeugdhulp
Vanwege de overschrijdingen in de afgelopen jaren hebben we in de begroting voor 2026 rekening gehouden met een forse verhoging van het budget voor maatwerktrajecten. Dit jaar toetsen we grote zorguitgaven, afwijkende arrangementen en maatwerktrajecten nadrukkelijker op noodzaak, intensiteit en onderbouwing. Dit maakt deel uit van de maatregelen om de kosten te beheersen. Mogelijk zien we hierdoor dit jaar een eerste voorzichtige stap in de gewenste beweging naar voren.

Dit leidt tot een afname van het aantal maatwerktrajecten en van de kosten daarvan. Rekening houdend met de start van nog enkele maatwerktrajecten in de laatste maanden van 2026, kunnen we het begrote bedrag nu naar beneden bijstellen. Daarbij blijft het goed om rekening te houden met onzekerheden, omdat we op deze complexe zorgvragen beperkt grip hebben.

De jongeren die niet in een maatwerktraject zijn geplaatst, zijn wel terechtgekomen in een vergelijkbaar hoogcomplex traject binnen gecontracteerde zorg. We zien dus niet zozeer een afname van het totale aantal zeer complexe situaties, maar wel een verschuiving van niet-gecontracteerde naar gecontracteerde zorg. Voor gecontracteerde jeugdhulp gelden regionale afspraken over kwaliteit en prijs. Daarmee is dit een belangrijk onderdeel van de gewenste ontwikkeling.

Bij de laagcomplexe specialistische jeugdhulp zien we juist een duidelijke toename van het aantal cliënten bij medicatieconsulten, profiel 4 (vergroten opvoedvaardigheden van ouders met psychische of psychiatrische problemen) en profiel 6 (het bevorderen van de ontwikkeling van jeugdigen die opgroeien in gezinnen met multiproblematiek). Ook worden hulpvragen complexer, waardoor intensievere zorg nodig is en de kosten stijgen. Daarom hebben we op deze post een forse bijraming moeten opnemen.

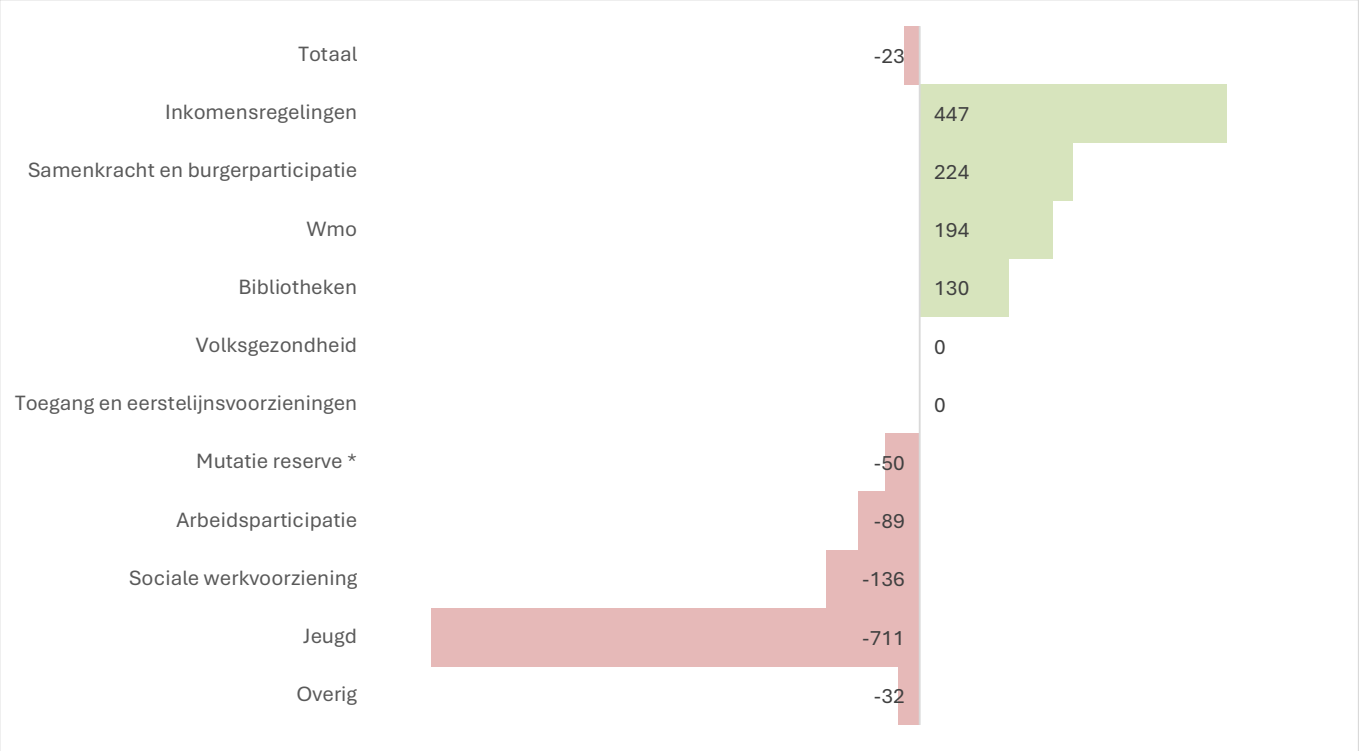
Prestaties

	2026	2027	2028	2029
• Beleidsplan WMO				
• Er is een nieuwe adviesraad sociaal domein opgezet				
• Vergroten bereik armoederegelingen via inzet Voorzieningenwijzer				
• Beleidsplan Schuldhulpverlening 2026-2029				
• Regiovisie Jeugd 2026-2029				

Financiële wijzigingen programma 4

Ondersteuning voor mensen die het nodig hebben	Begroting 2026 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2026 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is nadelig)			
Totaal lasten	-69.757	-539	-70.296
Totaal baten	18.692	566	19.257
Saldo van baten en lasten	**-51.065**	**27**	**-51.039**
Storting in reserves	-8.446	-	-8.446
Onttrekking aan reserves	9.380	-50	9.330
Resultaat na bestemming	**-50.132**	**-23**	**-50.155**

Samenvatting wijzigingen programma 4

De wijzigingen binnen programma 4 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een nadelig effect van € 23.000. Ten opzichte van de totale omvang (lasten) van dit programma is dat een afwijking van 0,03%.

Dit is voornamelijk het gevolg van hogere lasten voor specialistische jeugdhulp, die leiden tot een nadeel van € 711.000. Daartegenover staan voordelen van € 447.000 binnen de inkomensregelingen, met name als gevolg van een hogere rijksbijdrage voor de BUIG, en van € 194.000 binnen de Wmo door lagere verwachte lasten voor huishoudelijke hulp en begeleiding. Daarnaast ontstaat binnen samenkracht en burgerparticipatie een voordeel van € 224.000 en bij de bibliotheken een voordeel van € 130.000. Hiertegenover staan onder meer nadelen van € 136.000 bij de sociale werkvoorziening en € 89.000 bij arbeidsparticipatie. De overige mutaties hebben een beperkt effect of zijn, zoals bij de Sociale Benadering Dementie en de opvang van Oekraïners, per saldo budgetneutraal.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting
Inkomensregelingen	447	V	Op basis van de definitieve BUIG-budgetten voor 2026 wordt de rijksbijdrage met € 713.000 verhoogd. Hiertegenover staat, conform de eerste begrotingswijziging 2026 van het Werkplein, een hogere bijdrage van € 239.000 voor de uitvoering van de inkomensregelingen. Per saldo leidt dit tot een voordeel van € 474.000. Tot slot zijn er nog diverse kleine aanpassingen die een nadelig effect hebben op de begroting van € 27.000.
Samenkracht en burgerparticipatie	224	V	Op basis van de eerste begrotingswijziging 2026 van het Werkplein wordt de bijdrage voor de uitvoering van de Wet inburgering met € 434.000 verlaagd. Daartegenover staat een verlaging van de te ontvangen SPUK Inburgering met € 226.000, op basis van de voorlopige beschikking 2026. Per saldo leidt dit tot een voordeel van € 208.000. Ten aanzien van het programma nieuwkomers zijn in 2026 door de gemeenteraad incidentele middelen van € 150.000 beschikbaar gesteld t.b.v. het organiseren van actietafels. Een deel van de geplande activiteiten zullen pas in 2027 worden uitgevoerd. Daarom wordt nu €50.000 afgeraamd. Conform raadsbesluit worden deze uitgaven gedenkt uit de reserve Nieuwkomers (zie ook het onderwerp 'mutatie reserve'. Per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat. Zowel de lasten als de onttrekking uit de reserve schuiven deels door naar 2027. De naar verwachting te ontvangen eigen bijdrage voor de opvang van Oekraïners is € 190.000 hoger dan geraamd. Als gevolg hiervan wordt de te ontvangen SPUK Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne met hetzelfde bedrag naar beneden bijgesteld. Per saldo heeft dit geen effect op het begrotingsresultaat. Tot slot zijn er binnen dit taakveld diverse kleine voor- en nadelen ontstaan (€ 73.000 N)
Wmo	194	V	Op basis van de meest recente prognose kan het budget t.b.v. huishoudelijke hulp met € 150.000 verlaagd worden. Binnen de ondersteuning is een lichte verschuiving zichtbaar van zwaardere vormen van huishoudelijke ondersteuning naar lichtere varianten. Hierdoor worden inwoners waar mogelijk eerder en efficiënter ondersteund, wat bijdraagt aan lagere kosten. Daarnaast lijkt de oorspronkelijke begroting op dit onderdeel voorzichtig te zijn geraamd, waardoor de uitgaven in 2026 lager uitvallen dan destijds werd verwacht. Daarnaast kan het budget t.b.v. begeleiding met € 50.000 verlaagd worden. Bij het opstellen van de begroting was rekening gehouden met een stijging van de kosten voor begeleiding thuis. Deze verwachting was gebaseerd op het nieuwe contract voor beschermd wonen, waarbij werd uitgegaan van een snellere uitstroom van inwoners naar een situatie met begeleiding thuis. In de praktijk blijkt de toename van het aantal en de zwaarte van de indicaties voor begeleiding echter beperkter dan verwacht. Daarnaast zijn er nog diverse kleine mutaties die tot een nadelig effect leiden van € 6.000.
Bibliotheken	130	V	De verhuizing van de bibliotheek naar het gemeentehuis leidt tot lagere huisvestingskosten voor de bibliotheek. Op basis van de verantwoording over 2025 wordt een bedrag van € 75.000 teruggevorderd. Ook in 2026 is in de begroting nog geen rekening gehouden met deze lagere huisvestingskosten. Daarnaast is, conform regionale afspraken, het basisbedrag per inwoner niet geïndexeerd. Dit resulteert in 2026 in een aanvullend verwacht voordeel van € 55.000. Het totale voordeel bedraagt daarmee € 130.000.
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	-	Gemeenten hebben vanuit het Rijk de opdracht gekregen om ondersteuning te bieden bij de afwikkeling van de kinderopvangtoeslagenaffaire. Ter dekking van de hiermee samenhangende kosten is de SPUK Hersteloperatie Kinderopvangtoeslagenaffaire beschikbaar. Via deze bestuursrapportage worden zowel de baten als de lasten met € 400.000 verhoogd. Omdat de lasten volledig worden gedekt door de rijksbijdrage, heeft deze wijziging per saldo geen effect op het begrotingsresultaat.
Volksgezondheid	-	-	Via deze bestuursrapportage worden zowel de baten als de lasten geraamd. Het project Sociale Benadering Dementie, dat wordt uitgevoerd in het kader van de Wet Domeinoverstijgende Samenwerking (DOS), heeft in 2026 een totale projectomvang van € 740.120. Hiervan wordt € 625.184 gedekt door een bijdrage van zorgkantoor CZ. Daarnaast draagt Surplus € 57.468 bij. Het resterende bedrag van € 57.468 komt voor rekening van de gemeente Moerdijk en kan worden gedekt uit de beschikbare GALA-middelen. Per saldo heeft het project daarmee geen effect op het begrotingsresultaat.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting
Mutatie reserve *	-50	N	Zoals is toegelicht bij het onderwerp 'Samenkracht en burgerparticipatie' wordt er € 50.000 minder uitgegeven aan de actietafels waardoor er ook € 50.000 minder onttrokken wordt aan de reserve nieuwkomers.
Arbeidsparticipatie	-89	N	Conform de eerste begrotingswijziging 2026 van het Werkplein wordt de bijdrage voor het onderdeel Arbeidsparticipatie met € 89.000 verhoogd. Dit leidt binnen dit taakveld tot een nadeel van € 89.000.
Sociale werkvoorziening	-136	N	De herziene begroting 2026 van WVS leidt door een lagere deelnemersbijdrage tot een voordeel van € 100.000. Daarnaast zijn de budgetten voor WSW en SI op basis van de meicirculaire 2026 met € 236.000 verhoogd. Deze aanvullende rijksmiddelen worden één-op-één doorbetaald aan WVS. Per saldo leidt dit binnen dit taakveld tot een nadeel van € 136.000. Hiertegenover staan hogere baten uit de algemene uitkering, die zijn verwerkt in programma 5. Daarmee heeft deze bijstelling per saldo geen effect op het begrotingsresultaat.
Jeugd	-711	N	De kosten voor specialistische jeugdhulp vallen per saldo hoger uit dan begroot. Het financiële beeld wordt mede beïnvloed doordat meer dan € 550.000 aan kosten die betrekking hebben op zorg geleverd in 2025, in 2026 is gedeclareerd en verwerkt. Daarnaast zien we binnen de gecontracteerde specialistische jeugdhulp hogere kosten en zorgvragen waarbij intensievere ondersteuning wordt ingezet. Tegelijkertijd nemen het aantal en de kosten van maatwerktrajecten af. Het inzicht in de kostenontwikkeling en de onderliggende oorzaken is gedurende 2026 verder verbeterd. De prognose voor de uiteindelijke realisatie blijft nog onzeker, onder andere door het moment van declareren en verwerken van zorgkosten en de ontwikkeling van lopende en nieuwe maatwerk zorgtrajecten. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting in de beleidstekst van programma 4 onder 'Kosten soecialistische jeugdhulp'.
Overig	-32	N	Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	**-23**	**N**	

Partnerschap in een veranderende samenleving

We willen een samenleving waarin inwoners zich prettig, veilig en op hun gemak voelen. Daarom werken we steeds meer en beter samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers.

Wij vinden dat participatie en gebiedsgericht werken bijdragen aan betere besluitvorming. Moerdijk wil een gemeente zijn die luistert, aanspreekbaar is, meedenkt en samenwerkt. Dat vraagt om blijvende inzet en steeds om een aanpak die past bij de situatie.

Bij alles wat we doen, besteden we extra aandacht aan dienstverlening, digitalisering en informatisering. De manier waarop we deze onderwerpen oppakken, bepaalt voor een belangrijk deel hoe inwoners onze gemeente ervaren.

Thema Regionale samenwerking

Strategisch doel

- We willen de regionale samenwerking goed organiseren en verder professionaliseren. Zo kunnen we onze maatschappelijke opgaven en ambities beter realiseren.
- We houden grip op onze verbonden partijen.
- Ook zorgen we voor een goede inrichting van de stedelijke regio's Breda-Tilburg en West-Brabant en voor een soepele overdracht van taken van de RWB naar deze stedelijke regio's.

Mijlpalen

Afspraken over de uitvoering van regionale economische taken in 2027

De regionale afstemming over ruimtelijk-economische onderwerpen is de afgelopen jaren verplaatst van Regio West-Brabant (RWB) naar de stedelijke regio's. Door haar ligging en opgaven neemt Moerdijk deel aan twee stedelijke regio's: de Stedelijke Regio West-Brabant (SRWB) en de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT). Voor de uitvoering van een deel van de afspraken binnen de SRBT is de gemeenschappelijke regeling Regio de Baronie ingericht.

In 2025 is besloten om de economische taken die nu nog door de RWB worden uitgevoerd over te dragen aan de SRWB en Regio de Baronie. In 2026 hebben we afspraken gemaakt over deze overdracht van taken. Daarbij gaan ook de middelen en de capaciteit over. Bij de afspraken is rekening gehouden met de positie van Moerdijk. Daardoor betalen wij vanaf 2027 per saldo niet meer voor de uitvoering van deze economische taken.

In 2027 loopt de bijdrage aan de regionale ontwikkelmaatschappij REWIN nog via de begroting van de RWB. Op dit moment wordt verkend hoe deze financiering vanaf 2028 goed en rechtmatig kan worden ingericht, passend bij de nieuwe afspraken.

Gemeenschappelijke Regeling Jeugd Regio West-Brabant West

In 2025 is het wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg aangenomen. In deze wet is onder meer vastgelegd dat gemeenten verplicht samenwerken in een Jeugdregio. Gemeenten hebben tot 1 januari 2027 de tijd om hiervoor een gemeenschappelijke regeling te treffen.

Begin 2026 is de raad gevraagd een zienswijze te geven op de ontwerpregeling. Op 17 september 2026 heeft de gemeenteraad het college toestemming gegeven om deze regeling aan te gaan.

Ontwikkelingen

Werkbudget regionale samenwerking

Steeds vaker worden op regionaal, provinciaal of nationaal niveau besluiten genomen waarbij het stedelijke systeem, economisch ecosysteem daarvan of het zogenaamde daily urban system leidend is. Dit heeft direct of indirect invloed op onze inwoners en bedrijven. Denk bijvoorbeeld aan onze opgaven op wonen, energie, mobiliteit, landelijke transitie of economie. Moerdijk is gebaat bij een goede werking van deze systemen en dus ook bij een goede regionale samenwerking binnen de stedelijke regio's en regio de Baronie.

In de begroting van 2026 is een werkbudget opgenomen voor het actief volgen en benutten van kansen binnen de regio. Dit budget is bedoeld voor het inzetten van voldoende capaciteit op voor ons belangrijke thema's, bijvoorbeeld op het gebied van mobiliteit en economie. Bij het aanvragen van dit werkbudget hadden we de verwachting dat een aantal opdrachten in 2026 tot uitvoering zouden komen, denk daarbij aan de uitwerking van een Ruimtelijk-Economisch Ambitiedocument voor de SRBT, het oppakken van regionale arbeidsmarktvraagstukken en de opgave wenkend landelijk perspectief vanuit de transitievisie buitengebied. Deze opdrachten zijn niet in de verwachte snelheid regionaal opgestart. Het blijven opgaven waarvan de uitkomsten van invloed zijn op onze inwoners en ondernemers en daarmee belangrijke opgaven om actief aan bij te dragen. Voorgesteld wordt om het resterende werkbudget van € 267.000 over te hevelen naar 2027.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• Vaststellen GR Regio de Baronie				
• Overdracht van taken van de RWB				
• Optimaliseren procesbeschrijvingen P&C verbonden partijen en vastleggen in processenhuis				
• Vaststellen GR jeugd				
• Sluiten samenwerkingsovereenkomst samenwerking op de I				

Thema Participatie

Strategisch doel

- Participatie is een vast onderdeel van de werkwijze van de gemeente. We werken daarbij volgens het Actieplan samenwerken en participatie.
- We werken gebiedsgericht aan vragen, opgaven en initiatieven. We kennen de gebieden, de netwerken en de wensen en behoeften van onze inwoners.
- Participatie en samenwerking zorgen voor betere besluitvorming, meer draagvlak en uiteindelijk voor een prettige woon- en leefomgeving in Moerdijk.

Ontwikkelingen

Evaluatie samenwerkingsafspraken

In het voorjaar van 2026 zijn tijdens het voorzittersoverleg van de gebiedstafels de samenwerkingsafspraken geëvalueerd, samen met de aanwezige voorzitters, bestuurders en directieleden. Daarnaast reflecteren de gebiedscoördinatoren en voorzitters van de gebiedstafels regelmatig op momenten dat casussen daarom vragen. Naar aanleiding van de evaluatie onderzoeken we hoe adviezen, vervolgacties en initiatieven uit de gebiedstafels beter kunnen worden opgepakt en geborgd binnen de organisatie. Daarbij krijgen gebiedscoördinatoren de mogelijkheid om op te schalen of te escaleren wanneer het proces daar om vraagt. In de periodieke overleggen met de voorzitters van de gebiedstafels blijven we de samenwerking evalueren en monitoren.

Pilot wijkgericht werken

Door krapte in de personeelsplanning is deze pilot vertraagd. Tegelijkertijd vindt, naar aanleiding van beleidsonderzoek, een doorontwikkeling plaats van de organisatie voor lokale samenwerking met de inrichting van Stevige Lokale Teams (SLT's). Door deze beleidsmatige keuze is het niet langer doelmatig om de pilot wijkgericht werken uit te voeren. Daarom volgen er geen vervolgacties meer voor deze pilot.

Participatieverordening en Stappenplan participatie

De Wet versterking participatie op decentraal niveau is op 1 januari 2025 ingegaan. Deze wet bepaalt dat alle gemeenten vóór 1 januari 2027 een participatieverordening moeten hebben vastgesteld. In deze verordening staan de spelregels en verplichtingen van de gemeente bij participatie. Aan de participatieverordening koppelen we nieuw participatiebeleid. Daarin leggen we de ambitie, uitgangspunten, rollen, verantwoordelijkheden en werkwijze vast. Bestaand beleid, zoals de Ambitie Sociale Basis en de Beleidsnotitie Inclusief Moerdijk, vormt hiervoor het uitgangspunt.

De ontwikkeling van de participatieverordening en het participatiebeleid ligt op schema. Er is een uitgebreid participatietraject geweest met een enquête, straatgesprekken en twee bijeenkomsten. Ook zijn drie bijeenkomsten met de raad georganiseerd over dilemma's, de rol van de raad en de hoofdlijnen van de participatieverordening en het participatiebeleid. Op dit moment gaan de participatieverordening en het nieuwe participatiebeleid de laatste fase van bestuurlijke besluitvorming in. Naar verwachting kan de raad deze eind 2026 vaststellen.

Het Stappenplan participatie is verder ontwikkeld en aangevuld met verschillende participatiemiddelen, gekoppeld aan de treden van de participatieladder. Het Stappenplan is een levend document dat steeds verder wordt aangevuld met nieuwe participatiemiddelen, voorbeelden en lessen uit de praktijk.

Prestaties

	2026	2027	2028	2029
• Evaluatie samenwerkingsafspraken inclusief handboek				
• Participatieverordening				
• Stappenplan participatie				

Thema Informatisering

Strategisch doel

- Informatiebeheer, informatiebeveiliging en privacy vormen samen de basis voor een betrouwbare digitale overheid.
- We stimuleren datagedreven werken, zodat besluiten en processen worden gebaseerd op betrouwbare en goed toegankelijke data. Dit vraagt niet alleen om techniek, maar ook om een manier van werken waarin data bewust wordt ingezet voor beleid, dienstverlening en vernieuwing.
- We bieden toegankelijke en gebruiksvriendelijke digitale dienstverlening. Inwoners, ondernemers en medewerkers moeten hun zaken makkelijk en zelfstandig kunnen regelen. Online dienstverlening is daarbij de basis, met persoonlijk contact voor wie dat wil of nodig heeft.

Ontwikkelingen

De afgesproken prestaties liggen tot nu toe op schema. Eind 2025 heeft de gemeente Roosendaal besloten de samenwerking op informatievoorziening te beëindigen. Daardoor moeten we de taakverdeling binnen de projecten van het gezamenlijke informatiebeleidsplan opnieuw bekijken. Op dit moment zijn er nog geen directe gevolgen. Wel bestaat het risico dat sommige projecten vertraging oplopen.

Op het gebied van informatiebeveiliging zijn afspraken en maatregelen vastgesteld om de continuïteit van onze digitale dienstverlening en de bescherming van informatie verder te versterken. Zo is het regionale beleid voor cryptografie vastgesteld. Dit beleid bevat afspraken over het versleutelen en beschermen van vertrouwelijke informatie, zodat onbevoegden deze informatie niet kunnen lezen of gebruiken.

Daarnaast zijn regionaal afspraken gemaakt over het maken en bewaren van reservekopieën van gegevens, het zogenoemde back-upbeleid, en over het tijdig en correct uitvoeren van updates, het patchmanagementbeleid. Ook is een plan opgesteld voor de aanpak van incidenten op het gebied van informatiebeveiliging, het incident responseplan. Daarmee hebben we opnieuw een stap gezet in het versterken van onze digitale weerbaarheid en het beheersen van informatiebeveiligingsrisico's.

We richten een datawarehouse in. Hierin brengen we gegevens uit verschillende gemeentelijke systemen op een vaste en eenduidige manier samen. De gegevens worden ingericht volgens het Gemeentelijk Gegevensmodel. Dit is een landelijk gebruikt model waarin is vastgelegd hoe gemeentelijke gegevens met elkaar samenhangen en op een eenduidige manier gebruikt kunnen worden. Hiermee leggen we een goede basis voor betrouwbare rapportages en dashboards. Volgens planning gaan de eerste dashboards in het vierde kwartaal van 2026 live.

Het project Moderne Werkplek maakt deel uit van de gezamenlijke overgang van ICTWBW naar de dienstverlening van Openline. De implementatie is inmiddels gestart. Binnen deze overgang is Moerdijk later aan de beurt dan eerder was voorzien. In de begroting

gingen we nog uit van een overgang naar de nieuwe werkomgeving in 2026. De daadwerkelijke livegang staat nu gepland voor februari 2027. Dat wijkt af van de planning in de begroting. De verdere implementatie verloopt volgens de actuele planning.

Binnen het softwarebudget verwachten we een overschrijding. Deze wordt vooral veroorzaakt door stijgende licentie- en softwarekosten.

De kosten voor de software voor vergunningverlening, LEEF, zijn ten opzichte van 2025 met 13,5% gestegen. Daarvan komt 3,5% door reguliere indexatie en 10% door aanvullende softwaremaatregelen, onder meer op het gebied van informatieveiligheid.

Ook de kosten van het financiële softwarepakket Financials zijn aanzienlijk toegenomen. Dit wordt veroorzaakt door hogere licentiekosten als gevolg van de overgang van Financials naar SaaS en door een toename van het aantal benodigde licenties.

Om de kosten te beheersen, nemen we maatregelen om het aantal licenties te optimaliseren en verdere kostenstijgingen zoveel mogelijk te beperken. Tegelijkertijd zien we een bredere ontwikkeling: softwareleveranciers verhogen de licentiekosten na de overgang naar SaaS en na afloop van bestaande contracten. Deze ontwikkeling leidt niet alleen tot incidentele afwijkingen, maar heeft ook structurele gevolgen voor het benodigde softwarebudget. De mutatie die is doorgevoerd in de 2e bestuursrapportage is niet structureel verwerkt in de meerjarenbegroting 2027 – 2030. Deze structurele extra lasten gaan we in de 1e bestuursrapportage 2027 en in de meerjarenbegroting 2028-2031 verwerken.

Prestaties

	2026	2027	2028	2029
Persoonlijk en toegankelijk:				
• Ontwikkelen digitale strategie				
• Omnichannel strategie ondersteunen				
• Inzet klantpanels ondersteunen				
• AI toepassingen ontwikkelen				
Datagedreven werken:				
• Uitrollen Data platform &Azure foundation				
• Herijken datastrategie en – beleid				
• Data classificatie uitwerken-vertrouwelijkheidslabels - informatiebeheer				
• Inrichten datawarehouse- bepalen gegevensmodel				
• Datageletterdheid & training				
•				
Slim organiseren:				
• Procesbeheer en kwaliteitssysteem				
• Werken onder architectuur				
• Moderne werkplek				
Verantwoord omgaan met informatie:				
• Visie en roadmap informatiebeheer				
• Monitoring en auditing IB-processen				
• Verbeterplan informatiehuishouding				
Innovatie, nieuwe technologie en wendbaarheid:				
• Opzetten innovatiehub en –agenda (afgeleid van digitale Agenda 2028)				

Thema Toekomstbestendige organisatie

Strategisch doel

- Onze organisatie kan goed en flexibel inspelen op ontwikkelingen. Ook reageren we op initiatieven uit de samenleving en op de regie die inwoners en partners zelf nemen.

Mijlpalen

Jaarrekening 2025

De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven bij de jaarrekening 2025. Onderdeel van de jaarrekening is de rechtmatigheidsverantwoording van het college. Daarin staat dat de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de kaders van de raad. De accountant heeft vastgesteld dat zowel de jaarrekening als de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geven.

Daarmee is de controle van de jaarstukken 2025 succesvol afgerond. In het accountantsverslag staan enkele aandachtspunten en verbetermogelijkheden. Deze zijn vooral gericht op het verder verbeteren van processen en de presentatie van financieel-technische informatie. De accountant spreekt daarnaast waardering uit voor de inzet van de organisatie. Ook benoemt de accountant positieve ontwikkelingen, zoals de aanpak van de controle op uitgaven voor jeugdhulp en Wmo, verbeteringen in de SiSa-verantwoording en de rechtmatige uitvoering van inkoop- en aanbestedingstrajecten. De aanbevelingen uit het verslag werken we de komende periode verder uit en borgen we in de organisatie.

Nieuw leerplatform voor de Moerdijk Academie

Begin 2026 is Moerdijk overgestapt op een nieuw platform voor de Moerdijk Academie. Daarmee zijn we van een LMS (Learning Management System) naar een LXP (Learning Experience Platform) gegaan. Dit nieuwe systeem is gebruiksvriendelijker voor zowel medewerkers als beheerders.

Duurzame inzetbaarheid: vitaliteitsbeleid en nieuwe arbodienst

Bij de gemeente Moerdijk vinden we het belangrijk dat medewerkers gezond, met plezier en met energie kunnen blijven werken. In 2026 is het vitaliteitsbeleid opgesteld, met input van een brede vertegenwoordiging uit de organisatie. Daarmee voldoen we aan de cao (collectieve arbeidsovereenkomst) en hebben we een stevige basis gelegd voor vitaliteit binnen onze organisatie. Daarnaast zijn we op 1 januari 2026 gestart met een nieuwe arbodienst. Naast verzuimbegeleiding is er nadrukkelijk aandacht voor preventie. Door medewerkers op tijd te ondersteunen bij het behouden van hun vitaliteit, willen we gezondheidsklachten en ziekteverzuim waar mogelijk voorkomen.

Ontwikkelingen

Modern personeelsinformatiesysteem

De salarisomgeving is inmiddels live. Het verder digitaliseren van HR (Human Resource)-processen in Youforce kost meer tijd dan vooraf was ingeschat. Dat komt doordat de inrichting complexer blijkt dan verwacht en doordat de leverancier nog niet alles heeft opgeleverd. Daardoor is meer expertise en capaciteit nodig voor het functioneel beheer van Youforce dan eerder voorzien. De inrichting van de HR-procesflows loopt daarom door in 2027.

Arbeidsmarktstrategie: kandidaatreis geprofessionaliseerd

In 2026 is verder gewerkt aan de professionalisering van recruitment en arbeidsmarktcommunicatie. Voor employer branding (werkgeversmerk) is de werkgeverspositionering ‘Match jij met Moerdijk’ ontwikkeld. Deze positionering wordt vertaald naar middelen voor een herkenbare en consistente profilering van de gemeente Moerdijk als werkgever. Daarnaast werken we verder aan de professionalisering van de kandidaatreis en aan het werving- en selectieproces. Daarbij ligt de nadruk op een zorgvuldig, transparant en objectief selectieproces.

Arbeidsmarktstrategie: doorontwikkeling onboarding en employer branding

Voor nieuwe teammanagers is een gericht onboardingprogramma ingericht. Tegelijkertijd werken we aan een organisatiebrede aanpak voor onboarding. De visie en het implementatieplan worden in 2026 verder uitgewerkt. Dit geldt ook voor de onboardingreis, de digitale ondersteuning en de bijbehorende content. De implementatie van deze organisatiebrede aanpak is gepland in de eerste helft van 2027.

Duurzame inzetbaarheid: Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) gebouwen

De opvolging van de RI&E voor het Mauritshuis, de gemeentewerf, de milieustraat en het gemeentehuis is in het derde kwartaal van 2026 gestart. Voor de onderzochte thema's zijn regiehouders aangewezen. Zij coördineren de verdere uitwerking van de maatregelen. De risico's en verbeterpunten zijn opgenomen in een integraal plan van aanpak. De voortgang wordt periodiek gemonitord door de arbocommissie en besproken met het directieteam en de ondernemingsraad.

Duurzame inzetbaarheid: medewerkersonderzoek

Het medewerkersonderzoek, dat oorspronkelijk gepland was voor 2026, is in overleg met de medezeggenschap verschoven naar 2027. Aanleiding hiervoor is een herprioritering door de implementatie van Youforce. In 2026 ligt de nadruk op de uitvoering van de RI&E gebouwen en op de implemenatie van de nieuwe teamindeling per 1 september 2026. Door het medewerkersonderzoek in 2027 uit te voeren, krijgen deze ontwikkelingen eerst de ruimte om effect te hebben. Daardoor kan het onderzoek meer waardevolle inzichten opleveren voor de verdere ontwikkeling van de organisatie.

Aanbevelingen uit het rekenkamerrapport externe inhuur

In de tweede helft van 2026 werken we de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek naar externe inhuur verder uit. Daarbij gaan we in op de genoemde aandachtspunten. Waar mogelijk geven we ook al een eerste inhoudelijke invulling en lichten we toe hoe de verdere uitwerking in 2027 plaatsvindt.

Gemeentefonds

Gemeenten zijn voor een groot deel afhankelijk van inkomsten van het Rijk. De belangrijkste inkomstenbron is de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Voor de gemeente Moerdijk gaat het om ruim € 84 miljoen. Het Rijk maakt in mei, september en december via circulaires bekend hoeveel geld gemeenten krijgen en hoe dat wordt verdeeld.

In de 2e bestuursrapportage 2026 verwerken we de gevolgen van de mei- en septembercirculaire voor 2026. Deze uitkomsten konden nog niet eerder in de begroting worden verwerkt, omdat de circulaires pas na het opstellen van de 1e bestuursrapportage beschikbaar kwamen. De gemeenteraad is via informatiebrieven geïnformeerd over de uitkomsten van deze circulaires.

In deze 2e bestuursrapportage bedraagt het totale positieve effect van het Gemeentefonds € 2,4 miljoen. Dit komt deels door afrekeningen over voorgaande jaren. Daarnaast blijken de eerder ontvangen middelen van het Rijk voor klimaat- en energiebeleid in 2026 niet volledig nodig te zijn, boven op de al in de begroting opgenomen budgetten. In de financiële toelichting aan het einde van dit programma wordt dit nader toegelicht.

Ondanks dit positieve effect in 2026 blijven er vooral vanaf 2027 onzekerheden bestaan over het Gemeentefonds. In de begroting 2027-2030 gaan we hier nader op in.

Personeelsbudget

Op basis van de nu bekende gegevens verwachten wij dat het personeelsbudget in de begroting toereikend is.

Ook verwachten we voor inhuur bij ziekte binnen de geraamde budgetten te blijven. Hiermee zet de dalende lijn van de afgelopen jaren door. De inhuurkosten bij ziekte bedroegen € 992.000 in 2024 en € 761.000 in 2025. Voor 2026 verwachten we binnen het beschikbare budget van € 620.000 te blijven.

Deze dalende ontwikkeling is ook verwerkt in de begroting 2027-2030. Voor 2027 is € 540.000 geraamd en vanaf 2028 € 460.000 per jaar. Dit komt overeen met ongeveer 1,4% van de totale loonsom van de gemeente. Deze ontwikkeling laat zien dat de inhuurkosten bij ziekte de afgelopen jaren zijn gedaald en de komende jaren naar verwachting verder afnemen. Daarmee zien we effecten van onze inzet op duurzame inzetbaarheid (zie ook toelichting eerder in dit hoofdstuk).

Prestaties

	2026	2027	2028	2029
• Het nieuwe personeelsinformatie en salarissysteem is live en flows worden verder geïntegreerd in de bestaande processen				
• Arbeidsmarktstrategie: Kandidatenreis is geprofessionaliseerd				
• Arbeidsmarktstrategie: Doorontwikkeling van onboarding en employer branding.				
• Nieuw LMS systeem waarbij LXP geïntegreerd is.				
• MD traject				
• Duurzame inzetbaarheid: RI&E gebouwen				
• Duurzame inzetbaarheid: MO				
• Duurzame inzetbaarheid: Er ligt een vitaliteitsbeleid dat zich richt op het bevorderen van de fysieke, mentale en sociale gezondheid binnen Moerdijk, met aandacht voor een gezonde werkcultuur en welke minimaal voldoet aan de kaders die aangegeven zijn in de CAO gemeenten (artikel 8.8).				
• Duurzame inzetbaarheid: samenwerking nieuwe arbo dienst				
• Aanbevelingen uit het rekenkamerrapport externe inhuur				
• Uitvoeren aanbevelingen accountant jaarverslag/jaarrekening 2024				
Actualisering waarderings- en afschrijvingsbeleid.				
Actualisering beleid reserves en voorzieningen				

Thema Dienstverlening

Strategisch doel

- We verbeteren onze dienstverlening aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties met gebruiksvriendelijke processen, digitale oplossingen en het gebruik van data.
- Ook versterken we onze organisatie, medewerkers en systemen. Zo kunnen we goede dienstverlening bieden en werken we verder aan een dienstverlenende cultuur.

Ontwikkelingen

Programma dienstverlening

We werken programmatisch aan het verbeteren van onze dienstverlening. Door herprioritering is minder capaciteit ingezet op het management van het programma dienstverlening, ten gunste van het programma organisatieontwikkeling. Daardoor loopt de uitwerking van de visie op dienstverlening vertraging op. De visie wordt daarom niet in 2026, maar in 2027 aan de raad aangeboden.

Een voordeel van deze herprioritering is dat we de cultuurlijn van het programma dienstverlening in samenhang kunnen oppakken met het programma organisatieontwikkeling. Ook zijn de programma- en lijnactiviteiten scherper afgebakend. Daardoor worden andere benoemde prestaties uit het programma wel volgens planning gerealiseerd.

Website: positionering online team, doorontwikkeling, redactie en beheer

Er is een voorstel opgesteld voor de positionering van een online team als centraal punt binnen de organisatie. Dit team bestaat uit een webcoördinator, online redacteur, socialmedia-medewerker en adviseur digitale dienstverlening. Het team start op 1 oktober.
Vanwege de start van dit team zijn het beheerplan voor de website en de redactiewijzer geactualiseerd. Ook is de website verder ontwikkeld, met functies zoals een dyslexieknop en een voorleesfunctie op eenvoudig taalniveau.

Telefonie

Door personele ontwikkelingen binnen het Klantcontactcentrum (KCC) zijn enkele prioriteiten vertraagd, waaronder het onderzoeken en verbeteren van de telefonie. Deze prioriteit pakken we in 2027 op.

Beleidszaken KCC

Ook bij deze onderwerpen hebben personele ontwikkelingen tot vertraging geleid. Dit geldt voor het actualiseren van het beleid voor alternatieve trouwlocaties en het actualiseren van de verordening en de beleidsregels voor begraven.

Klantreis Nederlanderschap

Het volledige proces van begin tot eind is geoptimaliseerd en gedigitaliseerd.

Prestaties

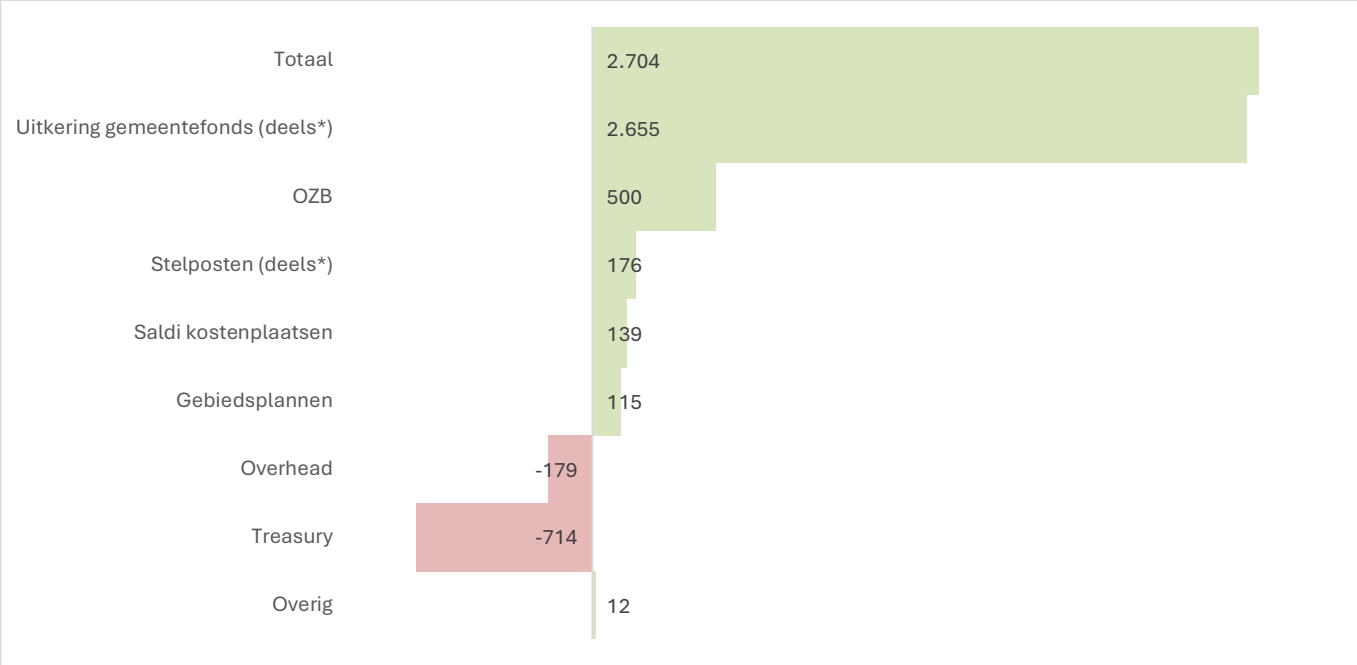
	2026	2027	2028	2029
• Er is een samenhangend programma Dienstverlening en regionaal informatiebeleidsplan, waarlangs we de dienstverlening in de komende jaren ontwikkelen. Hieraan wordt uitvoering gegeven met een uitvoeringsplan. Onderdeel van het uitvoeringsplan zijn o.a.: • Systeem voor meldingen openbare ruimte • Website: positionering online team, doorontwikkeling, redactie en beheer • Beschrijving en optimalisatie dienstverleningsprocessen • Dashboard Dienstverlening	■	■		
• Visie op dienstverlening wordt vastgesteld door de gemeenteraad	■			
• Inzicht in vragen bij kanaal telefonie en of er sprake is van herhaalverkeer. Laten groeien van het afhandelingspercentage van de meest gestelde vragen aan kanaal telefonie & optimaliseren informatie op de website	■			
• Gebruik terugbelfunctie (call back module) door team KCC om de beller de de mogelijkheid om door ons teruggebeld te worden. Op het moment dat er een medewerker beschikbaar is wordt de beller automatisch teruggebeld.	■			
• Duidelijkheid inwoners over afhandelstatus productinformatie verkrijging Nederlandse nationaliteit	■			
• Geoptimaliseerde klantreis informatie verkrijgen over Nederlander worden	■			
• Geactualiseerd beleid inzake alternatieve trouwlocaties	■			
• Juiste expertise en kennis in internationaal privaatrecht om diverse groepen nieuwkomers te kunnen helpen/ondersteunen bij levensgebeurtenissen (bv. geboorte, huwelijk, erkenning, overlijden)	■	■	■	■
• Geactualiseerde verordening en beleidsegels begraven	■			
• Ingebruikname van nieuw reisdocumenten informatiesysteem	■			
• Voldoende capaciteit en kennis aan balie om reisdocumentenpiek op te vangen	■	■	■	

Financiële wijzigingen programma 5

Partnerschap in een veranderende samenleving	Begroting 2026 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2026 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is nadelig)			
Totaal lasten	-31.023	-1.706	-32.729
Totaal baten	116.667	4.410	121.078
Saldo van baten en lasten	**85.645**	**2.704**	**88.349**
Storting in reserves	-	-	-
Onttrekking aan reserves	414	-	414
Resultaat na bestemming	**86.058**	**2.704**	**88.763**

Samenvatting wijzigingen programma 5

De wijzigingen binnen programma 5 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een voordelig effect van € 2.704.000. Ten opzichte van de totale omvang (baten) van dit programma is dat een afwijking van 2%. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een voordeel op de uitkering uit het gemeentefonds van € 2.655.000. Naast de effecten van de mei- en septembercirculaire kunnen eerder gereserveerde middelen vrijvallen, omdat hiervoor in 2026 geen concrete lasten meer worden verwacht. Daarnaast is een voordeel ontstaan als gevolg van afrekeningen uit voorgaande jaren. Verder leiden hogere WOZ-waarden van niet-woningen tot hogere OZB-opbrengsten.

Tegenover deze voordelen staan met name nadelen bij Treasury (€ 710.000). Deze worden voornamelijk veroorzaakt door hogere rentelasten als gevolg van aanvullende financiering, wijzigingen in de rentetoerekening en hogere kapitaallasten.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting
Uitkering gemeentefonds (deels*)	2.655	V	De uitkering uit het gemeentefonds is met ruim € 84 miljoen de grootste inkomstenbron van onze gemeente. De Rijksoverheid laat gemeenten in mei, september en december via circulaires weten hoeveel geld ze krijgen en hoe dit verdeeld wordt. In deze 2e bestuursrapportage 2026 worden de effecten verwerkt van de meicirculaire 2026 en septembercirculaire 2026. Over de uitkomsten van deze circulaires is de gemeenteraad via raadsinformatiebrieven geïnformeerd. Zoals in die informatiebrieven is toegelicht, heeft de meicirculaire 2026 een positief effect van € 0,4 miljoen. De septembercirculaire 2026 heeft een nadelig effect van € 0,1 miljoen. Het voordelige effect komt daarmee op € 0,3 miljoen. Vanuit het gemeentefonds worden via de circulaires middelen toegekend voor de uitvoering van bepaalde taken (taakmutaties). Deze middelen zijn niet geoormerkt en vallen onder de vrij te besteden middelen. Deze middelen worden in eerste instantie op een stelpost binnen programma 5 gereserveerd zodat deze indien nodig aangewend kunnen worden om invulling te kunnen geven aan de betreffende taken. In deze 2e bestuursrapportage wordt ca. € 0,2 miljoen ingezet t.b.v. het doorbetalen van de ontvangen middelen m.b.t. de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) aan de gemeenschappelijke regeling WVS . Doordat tegenover de aframing van de stelpost corresponderende uitgaven in het betreffende programma staat, heeft dit per saldo geen effect op het begrotingsresultaat. Van de gereserveerde middelen kan circa € 1,6 miljoen vrijvallen, omdat hiervoor in 2026 geen concrete lastenverhogingen meer worden verwacht. Het betreft voornamelijk de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Hoewel de klimaat- en energieopgave de komende jaren mogelijk extra inzet en middelen vraagt, is dit op dit moment onvoldoende concreet te onderbouwen. Op basis van de huidige inzichten is de resterende stelpost in 2026 niet nodig bovenop de bestaande budgetten. Daarom wordt voorgesteld de stelpost voor 2027 te laten vrijvallen ten gunste van het begrotingsresultaat. Een nadere toelichting hierop is opgenomen in de aanbiedingsnota Begroting 2027-2030. Tot slot resteert een voordeel van circa € 0,5 miljoen, wat onder andere het gevolg is van afrekeningen over voorgaande jaren.
OZB	500	V	De OZB-opbrengsten vallen naar verwachting hoger uit. Afgezet tegen de totale OZB-opbrengsten van ruim € 26 miljoen betreft dit een afwijking van circa 1,9%. De hogere opbrengsten hebben betrekking op de zogenaamde niet-woningen (zoals bedrijfspanden) en zijn vooral het gevolg van hogere WOZ-waarden dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. In de begroting 2027-2030 is al rekening gehouden met een verwachte toename van de OZB-opbrengsten als gevolg van nieuwbouw, waaronder LPM. De inschatting van de OZB-opbrengsten wordt periodiek (o.a. op basis van de meest recente informatie van de Belastingsamenwerking West-Brabant) geactualiseerd bij de kadernota en de begroting,
Stelposten (deels*)	176	V	In de begroting zijn binnen de stelpost Nieuw beleid bedragen afgezonderd voor diverse nieuwe ontwikkelingen. Voor het 'vrij' krijgen van deze bedragen moet een raadsvoorstel aan de raad worden voorgelegd. Voor diverse budgetten gaat dat dit jaar niet meer lukken en het corresponderende budget valt vrij ten gunste van het begrotingsresultaat. Het betreft hoofdzakelijk middelen die waren gereserveerd t.b.v. de gemeentelijke bijdrage aan de rotonde Langeweg (N285). Deze bijdrage schuift door. In de begroting 2027 is de bijdrage reeds begroot in de stelpost nieuw beleid. Daar staat tegenover dat de kosten t.b.v. voormalig personeel circa € 190.000 hoger uitvallen. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door een toename van het aantal (voormalige) medewerkers dat een WW- of WIA-uitkering ontvangt. Als gevolg hiervan nemen de lasten die samenhangen met uitkeringsverplichtingen toe. Daarnaast spelen de duur van de uitkeringen en de verwachte ontwikkeling van de instroom en uitstroom een rol bij de hogere raming. Op basis van de meest recente inzichten dient de begroting daarom naar boven worden bijgesteld. De meerjarige effecten hiervan zijn reeds verwerkt in de begroting 2027-2030.

Onderwerp	Bedrag	V/N	Toelichting
Saldi kostenplaatsen	139	V	Bij het opstellen van de begroting worden de kosten van verschillende teams – waarvan personeelskosten het grootste deel vormen – verdeeld over de verschillende gemeentelijke taakvelden (beleidsterreinen). Dit gebeurt op basis van een inschatting van hoeveel uren medewerkers aan die taken besteden. Wanneer er gedurende het jaar wijzigingen optreden in de kosten van deze teams, worden deze wijzigingen niet verdeeld over alle taakvelden, maar centraal op één plek verantwoord, namelijk binnen programma 5 in de post "saldi kostenplaatsen". Dit voorkomt dat deze wijzigingen op veel verschillende plekken in de begroting zichtbaar worden en maakt het overzichtelijker en eenvoudiger te volgen. In deze 2e bestuursrapportage is een totaal voordeel van € 139.000 ontstaan. Dit komt onder andere doordat de gemeentelijke bijdrage aan de Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB) ca. € 128.000 lager uitvalt. Op basis van hun bestuursrapportage worden voornamelijk lagere loonkosten verwacht. Dit is het gevolg van een gunstigere cao dan geraamd en het (tijdelijk) niet invullen van vacatures, mede als gevolg van efficiencymaatregelen.
Gebiedsplannen	115	V	Voor de verdere ontwikkeling van het gebiedsgericht werken was incidenteel budget opgenomen voor externe advisering. Inmiddels zijn de werkzaamheden binnen de bestaande formatie en organisatie geborgd. Hierdoor is externe inzet niet langer nodig en kan het hiervoor opgenomen budget worden afgeraamd.
Overhead	-179	N	Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2025 heeft de raad budget beschikbaar gesteld voor deelname aan het traineeprogramma ‘Toekomst van Brabant’. Het traineeprogramma is in 2026 gestart, waardoor het beschikbare budget in 2026 niet volledig wordt benut. Hierdoor ontstaat in 2026 een voordeel van € 65.000. Voorgesteld wordt om het resterende budget van € 65.000 opnieuw beschikbaar te stellen voor 2027, zodat dit beschikbaar blijft voor de voortzetting van het traineeprogramma. De overige afwijking binnen dit taakveld (€ 244.000 N) wordt veroorzaakt door een herberekening van de kapitaallasten. Voor diverse investeringen (o.a. automatisering) is in de begroting 2026 uitgegaan van afronding van de investeringen in 2026 en de start van de afschrijving in 2027. Deze investeringen zijn eind 2025 afgerond. Hierdoor start de afschrijving in 2026, een jaar eerder dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Dit leidt in 2026 tot hogere kapitaallasten.
Treasury (deels*)	-714	N	De liquiditeitsbehoefte in 2026 heeft geleid tot het aantrekken van aanvullende externe financiering. De hiermee samenhangende rentelasten leiden in 2026 per saldo tot een nadeel van € 292.000. Deze ontwikkeling sluit aan bij de in de begroting 2027-2030 geschetste ontwikkeling van de rentelasten. Als gevolg van de verwachte financieringsbehoefte zullen de rentelasten de komende jaren naar verwachting verder toenemen. Deze toename hangt samen met de verwachting dat aanvullende leningen noodzakelijk zijn om de voorgenomen investeringen te kunnen financieren. De rentelasten en baten van de gemeente worden binnen programma 5 centraal verantwoord op het taakveld Treasury. Vervolgens worden deze via de zogenaamde renteomslag toegerekend aan de diverse taakvelden en programma's. Het gaat hierbij dan ook niet om de vraag hoe hoog de rentelasten zijn, maar vooral hoe deze worden verdeeld over de diverse programma's. Binnen het taakveld Treasury ontstaat een nadeel van € 550.000 door een lagere rentetoerekening aan investeringen. De werkelijke boekwaarde van de investeringen eind 2025 is lager dan waarmee in de begroting 2026 rekening is gehouden, waardoor minder rente wordt toegerekend. Tegenover dit nadeel binnen Treasury staat een voordeel op de overige taakvelden waaraan de rente wordt toegerekend. De boekwaarde van de grondexploitaties is daarentegen hoger dan geraamd, waardoor meer rente wordt toegerekend aan de grondexploitaties. Dit leidt binnen het taakveld Treasury tot een voordeel van € 127.000 en tot een overeenkomstig hogere rentelast binnen de grondexploitaties.
Overig	12	V	Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	**2.704**	**V**	